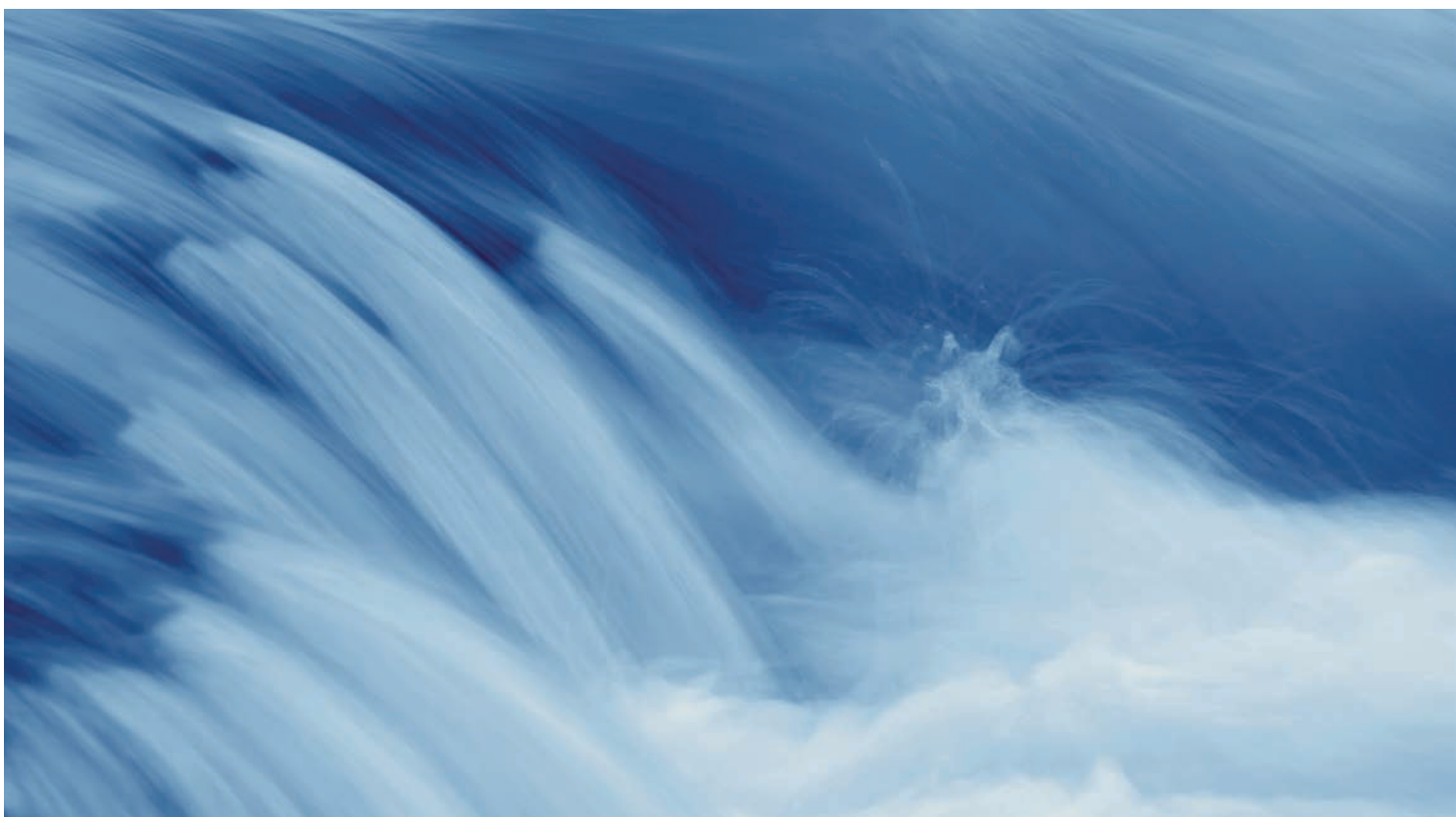

Årsrapport **2012**
Statkraft SF

Årsberetning

2012 var et hendelsesrikt år for Statkraft, som i løpet av året ble en betydelig aktør innen vindkraft, etablerte seg i det store kraftmarkedet i Brasil og tok en ledende posisjon innen markedsadgang for produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia.

2012 var også et år hvor Statkraft trappet opp opprustningen av norske vannkraftverk, som vil medføre økt kapasitet i Norge.

Høy magasinfylling og høy nordisk vannkraftproduksjon ga relativt lave nordiske kraftpriser. Gasskraftproduksjonen falt betydelig etter ytterligere forverring av marginene. Samlet produksjon i 2012 var 60 TWh i konsolidert virksomhet, det høyeste nivået noensinne og 17 % høyere enn i 2011. Den høye produksjonen og god kontraktsdekning medførte at underliggende netto driftsinntekter økte med 3 % til 19,3 milliarder kroner, til tross for at de nordiske kraftprisene var på det laveste nivået siden 2007.

Underliggende drift var god, og EBITDA, driftsresultat før av- og nedskrivninger, var 11,4 milliarder kroner, på nivå med året før. Resultatet etter skatt var 4,8 milliarder kroner, betydelig høyere enn året før. Konsernet foretok nedskrivninger av eiendeler på totalt 4,9 milliarder kroner, men dette ble i stor grad motvirket av urealiserte og realiserte valutagevinster på 4,5 milliarder kroner. Totale brutto investeringer var i overkant av 12 milliarder kroner.

Høydepunkter

- ▶ Rekordhøy produksjon, primært drevet av nordisk vannkraftproduksjon.
- ▶ En betydelig opprustning av norske vannkraftanlegg pågår, og i 2012 ble utvidelsen av Svartisen med 250 MW ferdigstilt og et omfattende vedlikeholdsprosjekt ble gjennomført for Kvilldal, Norges største kraftverk.
- ▶ Statkraft overtok driften av Bardufoss kraftverk på 44 MW.
- ▶ Etablerte en ny forretningsaktivitet i Tyskland og Storbritannia som tilbyr markedsadgang for mindre produsenter av fornybar energi.
- ▶ SN Power kjøpte 40,65 % av aksjene i det brasilianske selskapet Desenvix.
- ▶ Statkraft og Statoil åpnet den britiske havvindparken Sheringham Shoal på 317 MW, og kjøpte utbyggingsrettighetene for nabofeltet Dudgeon.
- ▶ Investeringsbeslutning for tre nye landbaserte vindparker – Ögonfågeln og Björkhöjden i Sverige og Berry Burn i Storbritannia – på totalt 436 MW.

Helse, miljø og sikkerhet

Det var to arbeidsrelaterte dødsulykker i internasjonal virksomhet i 2012. Begge ulykkene inntraff hos kontraktører i forbindelse med tunnelarbeid ved SN Powers Cheves-utbygging i Peru. I tillegg inntraff to ulykker hvor personer som ikke var ansatt i virksomheten omkom. Disse fant sted ved SN Powers anlegg La Oroya i Peru og ved utbyggingsprosjektet Cetin i Tyrkia. Ulykkene ble gransket av uavhengige kommisjoner og alle tiltak blir fulgt opp. Det jobbes systematisk med risiko for å forebygge skader i forbindelse med konsernets aktiviteter. Det fokuseres spesielt på hendelser med høyt risikopotensial, og erfaringsutvekslingen på tvers av konsernet er forsterket.

Konsernet hadde ingen alvorlige miljøhendelser i 2012.

Statkrafts visjon, verdier, strategi og viktige hendelser i 2012

Statkraft er Europas største produsent av fornybar energi. Statkrafts mål er å møte verdens behov for renere energi, og visjonen er: «Vi leverer ren energi.» Strategien innebærer å vokse på tre hovedområder: Vannkraft, vindkraft og fjernvarme.

Verdier Statkraftkonsernets kjerneverdier er styrende for virksomheten og førende for medarbeidernes opptreden:

- Kompetent. Bruke kunnskap og erfaring til å oppnå ambisiøse mål og vinne anerkjennelse som en ledende aktør.
- Ansvarlig. Skape verdier samtidig som vi viser omsorg for ansatte, kunder, miljøet og samfunnet generelt.
- Nyskapende. Tenke kreativt, identifisere muligheter og utvikle effektive løsninger.

Kjerneverdiene gjelder for alle medarbeidere og andre som engasjeres til å representere Statkraft.

Strategi, ambisjoner og viktige hendelser i 2012

Økt behov for ren energi gir forretningsmuligheter for Statkraft.

I Strategisk plattform legges det opp til vekst innen:

- Europeisk fleksibel kraftproduksjon og markedsoperasjoner
- Internasjonal vannkraft
- Vindkraft i Norge, Sverige og Storbritannia
- Fjernvarme i Norge og Sverige
- Småskala vannkraft i Norge

Statkrafts strategi er basert på vurderinger av markedets attraktivitet og Statkrafts evne til å skape verdi. Premissene for strategien er at forretningsutvikling, bygging og drift av kraftverk skal basere seg på en høy standard for helse, miljø og sikkerhet. Planlagt aktivitet i nye vekstmarkeder bidrar til økte utfordringer knyttet til helse, miljø, sikkerhet og korrupsjonsrisiko samt ivaretagelse av Statkrafts samfunnsansvar. Disse utfordringer må håndteres på en god måte for over tid å kunne skape verdi.

Europeisk fleksibel kraftproduksjon og markedsoperasjoner

Statkrafts ambisjon innenfor europeisk fleksibel kraftproduksjon er å opprettholde posisjonen som Europas største produsent av vannkraft samt å være en viktig leverandør av fleksibel kraftproduksjon til Europa.

På basis av fundamental markedsanalyse og en veldefinert forretningsmodell, søker Statkraft å utnytte fleksibiliteten i kraftverkene til å produsere elektrisitet når det er størst behov for kraften og markedsforholdene således er mest attraktive. Statkraft vil prioritere opprustning og utvidelser samt videreutvikling av kompetanse, modeller og systemer for å sikre effektiv drift og økt verdiskaping fra eksisterende vann- og gasskraftverk. Konsernet søker videre å øke lønnsomhet og redusere risiko gjennom markedsoperasjoner.

Statkraft vil vurdere porteføljeoptimaliseringer og selektive investeringer i vannkraft i Nordvest-Europa og vil prioritere vannkraft i Norden, Tyskland, Frankrike og Storbritannia. Markedsutsiktene for Nordvest-Europa er usikre på grunn av forventninger om lav eller mulig negativ etterspørselsvekst og betydelig økning av fornybar kraftproduksjon. Statkraft vil derfor legge vekt på å forstå konsekvensene for fremtidig kraftbalanse, kraftpriser og verdien av fleksibel kraftproduksjon.

Den europeiske omleggingen til fornybar energi, lave kull- og CO₂-priser og svak etterspørsel etter gasskraft, skaper store utfordringer for europeiske kraftselskaper. Dette medførte for Statkraft en nedskrivning på 1762 millioner kroner for de tyske gasskraftverkene i konsolidert virksomhet, og 268 millioner kroner for gass- og biomassekraftverk i ikke-konsolidert virksomhet.

I Norge pågår en betydelig opprustning av vannkraftanlegg. Utvidelsen av Svartisen kraftverk i Nordland ble ferdigstilt med et nytt aggregat på 250 MW i 2012, og et betydelig vedlikeholdsprosjekt ble gjennomført for Norges største kraftverk, Kviteseid. I Sogn og Fjordane bygges vannkraftverkene Eiriksdal og Makkoren som erstatning for tre gamle kraftverk som vil bli nedlagt, og i Nordland moderniseres og utvides kraftverkene Nedre Røssåga med 100 MW og Kjensvatn med 11 MW. Utbyggingen av Eiriksdal og Makkoren samt Kjensvatn forventes ferdigstilt i 2014, mens Nedre Røssåga forventes ferdigstilt i 2016.

Statkraft overtok driften av Bardufoss kraftverk på 44 MW fra Troms Kraft, etter at Konkurransetilsynet ga sitt samtykke til overdragelsen.

I 2012 utviklet konsernet en ny forretningsaktivitet i Tyskland og Storbritannia, hvor Statkraft tilbyr markedsadgang for mindre produsenter av fornybar energi som ikke har egne markedsoperasjoner. Det er inngått kontrakter med et betydelig antall vindkraftprodusenter med en installert effekt på totalt 9000 MW, og Statkraft har i løpet av 2012 inntatt en ledende posisjon i dette markedet.

Internasjonal vannkraft

Statkraft har en strategi for utvikling av vannkraft med ambisjoner om å styrke konsernets posisjon i attraktive vekstmarkeder. Statkraft investerer i internasjonal vannkraft både direkte og gjennom datterselskapet SN Power. SN Powers strategi er å investere gjennom deltagelse i strategiske partnerskap med internasjonale, regionale eller lokale aktører med komplementær kompetanse. Strategien for internasjonal vannkraft er basert på forventet økonomisk vekst i utvalgte markeder, økt behov for ren energi samt et stort potensial for vannkraft. Statkraft og SN Power har god kompetanse knyttet til utvikling og produksjon av vannkraft som kan legge grunnlag for verdiskaping i nye markeder.

Statkraft utvikler vannkraftproduksjon i det tyrkiske markedet,

og planlegger utbygging av prosjektet Devoll i Albania. SN Power prioriterer utvikling av vannkraft i Peru, Chile, Brasil, Nepal, India og Filippinene hvor selskapet allerede har produksjonskapasitet. I tillegg søker SN Power investeringsmuligheter i Vietnam, mens Agua Imara, et datterselskap av SN Power, vurderer investeringsmuligheter i de sørlige delene av Afrika og i Mellom-Amerika.

Gjennom oppkjøpet av 40,65 % av aksjene i Desenvix i mars 2012 og kjøpet av krafthandelselskapet Enerpar i mai 2011 har konsernet etablert seg i hele verdikjeden i Brasil – et av verdens største kraftmarkeder med vannkraft som en dominerende energikilde. Desenvix har 137 MW fornybar energiproduksjon (SN Powers andel) og en betydelig prosjektportefølje.

Internasjonalt har konsernet flere vannkraftverk under bygging. I Tyrkia bygges tre kraftverk med en total installert effekt på 619 MW. Gjennom SN Power bygges to kraftverk på henholdsvis 168 MW i Peru og 58 MW i Panama. I tillegg oppgraderes et kraftverk på 120 MW på Filippinene. I Laos ferdigstilte Theun Hinboun Power Company, hvor Statkraft eier 20 %, utvidelsen av et eksisterende kraftverk som innebærer en økning av total installert kapasitet fra 220 MW til 500 MW.

Statkrafts langsiktige internasjonale investeringer innen fornybar energi bidrar samlet sett positivt til driften. Gjennom eierskapet i SN Power bygges det opp kapasitet i fremvoksende økonomier. Utfordringer i nettadgang og kraftmarked medførte en nedskrivning på 460 millioner kroner for vannkraft i India i 2012, men den samlede verdiutviklingen av porteføljen har likevel vært positiv de siste årene, primært som følge av gode resultater fra Filippinene og Peru. SN Power foretok også en nedskrivning av et kraftverk på 78 millioner kroner.

Vindkraft

Statkrafts ambisjon er å etablere en posisjon som en av de mest kostnadseffektive og lønnsomme selskapene innen landbasert vindkraft i Norge og Sverige. Innen land- og havbasert vindkraft i Storbritannia er Statkrafts ambisjon å utvikle en fremtidig attraktiv posisjon.

Vindkraftmarkedet i Europa vurderes som attraktivt på grunn av det økende behovet for ny fornybar kraftproduksjon. For å opprettholde tilfredsstillende lønnsomhet er det nødvendig å redusere kostnadene for vindkraft, og å videreføre og gradvis redusere økonomiske støtteordninger for ny vindkraft fra myndighetene. Statkraft har en betydelig kapasitet under bygging innen landbasert vindkraft i Sverige og Storbritannia, og prioriterer arbeidet med å ferdigstille disse prosjektene, etablere kostnadseffektive løsninger for utbygging, drift og vedlikehold, samt å styrke kompetansen innen vindanalyse.

Det var stor aktivitet innen både hav- og landbasert vindkraft i 2012. En milepæl ble nådd da den britiske havvindparken Sheringham Shoal på 317 MW, som Statkraft eier sammen med Statoil, ble offisielt åpnet i september. Statkraft har en stor prosjektportefølje innen havvindkraft gjennom oppkjøpet av Dudgeon Wind Farm, hvor Statkraft eier 30 % av aksjene og Statoil 70 %, og konsortiet Forewind, hvor Statkraft eier 25 %. Forewind har rettighetene til å utvikle havvindparken Dogger Bank på inntil 9000 MW. Innen landbasert vindkraft har konsernet totalt syv vindparker under utbygging, fem i Sverige og to i Storbritannia. Total installert kapasitet for disse vil bli 635 MW.

Fjernvarme

Statkrafts ambisjon er å forbedre lønnsomheten, styrke posisjonen som en av de to største fjernvarmeaktørene i Norge, og realisere vekst også utenfor eksisterende konsesjonsområder. I Sverige planlegger Statkraft å videreutvikle eksisterende anlegg, men har i dag ikke ambisjon om vekst i nye områder.

I løpet av 2012 ble det ferdigstilt to nye fjernvarmeanlegg, i Harstad (24 MW) og i Stjørdal (20 MW). I tillegg er det ytterligere tre anlegg under bygging, to i Norge og en oppgradering i Sverige, med en total installert kapasitet på 59 MW.

Småskala vannkraft

Statkrafts ambisjoner innenfor småskala vannkraftproduksjon i Norge er å vokse gjennom industrielt eierskap i selskapet Småkraft. Småkraft investerer i og bygger småskala vannkraftverk i partnerskap med lokale grunneiere.

Småkraft fikk seks nye verk i drift i løpet av 2012 med en total installert effekt på 23 MW. Ved utløpet av året hadde selskapet 34 kraftverk i drift med en årsmiddelproduksjon på 0,4 TWh.

Regional eierskap

I tillegg til de fem strategiske satsingsområdene vil Statkraft fortsette å støtte en god utvikling i de regionale selskapene i Norge hvor Statkraft har eierinteresser.

I januar 2013 inngikk Statkraft, BKK, Haugaland Kraft, Sunnhordland Kraftlag og Sognekraft en intensjonsavtale om å gjennomføre endringer i eierskap i BKK og i kraftverk på Vestlandet. Partene skal arbeide for en transaksjon som vil innebære et betydelig bytte av aktiva som vil medføre at Statkraft trer ut som aksjonær i BKK. En transaksjon skal tilrettelegges for at BKK får en god industriell og økonomisk utvikling og vekst samt sikre regionalt eierskap og styring av BKK.

Skagerak Energi og Agder Energi bygger i samarbeid ut Brokke Nord/Sør i Setesdal. Kraftverket med en installert effekt på 24 MW forventes ferdigstilt i 2014.

Skagerak Energi foretok en nedskrivning i Skagerak Varme på 136 millioner kroner i 2012, som følge av kostnadsoverskridelser og endrede markedsutsikter.

Statkrafts virksomhet

Statkrafts segmentstruktur presenteres etter samme inndeling som den interne styringsinformasjonen som ledelsen systematisk gjennomgår og benytter for ressursallokering og måloppnåelse. Segmentene er Nordisk vannkraft, Kontinental energi og handel, Internasjonal vannkraft, Vindkraft, Fjernvarme og Industrielt eierskap. Områder som ikke vises som et eget segment presenteres under Annen virksomhet.

Nordisk vannkraft er det klart største av segmentene målt etter installert kapasitet og aktiva så vel som netto driftsinntekter og resultater. Segmentet omfatter vannkraftanlegg i Norge, Sverige og Finland. Produksjonsaktivaene er i hovedsak regulerbare. Segmentets inntekter kommer primært fra salg av kraft i spotmarkedet og på langsiktige kontrakter, sistnevnte i hovedsak med kraftkrevende industri i Norge. Det leveres også konsesjonskraft i Norge. Flerårsmagasiner og fleksibiliteten i kraftverkene muliggjør

optimalisering av kraftproduksjonen i forhold til den hydrologiske situasjonen og prisbildet. Nordisk vannkraft optimaliseres derfor over en lengre tidsperiode enn et år.

Kontinental energi og handel omfatter gasskraftverk i Tyskland og Norge, vannkraftverk i Tyskland og Storbritannia, biobaserte kraftverk i Tyskland samt Baltic Cable, den undersjøiske kabelen mellom Sverige og Tyskland. Kraftproduksjonen optimaliseres i forhold til prisen på innsatsfaktorene (brensel, CO₂ og hydrologi) og salgsprisene (kraft og grønne sertifikater). Segmentet inkluderer trading og origination, samt inntektsoptimalisering og risikoavlastning knyttet til både den kontinentale og den nordiske produksjonsvirksomheten. På denne måten utnytter konsernet sin samlede markedskompetanse på en best mulig måte. Handelen omfatter standardiserte og strukturerte kraftkontrakter, gass, kull, olje og CO₂.

Internasjonal vannkraft har sin virksomhet i fremvoksende økonomier med antatt høy vekst og stort behov for energi. Statkraft satser i utvalgte markeder der konsernets vannkraftkompetanse kan skape verdi. Virksomheten omfatter eierandelen på 60 % i SN Power samt konsernets vannkraftaktiviteter i Sørøst-Europa med hovedvekt på Tyrkia og Albania. SN Power har eiendeler i vannkraftanlegg i Sør-Amerika, Asia og Afrika samt vindparker og et termisk kraftverk i Sør-Amerika. I tillegg har selskapet to vannkraftverk på til sammen 182 MW (SN Powers andel) under bygging. I Brasil driver SN Power også krafthandelsvirksomhet. I Tyrkia eier Statkraft et vannkraftverk på 20 MW, mens tre vannkraftverk på til sammen 619 MW er under bygging. Statkraft eier også 20 % i to vannkraftverk i Laos med en total installert kapasitet på 100 MW (Statkrafts andel). Investeringer foretas ofte sammen med lokale partnere eller internasjonale investorer.

Vindkraft omfatter Statkrafts satsing innenfor land- og havbasert vindkraft. Segmentet har landbaserte vindparker i drift i Norge, Sverige og Storbritannia samt en havvindpark i Storbritannia. Inntektene kommer hovedsakelig fra salg av kraft til spotpris samt grønne sertifikater. Segmentet har syv vindparker – fem i Sverige og to i Storbritannia – under bygging. Disse vil få en installert effekt på totalt 421 MW (Statkrafts andel).

Fjernvarme driver sin virksomhet i Norge og Sverige. Videre vekst vil primært finne sted i Norge hvor Statkraft er en av de to største leverandørene av fjernvarme. Inntektene er påvirket av kraftpris, nettleie og avgifter, og pris til kunde reguleres månedlig eller kvartalsvis. Avfall, biomasse, olje og gass er viktige innsatsfaktorer i produksjonen av fjernvarme. I Norge styrkes kundegrunnlaget gjennom tilknytningsplikt.

Industrielt eierskap omfatter forvaltning og utvikling av norske eierposisjoner, og inkluderer selskapene Skagerak Energi, Fjordkraft, BKK, Istad og Agder Energi. De to førstnevnte konsolideres i konsernregnskapet, mens de tre øvrige rapporteres som tilknyttede selskaper. Skagerak Energis virksomhet er konsentrert om produksjon av kraft, fjernvarmevirksomhet, nettvirksomhet, elektroentreprenørvirksomhet og naturgassdistribusjon. Fjordkrafts virksomhet er konsentrert rundt salg av strøm til privatpersoner og bedrifter.

Annen virksomhet omfatter småskala vannkraft, aksjeposten på 4,17 % i E.ON SE, innovasjon, konsernfunksjoner og eliminerings.

Marked og produksjon

Den største delen av Statkrafts produksjon er i Norden, og i 2012 var 93 % av produksjonen i dette markedet. I tillegg har konsernet produksjon i Tyskland, Storbritannia og Tyrkia. I øvrige land er konsernet eksponert gjennom datterselskapet SN Power.

Kraftmarkedet i Europa

Kraftprisene i Norden var i 2012 preget av høy magasinfylling ved inngangen til året og høyt tilsig gjennom året. Den gjennomsnittlige systemprisen på Nord Pool endte på 31,3 EUR/MWh, 34 % lavere enn i 2011 og det laveste nivået siden 2007. Sammenlignet med gjennomsnittsprisene for årene 2007-2011 var nedgangen 25 % i Norden.

Kraftprisene i Tyskland lå det meste av året på et lavere nivå enn i 2011. Gjennomsnittlig spotpris (base) på European Energy Exchange (EEX) var 42,6 EUR/MWh, 16 % lavere enn i 2011 og 11 % lavere enn gjennomsnittet for årene 2007-11. De tyske kraftprisene var preget av svak etterspørsel som følge av den vanskelige økonomiske situasjonen i eurolandene, samt at tilveksten av ikke-regulerbar kraftproduksjon (sol- og vindkraft) fortsatte på et høyt nivå. Utviklingen i brenselprisene bidro også i betydelig grad til lavere kraftpriser. Prisen for kull levert i Nordvest-Europa falt med nærmere 30 USD/tonn i gjennomsnitt fra 2011 til 2012. Gassprisene fortsatte derimot å stige, og prisnivået i 2012 lå 6 % over 2011. Gassprisen var så høy at kullkraft hadde et stort konkurransefortrinn sammenlignet med gasskraft. Den lave CO₂-prisen trakk i samme retning.

Kraftprisene i Storbritannia påvirket i betydelig grad av gassprisen, og økningen i denne medførte at kraftprisene gikk noe opp i 2012, til tross for svak etterspørselsutvikling og betydelig vekst i fornybar kraftproduksjon. Gjennomsnittsprisen på 55,1 EUR/MWh i 2012 var på nivå med både prisene i 2011 og med gjennomsnittet for årene 2007-11.

Kraftforbruket i Norden er relativt høyt sammenlignet med andre europeiske land, som følge av kombinasjonen kalde vintre, høy andel av elektrisk oppvarming og relativt stor andel kraftkrevende industri. I 2012 økte etterspørselen etter kraft med 2 % i Norden og 4 % i Norge sammenlignet med året før. Samlet produksjon i Norge var 146,0 TWh, en økning på 16 % fra 2011. Eksporten var 18,0 TWh, tilsvarende 12 % av produksjonen. I 2011 ble det eksportert 3,2 TWh, tilsvarende 3 % av produksjonen. Totalt ble det produsert 399,0 TWh i Norden, en økning på 7 % fra 2011, mens det ble eksportert 14,4 TWh, tilsvarende 4 % av produksjonen. I 2011 ble det importert 5,2 TWh. Norge og Sverige var nettoeksportører av kraft i 2012, mens Finland og Danmark var nettoimportører. Importen fra Russland til Norden hadde en markant nedgang i 2012. Dette skyldes delvis de lave prisene i Norden, men hovedforklaringen tilskrives innføringen av et kapasitetsmarked i Russland som medfører et betydelig påslag på kraftprisen ved eksport i toppplastimer.

Det foregår en viss dreining av produksjonssammensetningen i Norden. I 2012 økte svensk vindkraftproduksjon med mer enn 1 TWh fra 2011 til 7 TWh, mens den danske desentralisert

kraftvarmeproduksjon gikk ned mer enn 3 TWh. I Norge kom det inn om lag 1 TWh ny produksjonskapasitet, fordelt relativt likt på vannkraft og vindkraft.

Det knytter seg usikkerhet til hvordan de nordiske kraftprisene vil påvirkes av et økende kraftoverskudd. Gjennom det felles norsk-svenske el-sertifikatmarkedet antas det at 26,4 TWh ny fornybar kraftproduksjon vil bli etablert i Norge og Sverige i perioden 2012-2020. Sammen med kjernekraftverket Olkiluoto 3 i Finland på 1600 MW vil dette gi cirka 40 TWh ny produksjon med lav marginalkostnad per år. I tillegg bygger Danmark og Finland ut ny fornybar kraftproduksjon for å nå sine forpliktelser i 2020. I tillegg til dette forventede kraftoverskuddet, vil antall utenlandskabler som blir realisert og kraftprisen på kontinentet være viktig for prisdannelsen i Norden.

Øvrige kraftmarkeder

Forbruket fortsatte å stige i Tyrkia i 2012, og økte med 5 % sammenlignet med 2011. Forbruksvekst og stigende råvarepriser medførte at spotprisene for elektrisitet steg til om lag 65 EUR/MWh i gjennomsnitt (base). Dette tilsvarer en økning på cirka 20 % fra 2011. Tyrkia har per i dag ingen CO₂-pris, og kraftprisene settes i all hovedsak av gassprisen. Forbruket per capita er lavere i Tyrkia enn i EU-landene, og en fortsatt vekst i forbruket er forventet.

Kraftprisene i det bilaterale markedet (merchant price) i India er fortsatt relativt lave, hovedsakelig på grunn av anstrengt økonomi i distribusjonsselskapene og generelt lavere økonomisk vekst. På Filippinene er prisene stabile rundt 80 USD/MWh, og det er generelt god økonomisk vekst i landet. I Peru er prisene lave i spotmarkedet, men SN Power har inngått flere kontrakter med ulik løpetid til priser som ligger høyere enn spotprisene. I Chile er kraftprisene på et høyt nivå rundt 200 USD/MWh som følge av tørrår og lav produksjon ved landets vannkraftverk. I Nepal selges kraften gjennom en kraftsalgsavtale med fast KPI-regulert pris fra 2000 til 2010. I Zambia selges kraften gjennom en kraftsalgsavtale på et relativt lavt nivå.

Statkrafts produksjon

Statkrafts produksjon bestemmes av etterspørsel, kapasitet, resurstilgang (hydrologisk balanse og vind), «spark spread» (margin mellom kraft- og gasspris) og energidisponering. Ved utgangen av 2012 var installert kapasitet 16 055 MW, fordelt på 12 859 MW vannkraft, 2148 MW gasskraft, 322 MW vindkraft, 710 MW fjernvarme og 16 MW biokraft. I 2012 hadde konsernet en kraftproduksjon på totalt 60 TWh samt 1,1 TWh fjernvarme.

Etterspørselen etter kraft varierer både gjennom døgnet og året, og kraftmarkedene er avhengig av kapasitet som kan reguleres i forhold til etterspørselen. Statkraft har en stor andel fleksibel produksjonskapasitet, og i kombinasjon med høy kompetanse innen analyse og produksjon bidrar dette til at konsernet gjennomgående klarer å forvalte vannressursene på en god måte. Konsernet har en nøye planlagt energidisponering og tilgjengelige kraftverk i perioder med høy etterspørsel. Denne kompetansen benyttes også i regulerbar kraftproduksjon

på kontinentet. Statkrafts store magasinkapasitet med både sesong- og flerårsmagasiner gjør konsernet i stand til å disponere vannressursene i et lengre perspektiv enn ett år. Følgelig kan produksjonen holdes høy i perioder med høye priser, mens den kan holdes lavere i perioder med lave priser.

Den hydrologiske balansen var god ved inngangen til 2012, og forholdt seg sterk gjennom året. Ved utgangen av året var den samlede magasinutfyllingen i Norden 99 % av normalt nivå, tilsvarende 84,5 TWh. Fyllingsgraden var 70 % i forhold til maksimal magasinkapasitet på 121,4 TWh. Dette representerer en nedgang i magasinutfyllingen på om lag 10,6 TWh fra utgangen av 2011 da fyllingsgraden var på et uvanlig høyt nivå.

I 2012 hadde konsernet en kraftproduksjon på totalt 60 TWh samt 1,1 TWh fjernvarme, en økning på henholdsvis 17 % og 22 % fra 2011. Vannkraftproduksjonen økte fra året før, i første rekke som følge av at den gode hydrologiske balansen ga betydelig høyere nordisk vannkraftproduksjon enn i et normalår på grunn av den gode hydrologiske balansen. Gasskraftproduksjonen var på det laveste nivået siden Statkraft åpnet de første gasskraftverkene mot slutten av 2007, som følge av at «spark spread» forverret seg ytterligere gjennom 2012. Statkrafts kraftproduksjon i Norge og Norden utgjorde henholdsvis 33 % og 14 % av totalproduksjonen i markedet i 2012.

Økonomiske resultater ¹

En god ressursituasjon gjennom året medførte at Statkraft kunne holde en høy nordisk vannkraftproduksjon i 2012. Dette oppveide for de lave nordiske kraftprisene. Netto driftsinntekter økte med 2 % fra 2011 til 18 103 millioner kroner, mens driftsresultatet falt med 16 % til 5669 millioner kroner. Inntektsøkningen fra høy nordisk vannkraftproduksjon ble motvirket av høyere nedskrivninger av anleggsmidler og øvrige driftskostnader.

Konsernets regnskapsmessige resultat før skatt var 9144 millioner kroner (3982 millioner kroner), og resultatet etter skatt var 4822 millioner kroner (476 millioner kroner). Resultatforbedringen skyldes primært en forbedring for netto finansposter som følge av høyere urealiserte valutagevinster og lavere nedskrivning av aksjeposten i E.ON SE enn i 2011.

I det etterfølgende legges hovedvekten på analyse av resultatet fra den underliggende driften for poster til og med driftsresultat. Urealiserte verdiendringer for energikontrakter og vesentlige engangsposter i konsolidert virksomhet forklares i avsnittet «Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat». Resultatelementer etter driftsresultat analyseres i henhold til regnskapsmessig resultat.

Avkastning

Målt ved ROACE² viste konsernet en avkastning på 13,7 % i 2012 (14,3 %).

Basert på regnskapsmessig resultat etter skatt var avkastningen på egenkapitalen³ 7,3 % (0,7 %), mens totalkapitalavkastningen⁴ etter skatt var 3,9 % (1,1 %).

¹ Tall i parentes viser sammenlignbare tall for 2011.

² ROACE (%): (Driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer energikontrakter og vesentlige engangsposter x 100)/gjennomsnittlig sysselsatt kapital.

³ Egenkapitalavkastning etter skatt (%): (Resultat etter skatt siste 12 måneder x 100)/gjennomsnittlig egenkapital.

⁴ Totalkapitalavkastning etter skatt (%): (Resultat etter skatt justert for finanskostnader siste 12 måneder x 100)/gjennomsnittlig totalkapital.

Underliggende driftsinntekter

Statkrafts inntekter kommer fra spotsalg, salg på kontrakter til industrien, finansiell handel, nettvirksomhet samt fjernvarme og kraftsalg til sluttbruker. I tillegg leverer konsernet konsesjonskraft. Det fundamentale grunnlaget for Statkrafts inntekter er kraftpris, vanddisponering og produksjon. Produksjonsinntektene optimaliseres gjennom finansiell handel med kraft, og konsernet driver også med tradingvirksomhet.

Om lag to tredjedeler av netto driftsinntekter i 2012 relaterte seg til segmentet Nordisk vannkraft, mens segmentene Industrielt eierskap og Kontinental energi og handel stod for henholdsvis 16 % og 10 %. Øvrige segmenter bidro med mellom 1 % og 5 %. Med unntak av segmentene Vindkraft og Industrielt eierskap viste alle segmentene en økning i netto driftsinntekter sammenlignet med 2011. Segmentene som bidro mest til konsernets økning var Nordisk vannkraft, Kontinental energi og handel samt Internasjonal vannkraft. I Norden var det i første rekke høyere spotsalgsinntekter som bidro til økningen, mens det på kontinentet var høyere inntekter fra både spotsalg og porteføljeforvaltning. Inntektsøkningen fra Internasjonalt vannkraft relaterte seg til langsiktige kontrakter.

Spotsalg

Økningen i spotsalgsinntektene relaterer seg i hovedsak til den nye forretningsaktiviteten i Tyskland og Storbritannia, hvor konsernet tilbyr markedsadgang for mindre produsenter av fornybar energi. Omsetningen fra denne aktiviteten utgjorde i overkant av 10 milliarder kroner av økningen. Volumet fra egen produksjon omsatt i spotmarkedet økte fra 29,3 TWh til 37,8 TWh, men ble i stor grad motvirket av lavere spotpriser. Spotinntektene fra egen produksjon økte med noe over 1,8 milliarder kroner, inkludert grønne sertifikater. Totalt utgjorde konsernets spotsalgsinntekter, inkludert grønne sertifikater, 19 671 millioner kroner (7762 millioner kroner).

Volumet som blir omsatt i spotmarkedet kan variere betydelig mellom årene, ut fra ressurstilgang og energidisponering. Disponering av Statkrafts flerårsmagasiner i Norge bør gjøre konsernet i stand til å oppnå en høyere gjennomsnittspris enn øvrige kraftselskap i Norge. Optimaliseringsevnen vurderes gjennom måltallet «Realisert prismargin», som måler hvor mye bedre gjennomsnittspris Statkraft oppnår i forhold til rest-Norge. Statkraft har et langsiktig mål (rullerende 60 måneder), og et kortsiktig mål (rullerende 12 måneder). I 2012 var realisert prismargin høyere enn målsettingen både på kort og lang sikt.

Langsiktige avtaler med kraftintensiv industri

Statkraft er storleverandør til kraftintensiv industri. I 2012 utgjorde volumet levert på langsiktige kontrakter 19,3 TWh, hvorav 17,2 TWh til industrien i Norden. Leveransen til nordisk industri tilsvarer 31 % av den nordiske vannkraftproduksjonen i 2012 og cirka 36 % av konsernets årsmiddelproduksjon for nordisk vannkraft. Den høye kontraktsdekningen virker stabiliserende på Statkraft inntekter, og i 2012 var inntjeningen relativt god sammenlignet med prisene i spotmarkedet. Størstedelen av kontraktsvolumet med nordisk industri har løpetid til 2020. Totalt utgjorde inntektene fra langsiktige kontrakter 6179 millioner kroner (6141 millioner kroner).

Konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser

I Norge er Statkraft pålagt å avgi en andel av kraftproduksjonen til fylker og kommuner hvor kraften produseres, såkalt konsesjonskraft. Prisen for denne kraften tilsvarer, i korte trekk, den gjennomsnittlige produksjonskostnaden, og er dermed betydelig lavere enn markedsprisen for kraft. Konsesjonskraftvolumet utgjorde 5 % av konsernets nordiske vannkraftproduksjon i 2012. I 2012 utgjorde inntektene fra konsesjonskraft 307 millioner kroner (401 millioner kroner).

Porteføljeforvaltning

For å avlaste risiko knyttet til usikkerhet i fremtidig pris og produksjonsvolum sikrer Statkraft produksjonsinntekter gjennom finansiell handel med kraft. Andelen av produksjonen som sikres varierer med forventningene til markedsutviklingen. Kraftprisen påvirkes av andre råvarepriser som kull, olje, gass og CO₂, og fordi disse prisene både kan inngå som innsatsfaktorer i gasskraftproduksjonen (gass og CO₂) og som prisjusteringsfaktorer i kontraktene driver Statkraft finansiell handel også i disse råvarene.

Statkrafts analysevirksomhet har en sentral posisjon i hele handelsvirksomheten. Denne er basert på innsamling og bearbeiding av hydrologiske data og andre markedsdata. Dataene benyttes til å estimere markedspriser og optimalisere den regulerbare produksjonen. I 2012 var resultatet fra den nordiske og kontinentale forvaltningsporteføljen 525 millioner kroner (-124 millioner kroner).

Dynamisk forvaltningsportefølje er viktig for å optimalisere fremtidige inntekter, og Statkraft måler prestasjonene gjennom måltallet «Merverdi fra forvaltningsporteføljene» for både den nordiske og den kontinentale porteføljen. Begge porteføljene skapte en høyere merverdi enn konsernets mål i 2012.

Trading og origination

Statkraft driver også med relativt kortsiktig posisjonering med finansielle standardkontrakter (trading) og handel med strukturerte produkter og skreddersydde avtaler for industri og næringsliv (origination). Inntektene kan variere betydelig mellom perioder og år. I 2012 var realiserte og urealiserte inntekter fra trading og origination 726 millioner kroner (834 millioner kroner). Nedgangen skyldes at den nye markedsaktiviteten i Tyskland og Storbritannia ble rapportert som trading og origination i 2011. I tillegg ble overføringskostnader knyttet til trading og origination ført mot inntektene i 2012, mens de ble klassifisert som overføringskostnader i regnskapet for 2011.

Statkraft måler prestasjonene i trading og origination-aktiviteten gjennom måltallet «Verdiskapning fra trading og origination», som måler resultatet etter skatt i forhold til risikokapitalen. Verdiskapningen var betydelig over konsernets mål i 2012.

Nedstrømsvirksomhet og fjernvarme

Statkraft har også inntekter fra nettvirksomhet, fjernvarme og kraftsalg til sluttbruker. Salgsinntektene fra denne delen av virksomheten er store, men marginene er lave sammenlignet med den øvrige virksomheten. Totalt utgjorde inntektene fra

nedstrømsvirksomheten 5750 millioner kroner (6597 millioner kroner). Nettinntektene var relativt stabile, mens inntektene fra sluttbrukersalg falt som følge av lavere kraftpriser. Inntektsfallet fra sluttbrukersalget ble motvirket av tilsvarende lavere kostnader til energikjøp. Fjernvarmeinntektene økte som følge av høyere volum.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter omfatter inntekter ved utleie av kraftverk, øvrige leieinntekter, salg av tjenester og gevinster ved salg av eiendeler, og utgjorde 1412 millioner kroner (1548 millioner kroner). Nedgangen relaterer seg primært til inntekter ved utleie av kraftverk.

Energikjøp

Energikjøp utgjorde 14 262 millioner kroner (2964 millioner kroner). Den betydelige økningen skyldes primært konsernets nye forretningsaktivitet knyttet til markedsadgang for produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia. Kostnadene knyttet til gassproduksjon og sluttbrukervirksomheten falt som følge av henholdsvis lavere produksjon og lavere kraftpriser.

Overføringskostnader

Overføringskostnadene knyttet til transport av kraft var 1048 millioner kroner (1241 millioner kroner). Nedgangen relaterer seg hovedsakelig til lavere produksjon i Tyskland og at overføringskostnader knyttet til trading og origination ble ført mot inntektene fra denne aktiviteten i 2012, men ble klassifisert som overføringskostnader i 2011.

Underliggende driftskostnader

Driftskostnadene økte med 5 % fra 2011 til 10 378 millioner kroner.

Lønnskostnadene økte med 10 % til 3024 millioner kroner, som følge av ordinær lønnsutvikling, flere ansatte som følge av vekst og høyere pensjonskostnader.

Avskrivningene økte med 1 % til 2509 millioner kroner. Økningen skyldes primært nye aktiva. I motsatt retning trekker redusert avskrivningsgrunnlag som følge av nedskrivninger i 4. kvartal 2011.

Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter økte med 8 % til 1381 millioner kroner. Økningen relaterer seg hovedsakelig til høyere norsk eiendomsskatt.

Andre driftskostnader inkluderer primært kjøp av eksterne tjenester, materialer og kostnader ved kraftverk drevet av andre. I tillegg inngår blant annet erstatninger, husleie, IT-kostnader, markedsføring, reisekostnader og forsikringer. Disse kostnadene økte med 4 % til 3464 millioner kroner. Økningen skyldes primært høyere prosjektaktivitet og forretningsutvikling samt reparasjonskostnader for Baltic Cable.

Underliggende EBITDA og underliggende driftsresultat

Både EBITDA (driftsresultat før av- og nedskrivninger) og driftsresultatet var på nivå med 2011, og utgjorde henholdsvis 11 386 millioner kroner og 8877 millioner kroner. Forbedringen relaterte seg til segmentene Nordisk vannkraft, Kontinental energi og handel samt Internasjonal vannkraft. Segmentene

Vindkraft, Fjernvarme og Industrielt eierskap viste alle en nedgang, hovedsakelig som følge av lavere priser.

Konsernets EBITDA og driftsresultat stammer primært fra segmentet Nordisk vannkraft, som bidro med henholdsvis 83 % og 93 % av totalen. I tillegg bidro Industrielt eierskap med henholdsvis 13 % og 12 %. Øvrige segmenter var enten negative eller bidro med en relativt liten andel av totalen.

Statkraft har historisk sett hatt høye EBITDA-marginer som følge av at driftskostnadene for vannkraftproduksjon er lave. Dette har til en viss grad blitt motvirket av høyere skattesats på norsk vannkraftproduksjon gjennom grunnrentebeskatning. I 2012 startet Statkraft ny forretningsaktivitet som tilbyr markedsadgang for mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia. Kontraktene bokføres brutto i resultatregnskapet og øker dermed både salgsinntektene og energikjøpskostnadene betydelig. Marginene fra denne nye forretningsvirksomheten er imidlertid vesentlig lavere enn for konsernet for øvrig, noe som førte til at den samlede EBITDA-marginen ble redusert fra 50 % i 2011 til 33 % i 2012.

Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat

Totalt utgjorde urealiserte verdiendringer og vesentlige engangsposter -3209 millioner kroner i 2012 (-2187 millioner kroner).

Urealiserte verdiendringer energikontrakter

Urealiserte verdiendringer energikontrakter, eksklusiv trading og origination, beløp seg til -1328 millioner kroner (-1152 millioner kroner). Den negative utviklingen for energikontrakter i 2012 skyldes hovedsakelig valutaeffekter på langsiktige kraftsalgsavtaler inngått i euro, og effekt av lavere aluminiumspriser på indekserte kontrakter i segmentet Nordisk vannkraft. I tillegg var det mindre urealiserte verdiendringer for energikontrakter i segmentene Kontinental energi og handel og Internasjonal vannkraft.

Vesentlige engangsposter

Engangsposter som det er korrigert for i beregning av underliggende resultat beløp seg til -1881 millioner kroner i 2012 (-1035 millioner kroner).

I segmentet Kontinental energi og handel ble gasskraftverk i Tyskland nedskrevet med 1762 millioner kroner som følge av økt kraftproduksjon fra fornybare energikilder og forventning om lave marginer i årene framover. I segmentet Industrielt eierskap skrev Skagerak Energi ned investeringen i Skagerak Varme med 136 millioner kroner, som følge av kostnadsoverskridelser og endrede markedsutsikter. I segmentet Internasjonal vannkraft ble et kraftverk nedskrevet med 78 millioner kroner.

Resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

Konsernet har større eierandeler i de regionale norske kraftselskapene BKK og Agder Energi. Utenfor Norge skjer veksten i flere tilfeller gjennom eierskap i deleide selskaper.

Gasskraftverket Herdecke i Tyskland, som inngår i segmentet Kontinental energi og handel, ble nedskrevet med 224 millioner

kroner som følge av økt kraftproduksjon fra fornybare energikilder og forventning om lave marginer i årene framover.

De indiske vannkraftverkene Malana og Allain Duhangan, hvor SN Power er medeier, ble nedskrevet med 460 millioner kroner som følge av at manglende utvikling og utfordringer knyttet til driften av strømmettet i India har ført til begrensninger i markedsadgangen. Eierskapet i SN Power inngår i segmentet Internasjonal vannkraft.

Biomassekraftverkene Landesbergen og Emden i Tyskland, som inngår i segmentet Kontinental energi og handel, ble nedskrevet med 44 millioner kroner som følge av forverrede markedsforhold, i hovedsak på grunn av økte priser på trevirke.

Totalt utgjorde resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet 1060 millioner kroner (904 millioner kroner). Justert for nedskrivninger var resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet 1786 millioner kroner (1234 millioner kroner). Forbedringen relaterer seg primært til bedre resultater fra havvindparken Sheringham Shoal og SN Powers virksomhet på Filippinene. Førstnevnte kom i full drift i 2012, og inngår i segmentet Vindkraft. Herdecke viste også en forbedring, justert for nedskrivningen, som følge av en positiv utvikling for urealiserte verdiendringer for energikontrakter. BKK og Agder Energi hadde en nedgang fra 2011 som relaterte seg til urealiserte verdiendringer for energikontrakter, og inngår i segmentet Industrielt eierskap.

Finansposter

Finansinntektene utgjorde 1061 millioner kroner (1887 millioner kroner). Nedgangen skyldes lavere gjennomsnittlig likviditet og lavere markedsrenter, samt lavere utbytte fra E.ON SE.

Finanskostnadene utgjorde 1299 millioner kroner (1579 millioner kroner). Nedgangen skyldes lavere gjennomsnittlig gjeld, noe lavere rentenivå og økt kapitalisering av byggelånsrenter. Konsernet har fire låneporteføljer i henholdsvis norske kroner, svenske kroner, euro og US dollar. Porteføljene har både flytende og fast rente med en andel på 67 % i flytende rente. I 2012 var gjennomsnittlig løpende rente 4,5 % på lån i norske kroner (4,6 %), 2,5 % på lån i svenske kroner (2,9 %), 3,6 % på lån i euro (3,9 %) og 3,9 % på lån i US dollar (3,6 %). Gjelden i dollar er relatert til prosjektfinsiering i SN Power.

Netto valutaeffekter utgjorde 4469 millioner kroner (336 millioner kroner). Den kraftige økningen skyldes hovedsakelig en styrking av norske og svenske kroner mot euro. Effektene stammer for det meste fra interne lån og valutasikringskontrakter, og om lag 85 % var urealiserte effekter. Gevinsten for interne lån har ingen kontanteffekt og får sin motpost i utvidet resultat under omregningseffekter.

Andre finansposter utgjorde -1816 millioner kroner (-4299 millioner kroner), og relaterte seg primært til nedskrivning av aksjeposten i E.ON SE på -2128 millioner kroner (-4103 millioner kroner). Statkraft eier 83 415 119 aksjer i E.ON SE, tilsvarende 4,17 % eierandel. Aksjeposten er ved utgangen av året oppført i balansen til markedsverdi tilsvarende 8637 millioner kroner.

Skatt

Regnskapsmessig skattekostnad var 4322 millioner kroner (3506 millioner kroner). Økningen i skattekostnad skyldes hovedsakelig høyere resultat før skatt, samt høyere betalbar grunnrenteskatt. Økningen i skattekostnaden ble delvis motvirket av lavere urealisert tap på aksjer som ikke er fradragsberettiget.

At effektiv skattesats i konsernet er høyere enn 28 prosent skyldes hovedsakelig at vannkraftproduksjon er underlagt grunnrentebeskatning, at urealisert tap på aksjer ikke er fradragsberettiget og at nedskrivning på gasskraftverk i Tyskland ikke har gitt opphav til oppføring av utsatt skattefordel.

Kontantstrøm

Bidraget fra driften økte med 30 % til 10 174 millioner kroner (7841 millioner kroner), hvorav 6755 millioner kroner fra årets virksomhet (6200 millioner kroner). Lange og korte poster hadde en positiv endring på 1459 millioner kroner (-30 millioner kroner), som hovedsakelig var relatert til kontantsikkerhet (cash collateral). Utbytte fra tilknyttede selskaper økte 17 % til 1960 millioner kroner (1671 millioner kroner), og relaterte seg hovedsakelig til 1261 millioner kroner fra tilknyttede selskaper i SN Power, 297 millioner kroner fra Agder Energi og 399 millioner kroner fra BKK.

Netto investeringer⁵ utgjorde 12 244 millioner kroner (7834 millioner kroner), hvorav aksjekjøpet i Desenvix, investeringer i ny kapasitet samt utlån fra Statkraft Treasury Centre på netto 1455 millioner kroner, i hovedsak til Scira, som de største postene.

Netto likviditetsendring fra finansiering var -1064 millioner kroner (-11 687 millioner kroner), hvorav utbytte og konsernbidrag utgjorde 4593 millioner kroner (8258 millioner kroner). Opptak av gjeld var 7913 millioner kroner (376 millioner kroner). Statkraft utstedte i 2012 en obligasjon på 700 millioner euro, tilsvarende 5,1 milliarder kroner, med 10 års løpetid. Obligasjonen er notert på børsen i London, og ble gjort under selskapets eksisterende EMTN-program. Det var betydelig etterspørsel etter obligasjonen som løper med en fastrente på 2,5 %. I tillegg ble det tatt opp sertifikatlån på totalt 1,7 milliarder kroner i morselskapet og et lån i US dollar knyttet til prosjektfinsiering på om lag 0,9 milliarder kroner i SN Power. I løpet av året ble det nedbetalt gjeld tilsvarende 4551 millioner kroner (4899 millioner kroner). Emisjon i datterselskaper til ikke-kontrollerende interesser relaterer seg primært til minoritetens andel av kapitalinnskudd i SN Power på 137 millioner kroner.

Omregningseffekter på bankinnskudd, kontanter og lignende utgjorde -192 millioner kroner, og knyttet seg primært til styrket norsk krone mot dollar, euro og svenske kroner.

Kapitalstruktur

Hovedmålsettingene ved konsernets styring av kapitalstruktur er å ha en fornuftig balanse mellom soliditet og ekspansjonskraft, samt å opprettholde en sterk kredittrating. Det viktigste måltallet for konsernets styring av kapitalstruktur er langsiktig kredittrating.

Virkemidler ved styring av kapitalstruktur på lang sikt er i hovedsak opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld, samt inn- og utbetalinger av innskutt kapital fra og til eier. Konsernet er ikke

⁵ Netto investeringer inkluderer investeringer betalt ved kvartalslutt, innbetalinger fra salg av anleggsmidler, netto likviditet ut fra konsernet ved overtakelse av virksomhet, inn- og utbetalinger av utlån

pålagt eksterne krav med hensyn til styring av kapitalstruktur annet enn det som følger av markedets forventninger og eiers krav om utbytte.

Konsernet søker å hente fremmedkapital fra ulike låne-markeder. Ved låneopptak søker Statkraft å sikre en jevn tilbakebetalingsprofil, og nåværende forfallsprofil er i tråd med dette målet. Eventuelle nye låneopptak planlegges i henhold til likviditetsprognose, investeringsbeslutninger og salg av aktiva.

Ved utgangen av 2012 utgjorde rentebærende gjeld 40 263 millioner kroner mot 36 482 millioner kroner ved inngangen til året. Rentebærende gjeldsgrad var 38,5 % mot 35,3 % ved utgangen av 2011. Økningen skyldes både høyere rentebærende gjeld og lavere egenkapital. Netto rentebærende gjeld⁶ var 34 648 millioner kroner (27 544 millioner kroner), og netto rentebærende gjeldsgrad 35,0 % (29,2 %). I tillegg til høyere rentebærende gjeld og lavere egenkapital, skyldes økningen lavere bankinnskudd og lignende.

Ved utgangen av året hadde Statkraft en egenkapital på 64 274 millioner kroner mot 66 731 millioner kroner ved inngangen til året. Dette tilsvarer 44,0 % av totalkapitalen. Nedgangen på 2,0 %-poeng fra 2011 skyldes primært at utbytte og konsern-bidrag var høyere enn totalresultatet i 2012.

Omløpsmidler, utenom likviditetsbeholdningen, var 20 240 millioner kroner og kortsiktig rentefri gjeld var 15 257 millioner kroner ved utgangen av 2012.

Investeringer og prosjekter

I tråd med konsernets strategi er det stor prosjektaktivitet, spesielt innen vannkraft, vindkraft og fjernvarme. Statkraft er en betydelig utvikler av vannkraft både nasjonalt og internasjonalt, gjennom egen organisasjon og selskapet SN Power. Veksten er drevet av økt internasjonal energietterspørsel og behovet for energi med lavest mulig karbonutslipp. Statkraft har et investeringsprogram og en investeringsstrategi i størrelsesorden 70-80 milliarder kroner i perioden fra 2011 til 2015. Totalt investerte Statkraft 10 688 millioner kroner i 2012 (8297 millioner kroner). Konsernet har god fleksibilitet i investeringsprogrammet, og vurderer løpende planene i forhold til markedsutsikter og finansiell styrke.

Europeisk fleksibel kraftproduksjon og markedsoperasjoner står for opptil 23 % av investeringsplanen, og inkluderer i hovedsak oppgraderinger og utvidelser innen eksisterende vannkraftportefølje i Norden og gasskraftverket Knapsack i Tyskland. I tillegg pågår forberedelser for å delta i konsesjonsrunden for vannkraft i Frankrike. Internasjonal vannkraft representerer i underkant av 50 %, og inkluderer både investeringer i Sørøst-Europa og investeringer utenfor Europa gjennom SN Power. Vindkraft forventes å utgjøre i underkant av 20 % av planene med vekt på Sverige og Storbritannia. Fjernvarme, småkraft og investeringer i Skagerak Energi vil stå for den resterende andelen.

Om lag 60 % av investeringsplanen relaterer seg til utbygging av ny kapasitet hvor det allerede er tatt investeringsbeslutning, mens cirka 10 % relaterer seg til vedlikehold og oppgradering av eksisterende kraftverk. Den resterende andelen er knyttet til prosjekter som ikke er kommitert, og dermed kan utsettes eller kanselleres dersom rating eller markedsforhold skulle tilsi dette.

Investeringer i 2012

Vedlikeholdsinvesteringene utgjorde 1066 millioner kroner (1157 millioner kroner). Investeringene relaterer seg primært til segmentene Nordisk vannkraft og Industrielt eierskap (Skagerak Energi).

Investeringene i ny kapasitet var 6098 millioner kroner (5217 millioner kroner). De største prosjektene var de norske vannkraftverkene Svartisen, Eiriksdal/Makkoren og Nedre Røssåga, gasskraftverket Knapsack II i Tyskland, vannkraftverk i Tyrkia, Panama og Peru, landbasert vindkraft i Sverige og Storbritannia, fjernvarmeanlegg i Norge og Sverige samt småskala vannkraft i Norge.

Investeringene i eierandeler utgjorde 3523 millioner kroner (1923 millioner kroner), hvorav kjøpet av Desenvix i Brasil og havbasert vindkraft i Storbritannia var de største postene.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens krav bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Risikostyring

Statkraft er eksponert for forskjellige typer risiko gjennom hele verdikjeden. Risikostyring er en integrert del av all aktivitet i Statkraft, og ledere på alle nivåer av organisasjonen er ansvarlig for dette, inkludert datterselskaper, felleseide selskaper og kontraktører.

Risikovurderinger er en del av beslutningsprosessen, og hjelper beslutningstakere med å prioritere og å evaluere tiltak. Risikostyringen er regulert gjennom mandater, kravdokumenter og retningslinjer. Oppfølging av risiko og risikohåndtering gjennomføres som en del av normal forretningsdrift.

Vekst og økende grad av internasjonalisering stiller større krav til risikostyring i investeringsporteføljen. Konsernets investeringskomité sikrer uavhengige risikovurderinger før investeringsbeslutning tas og vurderinger på tvers av prosjektporteføljene.

Markedsrisiko og finansiell risiko

Statkraft er eksponert for betydelig markedsrisiko i forbindelse med produksjon og handel med kraft. Inntektene fra kraftproduksjonen er eksponert for både volum- og kraftprisrisiko.

Statkraft håndterer markedsrisiko i energimarkedene ved å handle fysiske og finansielle instrumenter i flere markeder. Økt integrering av energimarkedene har stor betydning for de valgte forretningsmodellene og håndtering av risiko. Det legges derfor vekt på å se de ulike markedene i sammenheng.

Salgsvirksomheten er eksponert for usikkerhet i salgsprisen til privatkunder og bedrifter, samt innkjøpsprisen i engros-markedet. Nettoeksponeringen begrenses gjennom å sikre symmetri i eksponeringen mot kunder og innkjøpene i engros-markedet samt gjennom finansielle instrumenter.

Risiko i forbindelse med valuta, rente og likviditet, inkludert refinansiering og opptak av ny gjeld, koordineres og styres på konsernnivå. Statkraft er eksponert for renterisiko gjennom

⁶ Netto rentebærende gjeld: Rentebærende langsiktig gjeld + rentebærende kortsiktig gjeld – bankinnskudd kontanter og lignende - kortsiktige finansielle plasseringer.

fremmedfinansiering og inntekter fra nettvirksomheten. Konsernet er eksponert mot valutarisiko gjennom integreringen av energimarkeder, krafthandel skjer i euro, finansiering og andre kontantstrømmer knyttet til konsernets utenlandske selskaper.

Valuta- og renterisikoen reguleres gjennom mandater. Terminkontrakter i valuta og rentebytteavtaler er de viktigste instrumentene.

Motpartsrisiko og likviditetsrisiko

Statkraft har motpartsrisiko gjennom krafthandel og plassering av overskuddslikviditet. Før avtaleinngåelse blir kredittverdigheten til alle motparter vurdert, og eksponeringen mot enkeltmotpartene begrenses av mandater basert på kredittverdighet.

Likviditetsrisikoen knytter seg til avvik mellom forfallsprofilen på finansielle forpliktelser og kontantstrømmene som genereres av eiendelene, samt krav om økte marginkrav i forbindelse med finansielle derivater og energiderivater. Likviditetsrisikoen håndteres hovedsakelig gjennom gode lånemuligheter, trekkfasiliteter og minimumskrav til konsernets likviditetsbeholdning.

Operasjonell risiko og prosjektgjennomføringsrisiko

Alle prosesser i verdikjeden er eksponert for operasjonell risiko. Prosjektgjennomføring og drift er spesielt eksponert mot operasjonell risiko som personskader eller dødsulykker, skader på miljøet, omdømmetap og økonomisk tap.

Sikkerhet og trygghet for ansatte, leverandører, partnere og berørte tredjeparter er avgjørende og blir gitt stor oppmerksomhet.

De mest kritiske risikofaktorene er knyttet til utviklingen av Statkrafts internasjonale portefølje. Tilpasning og utvikling av Statkrafts kultur og beste praksis i forhold til en mer mangfoldig og internasjonal virksomhet vektlegges sterkt for å unngå forsinkelser, kostnadsoverskridelser og uønskede hendelser i investeringsprosjektene.

Tiltak for å unngå mislighold og svindel, for eksempel lekkasjer av innsideinformasjon, er iverksatt og integrert i konsernets forretningsprosesser.

Risikoen for naturkatastrofer som skader virksomheten er økende. Kraftverkene i Norden er mer utsatt for ekstremvær som følge av klimaendringer. Tiltak er iverksatt for å redusere risikoen i forbindelse med slike hendelser, for eksempel revurdere klassifisering og gjennomføring av nødvendige oppgraderinger av dammer.

Statkraft har forsikringsdekning for all vesentlige typer ødeleggelser eller skader.

Regulatorisk og politisk risiko

Vekst i fornybar energi fører til økt eksponering mot støtte-regimer. Risikoene i forbindelse med støtteregimer gjelder hvorvidt og hvordan de vil videreføres på lang sikt. Dette er underlagt både politiske avgjørelser og utviklingen i energimarkedet.

Kraftprisene avhenger av CO₂-priser. Prisutviklingen for CO₂ er usikker, og en kollaps i dette markedet vil ha betydelig påvirkning på Statkrafts inntjening og finansielle styrke. Statkraft følger utviklingen og tilpasser investeringsplanen til framtidig inntjening.

Konsernet har en felles tilnærming til håndtering av regulatoriske forhold og myndighetsspørsmål. Statkraft følger regulatoriske prosesser som kan skade virksomheten eller skape nye forretningsmuligheter, og utvikler nye posisjoner for konsernet i prioriterte spørsmål.

Risikostyring i Statkraft er nærmere beskrevet i «Risikostyring for økt verdiskapning» i årsrapporten på Statkrafts hjemmesider.

Internkontroll

Internkontroll er en sentral del av god risikostyring, og Statkraft arbeider målrettet med å videreutvikle internkontrollen. Statkraft har et system for internkontroll over finansiell rapportering som skal bidra til pålitelig finansiell rapportering. Statkraft har en funksjon for konsernrevisjon med formål å bistå styret og ledelsen i å utøve uavhengig og nøytral vurdering av om konsernets internkontroll og vesentlige risikoer er tilstrekkelig håndtert og kontrollert. Konsernrevisjonen skal også bidra til kontinuerlig kvalitetsforbedring i interne styrings- og kontrollsystemer.

Det er etablert et styringssystem som samler alle styringsdokumenter, og som legger til rette for en mer effektiv, systematisk og enhetlig styring av konsernet med tilstrekkelig formalisering, dokumentasjon og etterrettelighet.

Internkontroll i Statkraft er nærmere beskrevet i «Internkontroll» i årsrapporten på Statkrafts hjemmesider.

Forskning og utvikling

Formålet med Statkrafts satsing på innovasjon og forskning og utvikling (FoU) er å styrke selskapets konkurransefortrinn innenfor kjernevirksomheten, samt å overvåke trender og utvikling som kan påvirke markedene Statkraft opererer i.

Mye av innovasjonsarbeidet utføres i forretningsområdene og har i hovedsak fokus på kontinuerlig forbedring og utviklingsprosjekter som gir rask avkastning i form av økt verdiskapning. For å styrke konkurranseevnen innen eksisterende virksomhet på lengre sikt er det etablert FoU-programmer innenfor vannkraft, vindkraft og bioenergi.

I 2012 ble det brukt om lag 120 millioner kroner på ulike FoU- og innovasjonsaktiviteter. Eksterne FoU-miljøer og samarbeidspartnere utgjør en viktig kompetansebase for Statkraft, og en stor andel av midlene bidrar til å styrke eksterne kompetansemiljøer. Statkraft deltar blant annet i fem nasjonale forskningssentre for miljøvennlig energi (FMEer).

Verdiskapningen fra FoU- og innovasjonsaktivitetene skriver seg fra mer effektiv ressursutnyttelse, redusert risiko og reduserte kostnader knyttet til prosjektutvikling, effektivisering av drift og vedlikeholdsprosesser eller fra utvikling av nye konsepter og tjenester innen markedsoperasjoner. Eksempelvis har et FoU-prosjekt utviklet og implementert et analyseverktøy for vindkraftproduksjon. Gjennom systematisk innsamling og prosessering av driftsdata får man bedre vindprognoser, og bedre mulighet for drifts- og vedlikeholdsplanlegging. Dette benyttes for å optimalisere produksjonen, og prosjektet har bidratt til å øke produksjonseffektiviteten med opptil 2 % for vindparken på Smøla.

Verdiskapningen vurderes i flere dimensjoner enn det som er direkte målbart, blant annet for å sikre gode fremtidige rammebetingelser for fornybar energiproduksjon. For eksempel gir forskning på laksebestand under ulike vannføringsregimer faktagrunnlag Statkraft trenger i forbindelse med vilkårsrevisjoner i konsernets vassdrag.

Gjennom utvikling av et system for videoovervåking og analyser av fugleadferd i nærheten av turbinene på Smøla, bidrar Statkraft til å bygge kunnskap om hvordan vi fugledødeligheten kan reduseres, og dermed optimalisere utnyttelse av både eksisterende og nye land- og havbaserte vindparker. Bidrag til kompetanseoppbygging rundt dette temaet kan være utslagsgivende når det gjelder Statkrafts mulighet til å få konsesjoner i områder med forekomst av verdifulle fuglearter.

Grunnlaget for ny forretningsutvikling legges ved å overvåke eksterne trender og teknologiutvikling for å fange opp nye virksomhetsmuligheter, samtidig blir ny teknologi testet og kvalifisert.

Sammen med teknologiutvikling, er innovasjon innen kommersielle tjenester i forbindelse med energiproduksjon og -forsyning i ferd med å bli en avgjørende konkurransefordel for selskapets langsiktige suksess. I Tyskland er Statkraft markedsleder innen å tilby markedsadgang til produsenter av fornybar energi. I 2012 ble Statkraft det første selskapet som tok sikte på å møte kraftteterspørsel med ikke-regulerbare kraftproduksjon gjennom å samle hundrevis av vindturbiner, solenergi, vannkraft og biomasseanlegg i ett intelligent, nettverksbasert virtuelt kraftverk. Aktiv styring av kraftverk som produserer fornybar energi bidrar til et stabilt kraftsystem, og gjør energiomleggingen i Tyskland billigere. Også i Storbritannia har Statkraft tatt en lederrolle innen dette området, og har demonstrert innovasjon ved å legge til rette for markedsadgang for eiere av vindkraftverk gjennom langsiktige kraftkjøpsavtaler.

Samfunnsansvar

Statkrafts kjernevirksomhet adresserer en av vår tids største samfunnsutfordringer; global vekst drevet av fossile energikilder med store klimagassutslipp og alvorlige klimaendringer. Statkraft bidrar til å løse denne utfordringen er å tilby fornybar energi og bærekraftige energiløsninger. Som arbeidsplass skal Statkraft sørge for trygge drifts- og prosjektaktiviteter der mennesker, samfunn, miljø og selskapets eiendeler beskyttes. I Statkraft er ingen aktivitet viktig nok til å bli gjennomført med fare for liv og helse.

For å lykkes med å ivareta samfunnsansvaret støtter Statkraft seg på globalt støttede initiativer og standarder, herunder prinsipper fra OECDs Guidelines for Multinational Enterprises og IFCs Performance Standards on Social & Environmental Sustainability.

Statkraft er medlem av FNs Global Compact og forplikter seg ved dette til å følge opp initiativet og dets ti prinsipper om menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og antikorrupsjon, samt årlig å rapportere resultater til Global Compact medlemsregister.

Statkraft har som ambisjon å være ledende når det gjelder å vise samfunnsansvar, og vurderinger fra uavhengige ratingbyråer

gir en indikasjon på om konsernet lykkes i å etablere en slik posisjon. Statkraft har i 2012 fått rating som Prime/B- (hvilket tilsvarer ledende nivå) i oekom Corporate Rating av konsernets resultater med hensyn til samfunnsansvar.

I Statkraft er samfunnsansvar et linjeansvar og en integrert del i all virksomhet. I det følgende gis en kortfattet oversikt over Statkrafts arbeid og resultater innen området samfunnsansvar i 2012. En mer detaljert gjennomgang finnes i årsrapport på Statkrafts hjemmesider.

Styring av samfunnsansvar

Statkrafts grunnleggende prinsipper for å opptre på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte er beskrevet i Statkrafts leveregler. Levereglene gjelder for alle selskaper og medarbeidere i Statkraftkonsernet, og det forventes at Statkrafts forretningspartnere har standarder som er i tråd med disse. Statkraft har også utarbeidet tilsvarende retningslinjer spesielt rettet mot konsernets leverandører.

Oppfølging og styring av Statkrafts samfunnsansvar er en integrert del av Statkrafts styringssystem, «The Statkraft Way». I 2012 ble Statkrafts overordnede policy for Corporate Responsibility & HSE oppdatert og det ble gjennomført en revisjon av retningslinjer for alle områder knyttet til samfunnsansvar. Resultatmessig følges samfunnsansvarstemaer opp gjennom målekort på både konsern- og forretningsområdenivå, og gjennom konsernrevisjonens arbeid. I 2012 ble det besluttet å forsterke ytterligere den systematiske oppfølgingen av etterlevelse på konsernnivå innen to sentrale områder; anti-korrupsjon og helse og sikkerhet.

Samfunnsansvar utgjør en viktig faktor ved utbyggingsprosjekter og ved oppkjøp. Statkraft har utviklet en beslutningsmodell for gjennomføring av større utbyggingsprosjekter, fusjoner og oppkjøp hvor viktige temaer innen samfunnsansvar er integrert. Modellen presenterer et felles begrepsapparat og sikrer en helhetlig tilnærming fra tidlig fase og gjennom stegvise beslutningsprosesser i konsernet. Grunnprinsippet er at det ved hver hovedbeslutning skal foreligge strukturert og dokumentert informasjon om en rekke sentrale faktorer, herunder samfunnsansvar, som en del av beslutningsgrunnlaget.

Statkraft har i 2012 deltatt i testingen av IHAs (International Hydropower Association) Hydropower Sustainability Assessment Protocol, som er et verktøy for å evaluere bærekraft i både vannkraftprosjekter og vannkraftanlegg i drift. Testingen vil fortsette i 2013.

Opplæring og dilemmatrening for både ledere og medarbeidere utgjør en viktig del av arbeidet med samfunnsansvar i Statkraft. For å understøtte dette har Statkraft utarbeidet håndbøker og opplæringsprogrammer i antikorrupsjon og helse og sikkerhet. I tillegg er samfunnsansvar et sentralt tema i trening for nyansatte og ledere.

Medarbeidere som står overfor vanskelige beslutninger kan søke råd gjennom flere kanaler. Statkrafts medarbeidere har rett og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold og konsernrevisjonen fungerer som uavhengig varslingskanal. I 2012 ble det ikke registrert noen varslings saker. I utbyggingsprosjekter registreres og håndteres eventuelle klagemål fra interessenter i henhold til fastlagte prosedyrer.

Helse og sikkerhet

I Statkraft skal arbeid planlegges og gjennomføres med null personskader som mål. Tydelige krav og tett oppfølging i både driftsaktiviteter og i alle prosjektfaser er avgjørende for å oppnå trygge og sikre arbeidsplasser. I all virksomhet blir det lagt stor vekt på tilstrekkelig helse- og sikkerhetskompetanse blant egne ansatte samt sikkerhetsopplæring av kontraktører og underkontraktører. Konsernets styringssystem for helse og sikkerhet er basert på kravene i standarden OHSAS 18001 og internasjonal god praksis.

I 2012 inntraff fire dødsulykker i tilknytning til Statkrafts virksomhet, hvorav to var arbeidsrelaterte.

De arbeidsrelaterte dødsulykkene inntraff begge i utbyggingsprosjektet Cheves i Peru som er heleid av SN Power. Den første dødsulykken inntraff i juli da en kontraktør omkom etter å ha blitt truffet av steinblokker under tunnelarbeid. Den andre dødsulykken inntraff i oktober da en kontraktør omkom etter å ha fått strømgjennomgang, også det i forbindelse med tunnelarbeid.

I tillegg var det to dødsfall blant tredjepart som oppholdt seg på eller i nærheten av konsernets anlegg. I mai druknet en person i innløpskanalen til SN Powers anlegg La Oroya i Peru, og i september omkom en lastebilsjåfør etter å ha kjørt av veien i nærheten av utbyggingsprosjektet Cetin i Tyrkia, som er heleid av Statkraft.

Ved overnevnte dødsulykker ble det, i tillegg til politietterforskning, gjennomført interne og uavhengige granskninger umiddelbart etter hendelsene. Granskningsrapportene med tilhørende forbedringstiltak ble deretter presentert og fulgt opp både i Statkrafts og de respektive datterselskaps styrer.

Sett i et lenger perspektiv går utviklingen med hensyn til arbeidsrelaterte skader i riktig retning, og flere av skadeindikatorerne er også forbedret fra 2011 til 2012. Indikatoren for skader med fravær, H1, blant konsernets medarbeidere var 4,1 i 2012 (4,5), mens indikatoren for alle typer personskader, H2, var 7,1 (10,0). For kontraktøransatte var H1 3,6 (3,4) og H2 6,3 (6,2). Totalt ble det registrert 239 skader (280), hvorav 138 fraværsskader (141), blant konsernets medarbeidere og kontraktøransatte. I tillegg ble det registrert 8239 farlige forhold (6125) og 363 nestenulykker (365).

Konsernet arbeider målrettet med å forbedre og implementere retningslinjer for helse og sikkerhet samt sikring av mennesker og verdier. Spesielle fokusområder i 2012 har vært økt trafikksikkerhet i internasjonale utbyggingsprosjekter, revidering og verifisering av beredskapsplaner og tydeliggjøring av helse- og sikkerhetskrav i konsernets prosjektstyringsverktøy. I 2012 ble det også gjennomført en fullskala beredskapsøvelse på tvers av to forretningsområder og tre nasjoner.

Sykefraværet i Statkraft har ligget stabilt lavt i flere år og var 3,1 % i 2012 (3,4 %), noe som er innenfor målet om et sykefravær lavere enn 3,5 %. Alle de norske selskapene i konsernet har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv (IA) med aktiv fraværsoppfølging og nært samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Klima og miljøpåvirkning

Statkraft legger internasjonal god praksis til grunn for sitt miljøarbeid og konsernets miljøstyringssystem er basert på kravene i ISO 14001. Deler av virksomheten er også sertifisert etter denne standarden.

Det var ingen alvorlige miljøhendelser i konsernet i 2012. Det ble registrert 128 mindre alvorlige miljøhendelser (185), hvorav tre med høy miljørisiko og 45 brudd på gjeldende konsesjonskrav (51). De fleste av miljøhendelsene gjaldt kortvarige brudd på manøvreringsbestemmelsene, mindre oljeutslipp og avvik knyttet til avfallshåndtering. Disse hadde liten eller ingen innvirkning på miljøet.

Statkraft følger kontinuerlig opp virksomhetens påvirkning på biologisk mangfold, både i driftsvirksomhet og prosjektutvikling. Det gjennomføres omfattende undersøkelser og tiltak rettet mot blant annet vandrende fisk – spesielt laks og ål (vannkraft), rovfugl – spesielt havørn og kongeørn (landbasert vindkraft) og marine pattedyr – spesielt sel og hval (havbasert vindkraft).

I 2012 etablerte Statkraft et internt, tverrfaglig klimapanel for å bedre kunne ivareta og samordne klimaspørsmål på tvers av organisasjon, teknologi, prosess og geografi. Klimapanelet skal blant annet bidra i vurderingene av hvilke klima-scenarier som skal legges til grunn ved blant annet investeringsbeslutninger, planlegging, drift og i ulike markedsvurderinger. I dette arbeidet vil Statkraft bruke IPCCs vurderinger som sentrale premisser.

En ny indikator for miljø i konsernets målekort ble implementert i 2012. Denne indikatoren er basert på en uavhengig evaluering av konsernets totale miljøinnsats og fremstilles i form av en rating på lik linje med en finansiell rating. Konsernet har som mål å oppnå status Prime (B- eller bedre) og oppnådde en slik status i 2012. Statkraft benytter ratingen og underliggende informasjon til eget forbedringsarbeid og jobber målrettet for å stadig forbedre miljøprestasjonene.

Statkrafts klimagassutslipp utgjorde 483 879 tonn CO₂-ekvivalenter i 2012 (1 161 900 tonn), hvorav 82 % var fra konsernets gasskraftvirksomhet. I 2012 var cirka 97 % av konsernets kraft- og fjernvarmeproduksjon basert på fornybare energikilder.

I 2012 var elektrisitetsbruken i Statkraft 2054 GWh (1150 GWh). All elektrisitetsbruk i konsernet er sertifisert fornybar i henhold til RECS (Renewable Energy Certificate System).

Statkraft genererte i 2012 78 844 tonn farlig avfall fra kraft- og fjernvarmeproduksjon. Dette ble behandlet i tråd med gjeldende regelverk. Hoveddelen av dette (99 %) er restprodukter fra avfalls- og bioforbrenningsanlegg.

Samfunnsrolle

I løpet av 2012 bidro Statkraft med 14 225 millioner kroner i økonomisk verdiskaping (8841 millioner kroner), hvorav 2900 millioner kroner ble foreslått som utbytte til eier (4288 millioner kroner), mens skatter og avgifter til stat og kommuner utgjorde 5801 millioner kroner (4987 millioner kroner). Statkrafts samlede investeringer i 2012 var 10 673 millioner kroner (8269 millioner kroner), hvorav 1753 millioner kroner i Norge (3641 millioner kroner) og 8921 millioner kroner utenfor Norge (4628 millioner kroner). 57 % av investeringene var knyttet til utvidelse av produksjonskapasiteten.

Statkraft ønsker en god og åpen dialog og samhandling med alle som er berørt av selskapets virksomhet. Dette gjøres blant annet gjennom jevnlig møter med vertskommuner, i møter med interessenter i utbyggingsprosjekter og gjennom aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale fora der energispørsmål og samfunnsansvar er temaer.

I flere av utbyggingsprosjektene har Statkraft i 2012 gjennomført omfattende undersøkelser, analyser og tiltak for å oppnå så gode løsninger som mulig både for prosjektgjennomføring og for de som på ulike måter blir berørt av prosjektene. Eksempler på prosjekter hvor slikt arbeid har stått sentralt er Theun-Hinboun Expansion Project i Laos (hvor Statkraft har en eierandel på 20 %), utvikling av vannkraft i Cetin-prosjektet i Tyrkia (heleid av Statkraft) og utvikling av vindkraft i nordre del av Sverige (hvor Statkraft har en eierandel på 60 %).

Statkraftfondet ble avviklet i 2012. Midlene som fondet disponerte benyttes nå i langsiktige avtaler med ulike interesseorganisasjoner. Hovedhensikten med disse samarbeidsavtalene er å bidra til erfaringsutveksling og økt kompetanse hos alle parter, samt å styrke miljøarbeid og humanitært arbeid i områder der Statkraft har forretningsvirksomhet.

Medarbeidere og organisasjon

Tydlig ledelse, et godt og utviklende arbeidsmiljø og kompetanseutvikling er alle strategisk viktige områder i Statkraft. Statkrafts ledelsesplattform beskriver de viktigste driverne for god ledelse med hensyn til å oppnå konsernets strategiske ambisjoner, og alle ledere blir jevnlig målt i forhold til disse. Kompetanseutvikling følges opp systematisk gjennom medarbeidersamtaler, og i tillegg til kurs og videreutdanning oppfordres medarbeidere til intern rotasjon.

I 2012 ble det igjen gjennomført en felles medarbeiderundersøkelse i Statkraft, Skagerak Energi og SN Power med gode resultater. Formålet med undersøkelsen er å forbedre Statkraft som arbeidsplass, og resultatene blir fulgt opp av hver enkelt avdeling.

Lansering og implementering av «The Statkraft Way» i 2012 har ytterligere tydeliggjort fordeling av ansvar, roller, mål og resultatoppfølging i hele organisasjonen. I 2012 introduserte Statkraft et nytt system for variabel lønn som i større grad enn tidligere er basert på resultater og måloppnåelse.

Statkraft arbeider systematisk og målrettet med rekruttering og selskapet fortsetter å være en attraktiv arbeidsgiver både blant nyutdannede og arbeidstakere med erfaring. Konsernet har et traineeprogram som i 2012 omfattet 15 traineer.

Statkraft legger opp til et nært og strukturert samarbeid med alle fagforeninger som er representert. I tillegg til nasjonalt samarbeid med fagorganisasjoner etablerte Statkraft i 2011 et europeisk samarbeidsråd (Statkraft European Works Council, SEWC) med tillitsvalgte fra Norge, Sverige, Tyskland og Storbritannia. SEWC er et viktig samarbeidsforum for å samordne og implementere prinsipper og retningslinjer med hensyn til arbeidsliv og arbeidstakerrettigheter i Statkraft. SEWC sikrer også god informasjonsflyt om beslutninger, og gir tillitsvalgte fra de ulike landene en formell og akseptert arena å møte toppledelsen på.

Statkraft ønsker et mangfoldig arbeidsmiljø og legger likebehandling til grunn ved rekruttering og i personalpolitikken. Objektive og profesjonelle rekrutteringsprosesser, både for internt og eksternt utlyste posisjoner, skal sikre at den best kvalifiserte kandidaten alltid blir valgt. Statkraft har også siden oppstarten i 2007 vært en av samarbeidspartnerne til Alarga som er en stiftelse som arbeider for å øke andelen med multi-kulturell kompetanse i norsk næringsliv.

Statkraft ønsker en jevnere kjønnsfordeling i konsernet og flere kvinner i ledende stillinger. Mot slutten av 2012 initierte Statkraft sammen med en rekke andre store, norske selskaper et forskningsprosjekt hvor formålet er å finne konkrete tiltak for å bedre kjønnsbalansen i ledende stillinger. I 2012 var 24 % (23 %) av konsernets ansatte kvinner, og andelen kvinner i lederstillinger var 21 % (20 %). Blant nyansatte var kvinneandelen 29 %. Andelen kvinner i Statkrafts styre er 44 %. Styret følger opp arbeidet for balansert kjønnsfordeling, herunder oppfyl-ling av lovbestemte krav om kjønnsfordeling i styrene i datterselskaper og i selskaper der Statkraft har større eierinteresser.

Ved utgangen av 2012 hadde konsernet 3475 årsverk (3358). Konsernet hadde medarbeidere i 23 land, og 34 % (33 %) var lokalisert utenfor Norge. Gjennomsnittlig ansiennitet i Statkraft var 10,8 år og i 2012 var turnover 5,7 % (6,8).

Eierstyring og selskapsledelse

I Statkraft skal god eierstyring og selskapsledelse bidra til en bærekraftig og varig verdiskaping i konsernet. God og transparent styring og kontroll med virksomheten skal legge grunnlaget for å skape langsiktige verdier for eier, ansatte, andre interessenter og samfunnet for øvrig, og skal bygge tillit hos interessentene gjennom forutsigbarhet og troverdighet. Åpen og tilgjengelig kommunikasjon skal sikre at konsernet har gode relasjoner til samfunnet i sin alminnelighet og spesielt til de interessenter som berøres av virksomheten.

Statkraft er underlagt rapporteringskrav om eierstyring og selskapsledelse etter regnskapsloven § 3-3b og benytter Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse innenfor rammene som selskapets organisasjonsform og eierskap setter. Avvik fra anbefalingen skyldes at Statkraft ikke er børsnotert, at staten er eneeier av selskapet, samt begrensninger i vedtektene. Avvikene vedrører likebehandling av aksjeeiere, fri omsettelighet, utbytte, generalforsamling og valgkomité. Statkraft forholder seg også til statens prinsipper for god eierstyring.

Eierstyring og selskapsledelse og redegjørelse om foretaksstyring er nærmere beskrevet i «Redegjørelse for foretaksstyring» i årsrapporten på Statkrafts hjemmesider.

Styrets arbeid

Olav Fjell etterfulgte Svein Aaser som styrets leder i juni, det var ellers ingen endringer i styrets sammensetning i 2012.

Styret i Statkraft AS avholdt 12 styremøter i 2012. I tillegg til den løpende driften og styrets oppfølging av nye industrikraft-avtaler, var en vesentlig del av styrets arbeid i 2012 knyttet til oppgradering, drift- og vedlikehold av vannkraftverk i Norge, samt SN Powers investeringsbeslutninger og utbygging av vannkraftanlegg i Sør-Amerika. Statkraft er i ferd med å etablere seg som en betydelig aktør innen onshore og offshore vindkraft i Storbritannia og onshore vindkraft i Norden. I løpet av 2012 fortsatte Statkraft sin satsing innenfor fjernvarme i Norden og vannkraft i Tyrkia.

Styret har et revisjonsutvalg bestående av fire av styrets medlemmer. Revisjonsutvalget avholdt seks møter i løpet av året. Styret har også et kompensasjonsutvalg bestående

av styrets leder og to av styrets medlemmer. Kompensasjonsutvalget avholdt fire møter i løpet av året.

Resultatdisponering

Styret i Statkraft SF foreslår et utbytte på 2900 millioner kroner, tilsvarende 85 % av utbyttegrunnlaget. Utbyttegrunnlaget er beregnet som konsernresultatet til Statkraft SF etter skatt og minoritetsinteresser, justert for urealiserte gevinster og tap. Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet i Statkraft SF:

Resultatdisponering

Beløp i millioner kroner

Årsresultat i selskapsregnskapet til Statkraft SF	4 134
Disponering av årets resultat:	
Utbytte fra til Staten	2 900
Overføres til annen egenkapital	1 234

Morselskapets frie egenkapital var 6150 millioner kroner ved utgangen av året.

Fremtidsutsikter

Nordiske kraftpriser forventes å ligge på et noe lavere nivå enn tidligere år. Statkraft har stor fleksibilitet og kan øke eller redusere produksjonen i perioder med høye og lave kraftpriser grunnet stor magasinkapasitet. Produksjon av gasskraft forventes å bli lav grunnet krevende markedsforhold. Langsiktige kraftkontrakter bidrar til å stabilisere konsernets inntjening.

Statkraft er Europas største produsent av fornybar energi, og har som målsetting å styrke denne posisjonen ved å utnytte forretningsmuligheter skapt av europeisk tilrettelegging for mer fornybar energi. Fleksibel nordisk vannkraft kan få en styrket rolle i fremtiden med større innslag av sol- og vindkraft samt flere kraftkabler mellom Norden og kontinentet.

I løpet av de neste tiårene ventes energibehovet utenfor Europa å øke kraftig, særlig i fremvoksende økonomier. Statkrafts investeringer i vannkraft internasjonalt er en del av konsernets langsiktige strategi der konsernets kompetanse utnyttes for å sikre økt tilførsel av fornybar energi og lønnsom vekst.

Styret i Statkraft SF
Oslo, 13. mars 2013

Olav Fjell
styrets leder

Ellen Stensrud
nestleder

Berit Rødseth
styremedlem

Sijvija Seres
styremedlem

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Inge Ryan
styremedlem

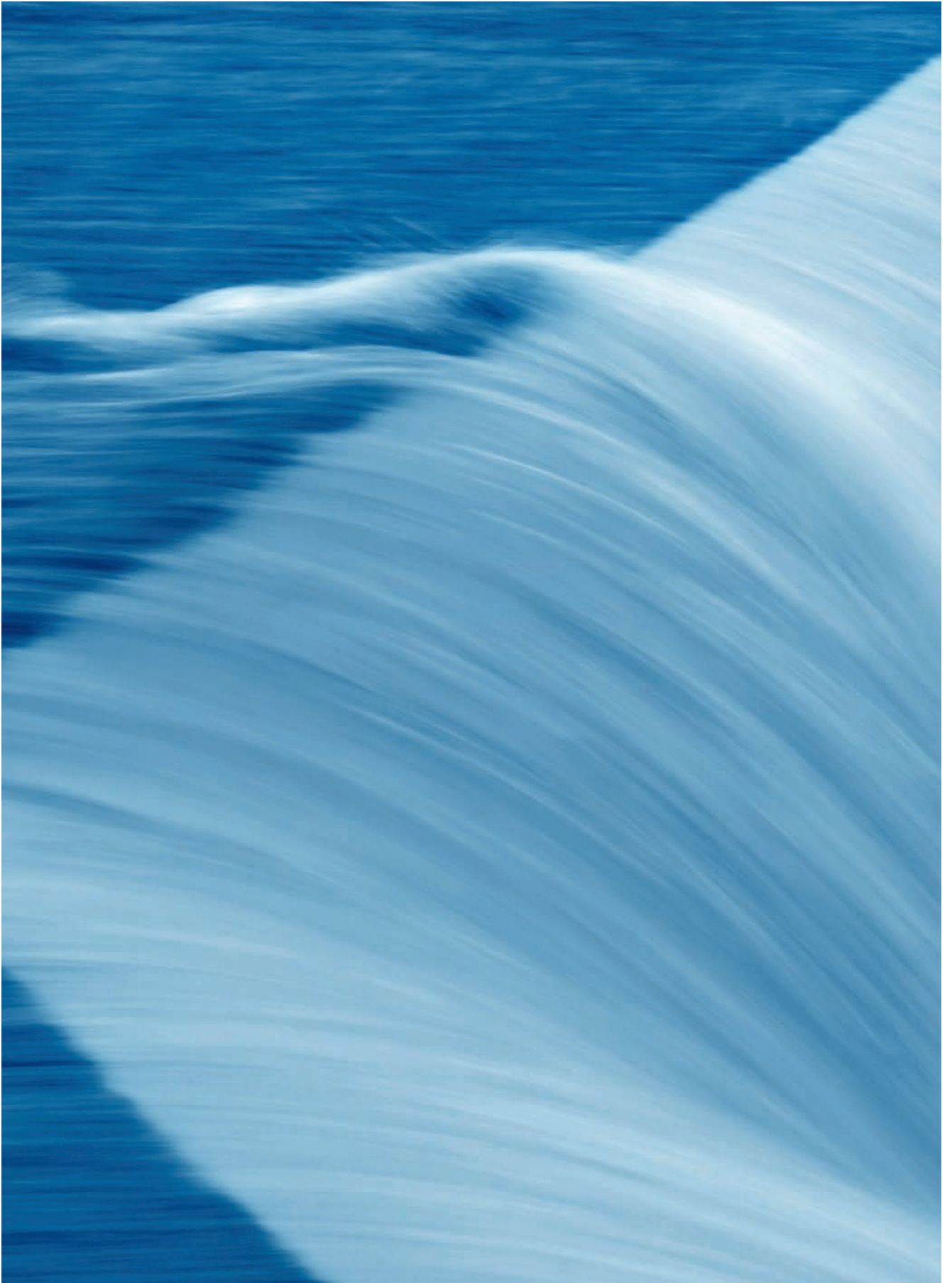
Odd Vanvik
styremedlem

Lena Halvari
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer etter beste overbevisning at konsernregnskapet for 2012 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven, samt at årsregnskapet for morselskapet for 2012 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge, og at regnskapsopplysningene gir et rettvise bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Styret i Statkraft SF
Oslo, 13. mars 2013

Olav Fjell
styrets leder

Ellen Stensrud
nestleder

Berit Rødseth
styremedlem

Silvija Seres
styremedlem

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Inge Ryan
styremedlem

Odd Vanvik
styremedlem

Lena Halvari
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Regnskap koncern

Totalresultat

Statkraft SF konsern

Beløp i mill. kroner	Note	2012	2011
RESULTAT			
Salgsinntekter	3, 13, 21	31 211	21 209
Andre driftsinntekter	14	1 587	1 675
Brutto driftsinntekter	3	32 799	22 884
Energikjøp	15, 21	-13 647	-3 895
Overføringskostnader		-1 048	-1 241
Netto driftsinntekter	3	18 103	17 748
Lønnskostnader	16, 17	-3 024	-2 759
Av- og nedskrivninger	3, 23, 24	-4 565	-3 586
Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter	18	-1 381	-1 280
Andre driftskostnader	19	-3 464	-3 390
Driftskostnader		-12 435	-11 015
Driftsresultat	3	5 669	6 733
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	3, 25	1 060	904
Finansinntekter	20	1 061	1 887
Finanskostnader	20	-1 299	-1 579
Netto valutaeffekter	20, 21	4 469	336
Andre finansposter	20, 21	-1 816	-4 299
Netto finansposter		2 415	-3 655
Resultat før skatt		9 144	3 982
Skattekostnad	22	-4 322	-3 506
Resultat etter skatt		4 822	476
Herav ikke-kontrollerende interessers andel		230	264
Herav majoritetens andel		4 592	212
UTVIDET RESULTAT			
Endring i virkelig verdi finansielle instrumenter		337	-103
Estimatavvik pensjoner		1 046	-936
Føringer mot utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		320	-519
Omregningseffekter		-4 542	-168
Sum utvidet resultat		-2 839	-1 726
Totalresultat		1 983	-1 250
Herav ikke-kontrollerende interessers andel		-155	186
Herav majoritetens andel		2 138	-1 436

Balanse

Statkraft SF konsern

Beløp i mill. kroner	Note	31.12.2012	31.12.2011
EIENDELER			
Immaterielle eiendeler	23	3 214	3 108
Varige driftsmidler	24	83 986	82 178
Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	3, 25	18 142	16 257
Øvrige finansielle anleggsmidler	26	10 714	12 163
Derivater	30	4 782	4 315
Anleggsmidler		120 838	118 020
Beholdninger	27	1 581	973
Fordringer	28	13 285	12 158
Kortsiktige finansielle plasseringer	29	457	455
Derivater	30	4 918	5 223
Bankinnskudd, kontanter og lignende (inkludert bundne midler)	31	5 157	8 483
Omløpsmidler		25 398	27 291
Eiendeler		146 236	145 311
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital		43 250	43 250
Opptjent egenkapital		14 090	16 240
Ikke-kontrollerende interesser		6 934	7 241
Egenkapital		64 274	66 731
Avsetning for forpliktelseser	17, 32	20 538	21 884
Rentebærende langsiktig gjeld	33	33 177	31 443
Derivater	30	5 905	4 507
Langsiktig gjeld		59 619	57 834
Rentebærende kortsiktig gjeld	33	7 086	5 039
Betalbar skatt	22	3 416	3 634
Annen rentefri gjeld	34	7 576	6 564
Derivater	30	4 265	5 509
Kortsiktig gjeld		22 343	20 746
Egenkapital og gjeld		146 236	145 311

Styret i Statkraft SF
Oslo, 13. mars 2013

Olav Fjell
styrets leder

Ellen Stensrud
nestleder

Berit Rødseth
styremedlem

Silvija Seres
styremedlem

Halvor Stenstad
styremedlem

Inge Ryan
styremedlem

Odd Vanvik
styremedlem

Lena Halvari
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Statkraft SF konsern

Beløp i mill. kroner	Note	2012	2011
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN			
Resultat før skatt		9 144	3 982
Gevinst+/tap- ved salg av anleggsmidler		-28	-34
Avskrivninger og nedskrivninger	23, 24	4 565	3 586
Gevinst fra salg av aksjer og tilknyttede selskaper		-81	-111
Gevinst fra salg av virksomhet		-	-240
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	25	-1 060	-904
Urealiserte verdiendringer	21	-1 154	5 121
Betalt skatt		-4 631	-5 200
Tilført fra årets virksomhet		6 755	6 200
Endring i langsiktige poster		-270	263
Endring i kortsiktige poster		1 729	-293
Utbytte fra tilknyttede selskaper		1 960	1 671
Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	10 174	7 841
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER			
Investeringer i varige driftsmidler, vedlikehold	3	-1 066	-1 157
Investeringer i varige driftsmidler, kapasitet ¹⁾	3	-6 421	-4 475
Innbetalinger fra salg av varige driftsmidler		126	318
Salg av virksomhet, netto likviditet tilført konsernet		-	452
Overtakelse av virksomhet, netto likviditet ut av konsernet	5	-54	-766
Innbetalinger fra salg av andre foretak		-	66
Utbetalinger av utlån		-2 294	-1 708
Innbetalinger av lån		839	376
Investeringer i andre foretak og andre investeringer		-3 374	-940
Netto likviditetsendring fra investeringer	B	-12 244	-7 834
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING			
Opptak av ny gjeld	33	7 913	376
Nedbetaling av gjeld	33	-4 551	-4 899
Utdelt utbytte og konsernbidrag		-4 593	-8 258
Emisjon i datterselskap til ikke-kontrollerende interesser		167	1 094
Netto likviditetsendring fra finansiering	C	-1 064	-11 687
Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	-3 134	-11 680
Valutakurseffekter på bankinnskudd, kontanter og lignende		-192	9
Bankinnskudd, kontanter og lignende 01.01	31	8 483	20 154
Bankinnskudd, kontanter og lignende 31.12	31	5 157	8 483
Ubenyttede kommitterte kredittlinjer		12 000	12 000
Ubenyttet kassekreditt		2 205	2 200
Bundne midler	31, 36	-232	-786

¹⁾ Investeringer i ny kapasitet i 2012 utgjør 323 millioner kroner mer enn investeringer i ny kapasitet som rapportert i note 3 – Segmentinformasjon. Dette skyldes investeringer som er gjort i fjor på 424 millioner kroner er betalt i år, og at investeringer på 101 millioner kroner i 2012 ikke var betalt ved årsslutt.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Statkraft SF konsern

Beløp i mill. kroner	Innskutt kapital	Annen egenkapital	Akkumulerte omregnings-effekter	Opptjent egenkapital	Sum majoritet	Ikke-kontroll-erende interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2010	43 250	33 585	-7 627	25 958	69 208	7 284	76 492
Resultat etter skatt	-	212	-	212	212	264	476
Poster i utvidet resultat som vil reversere over resultat:							
Endringer i verdi på finansielle instrumenter	-	-23	-	-23	-23	-80	-103
Estimatavik pensjoner	-	-1 096	-	-1 096	-1 096	-204	-1 300
Skatteeffekten av estimatavik, pensjoner	-	307	-	307	307	57	364
Føringer mot utvidet resultat i tilknyttede selskaper	-	-476	-	-476	-476	-43	-519
Omregningseffekter	-	-	-360	-360	-360	192	-168
Totalresultat for perioden	-	-1 076	-360	-1 436	-1 436	186	-1 250
Utbytte og konsernbidrag	-	-7 978	-	-7 987	-7 978	-280	-8 258
Virksomhetssammenslutninger	-	-316	-	-316	-316	-5	-321
Salg av virksomhet	-	-	-	-	-	-120	-120
Transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser	-	12	-	12	12	109	121
Kapitalforhøyelser	-	-	-	-	-	1 094	1 094
Forpliktelse ved opsjon på økt eierandel i datterselskap	-	-	-	-	-	-1 027	-1 027
Egenkapital 31.12.2011	43 250	24 227	-7 987	16 240	59 490	7 241	66 732
Resultat etter skatt	-	4 592	-	4 592	4 592	230	4 822
Poster i utvidet resultat som vil reversere over resultat:							
Endring i verdi på finansielle instrumenter	-	372	-	372	372	-35	337
Estimatavik pensjoner	-	1 224	-	1 224	1 224	229	1 453
Skatteeffekten av estimatavik, pensjoner	-	-343	-	-343	-343	-64	-407
Egenkapitalføringer i tilknyttede selskaper	-	320	-	320	320	-	320
Omregningseffekter	-	-	-4 027	-4 027	-4 027	-515	-4 542
Totalresultat for perioden	-	6 165	-4 027	2 138	2 138	-155	1 983
Utbytte og konsernbidrag	-	-4 288	-	-4 288	-4 288	-308	-4 596
Virksomhetssammenslutninger og salg av virksomhet	-	-	-	-	-	126	126
Kapitalforhøyelser	-	-	-	-	-	167	167
Forpliktelse ved opsjon på økt eierandel i datterselskap	-	-	-	-	-	-137	-137
Egenkapital 31.12.2012	43 250	26 104	-12 014	14 090	57 340	6 934	64 274

Statkrafts generalforsamling besluttet 21. juni 2012 en utdeling av utbytte på 4288 millioner kroner. For innværende år har styret foreslått at det utbetales et utbytte på 2900 millioner kroner. Utbyttet er avhengig av at det blir godkjent av generalforsamlingen, og er således ikke medtatt som forpliktelse i regnskapene for 2012.

Noter

Statkraft SF konsern

Oversikt over noter til konsernregnskapet

Generelt

- Note 1 Generell informasjon og sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper
- Note 2 Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger
- Note 3 Segmentinformasjon

Viktige hendelser

- Note 4 Hendelser etter balansedagen
- Note 5 Virksomhetssammenslutninger

Finansielle risiko og instrumenter

- Note 6 Styring av kapitalstruktur
- Note 7 Markedsrisiko i konsernet
- Note 8 Analyse av markedsrisiko
- Note 9 Kredittrisiko og likvidetsrisiko
- Note 10 Bruk av finansielle instrumenter
- Note 11 Virkelig verdi av finansielle instrumenter
- Note 12 Regnskapsmessig sikring

Resultatregnskap

- Note 13 Salgsinntekter
- Note 14 Andre driftsinntekter
- Note 15 Energikjøp
- Note 16 Lønnskostnader og antall årsverk
- Note 17 Pensjoner
- Note 18 Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter
- Note 19 Andre driftskostnader
- Note 20 Finansposter
- Note 21 Urealiserte effekter presentert i resultatet
- Note 22 Skatt

Balanse

- Note 23 Immaterielle eiendeler
- Note 24 Varige driftsmidler
- Note 25 Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter
- Note 26 Øvrige finansielle anleggsmidler
- Note 27 Beholdninger
- Note 28 Fordringer
- Note 29 Kortsiktige finansielle plasseringer
- Note 30 Derivater
- Note 31 Bankinskudd, kontanter og lignende
- Note 32 Avsetning for forpliktelser
- Note 33 Rentebærende gjeld
- Note 34 Annen rentefri kortsiktig gjeld

Andre opplysninger

- Note 35 Betingede utfall, tvistesaker m.m
- Note 36 Pantstillelser, garantiansvar og forpliktelser
- Note 37 Leieavtaler
- Note 38 Honorar til ekstern revisor
- Note 39 Ytelser til ledende ansatte og styret
- Note 40 Nærstående parter
- Note 41 Aksjer og aksjonærforhold
- Note 42 Konsoliderte selskaper

Note 1 Generell informasjon og sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper

GENERELL INFORMASJON

Statkraft SF (Statkraft) består av Statkraft SF med datterselskaper. Statkraft SF er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet. Hovedkontoret ligger i Oslo og selskapet har gjeldsinstrumenter notert på Oslo Børs og London Stock Exchange.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som er godkjent av EU.

Endringer i regnskapsprinsipper, nye regnskapsstandarder og fortolkninger Regnskapet er avlagt etter alle pliktige standarder utgitt av International Accounting Standards Board (IASB) og International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC)

Det er ingen nye eller endrede tolkninger i løpet av 2012 som vil ha effekt på konsernregnskapet i inneværende eller fremtidige perioder.

På tidspunktet for vedtak av dette finansregnskapet er de følgende standarder utgitt av IASB, men har ikke trådt i kraft for regnskapsåret 2012.

Ledelsen forventer av disse standardene vil anvendes i konsernregnskapet fra regnskapsåret 2013 eller senere. Ikrafttredelsesdatoer er de som gjelder for IFRS'er godkjent av EU. Disse kan i noen tilfeller avvike fra ikrafttredelsestidspunktet per IASB. Ledelsen har ikke ferdigstilt vurderingen av den potensielle effekten av innføring av disse nye og reviderte/endrede standardene. Standarder som klart ikke er relevante for konsernets finansregnskap er ikke tatt med i tabellen nedenfor.

IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og felles virksomhet

Som en konsekvens av de nye standardene IFRS 11 Fellesordninger og IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak, har IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak endret navn til IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og felles virksomheter, og beskriver nå anvendelsen av egenkapitalmetoden for investeringer i felles virksomheter (joint ventures) i tillegg til tilknyttede foretak. Innenfor EU/EØS området gjelder endringene med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere. Statkraft har valgt å benytte adgangen til å implementere standarden fra 1. januar 2013. Effekten er foreløpig ikke kvantifisert.

IFRS 10 Konsernregnskap, IAS 27 Separat finansregnskap

IFRS 10 Konsernregnskap erstatter de delene av IAS 27 Konsernregnskap og separate finansregnskap som omhandler konsoliderte regnskaper, og SIC-12 Konsolidering – foretak med særskilt formål. IFRS 10 bygger på én enkelt kontrollmodell som skal anvendes for alle enheter inkludert foretak med avgrenset formål (SPE). Endringene som er introdusert i IFRS 10 fordrer at ledelsen utøver vesentlig grad av skjønn for å avgjøre hvilke enheter som kontrolleres av morforetaket, hvor alle enheter hos kontrolleres skal konsolideres. Dette har medført at konsernet har evaluert hvilke foretak som skal konsolideres etter IFRS 10, og sammenlignet med gjeldende IAS 27. Innholdet i kontrollbegrepet er noe endret fra IAS 27. Avgjørende for om selskaper skal konsolideres etter IFRS 10 er om det foreligger kontroll. Kontroll foreligger når investoren har makt over investeringsobjektet; er utsatt for, eller har rettigheter til variabel avkastning fra investeringsobjektet; og evne til å bruke makt til å styre de aktiviteter hos investeringsobjektet som i vesentlig grad påvirker avkastningen. Innenfor EU/EØS området gjelder IFRS 10 med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere. Statkraft har valgt å benytte adgangen til å implementere standarden fra 1. januar 2013. Effekten er foreløpig ikke kvantifisert.

IFRS 11 Fellesordninger Denne standarden erstatter IAS 31 Andeler i felleskontrollerte virksomheter, samt SIC-13 Felleskontrollerte foretak - ikke-monetære overføringer fra deltakere. IFRS 11 tar bort adgangen til å innregne felles virksomhet etter bruttometoden. Alle enheter som oppfyller definisjonen av felles virksomhet må innregnes i samsvar med egenkapitalmetoden. Innenfor EU/EØS-området gjelder IFRS 11 med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere. Statkraft har valgt å benytte adgangen til å implementere standarden fra 1. januar 2013. Effekten er foreløpig ikke kvantifisert.

IFRS 12 Opplysninger om interesser i andre foretak IFRS 12 gjelder for foretak som har interesser i datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter, tilknyttede foretak, eller ikke-konsoliderte strukturerte enheter (structured entities). IFRS 12 erstatter opplysningskrav som tidligere fulgte av IAS 27 Konsernregnskap og separat finansregnskap, IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak, og IAS 31 Andeler i felleskontrollert virksomhet. I tillegg introduseres det en rekke nye opplysningskrav. Endringene har ikke betydning for konsernets finansielle stilling eller resultat. Innenfor EU/EØS området gjelder IFRS 12 med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2014 eller senere. Statkraft har valgt å benytte adgangen til å implementere standarden fra 1. januar 2013.

IFRS 13 Måling av virkelig verdi Standarden angir prinsipper og veiledning for måling av virkelig verdi for eiendeler og forpliktelser som andre standarder krever eller tillater målt til virkelig verdi. IFRS 13 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere. Implementeringseffekten av endringene i IFRS 13 vil være begrenset.

IAS 19 Ytelser til ansatte IASB har vedtatt en rekke endringer i IAS 19. Endringene er både av fundamental karakter, som at korridormetoden ikke lenger er tillatt og at forventet avkastning på pensjonsmidler endres konseptuelt, og av enklere karakter som rene klargjøringer og omformuleringer. Endringen i IAS 19 vil påvirke netto pensjonskostnad som følge av at forventet avkastning på pensjonsmidler skal beregnes med samme rente som er benyttet for diskontering av pensjonsforpliktelsen. Statkraft benytter ikke korridormetoden i dag og fra og med 2012 er forventet avkastning på midler den samme som diskonteringsrenten. Implementeringseffekten av endringene i IAS 19 vil derfor være begrenset. Endringene gjelder med virkning for regnskapsåret som starter 1. januar 2013.

IFRS 7 Finansielle instrumenter – opplysninger Endringene innebærer at foretak plikter å gi opplysninger om motregningsrettigheter og relaterte avtaler (for eksempel sikkerhetsstillelser). Opplysningene skal gi brukerne av regnskapet nyttig informasjon for å evaluere effekten av motregningsavtaler på konsernets finansielle stilling. De nye notene er påkrevd for alle innregnede finansielle instrumenter som er nettoppresentert i samsvar med IAS 32 Finansielle instrumenter – presentasjon. Opplysningskravene omfatter også innregnede finansielle instrumenter som er underlagt en «enforcable master netting arrangement» eller tilsvarende avtale, uavhengig av om de er nettoppresentert i samsvar med IAS 32. Endringene vil ikke påvirke konsernets finansielle stilling eller resultat. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013.

IFRS 9 Finansielle instrumenter IFRS 9, slik den er publisert per i dag, reflekterer første fase av IASB's arbeid med å erstatte dagens IAS 39, og gjelder klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler og forpliktelser slik disse er definert i IAS 39. Initialt skulle standarden tre i kraft for regnskapsår som startet 1. januar 2013 eller senere, men endringer i IFRS 9 vedtatt i desember 2011, utsatte ikrafttredelsestidspunktet fram til 1. januar 2015. Senere faser av dette prosjektet er relatert til regnskapsføring av sikringsforhold og nedskrivning av finansielle eiendeler. Konsernet vil evaluere potensielle effekter av IFRS 9 i samsvar med de øvrige fasene, så snart endelig standard, inkludert alle fasene er publisert.

Sammenligningstall Alle beløpsmessige størrelser i resultat, balansen, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrøm og noter er angitt med ett års sammenligningstall.

Note 1 fortsettelse

SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene benyttet ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår. Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kostprinsippet med følgende modifikasjoner: Verdiregulering av derivater, finansielle instrumenter holdt til handelsformål, finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Konsolideringsprinsipp Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede økonomiske stillingen for morselskapet Statkraft SF og datterselskaper der konsernet har bestemmende innflytelse ved direkte eller indirekte å eie majoriteten av stemmeberettiget kapital. Bestemmende innflytelse oppnås normalt gjennom å eie mer enn 50 % av stemmeberettiget kapital, men i noen tilfeller kan aksjonæravtaler medføre avvik fra dette. Selskapenes interne omsetning og mellomværende, samt gevinster og tap som er oppstått ved transaksjoner mellom selskapene, er eliminert. Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunkt konsernet oppnår kontroll og utelates fra konsolidering når kontroll opphører.

Oppkjøp Oppkjøpsmetoden anvendes ved virksomhetssammenslutninger. Vederlaget måles til virkelig verdi på transaksjonstidspunktet som også er tidspunktet for måling av virkelig verdi av identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser som overtas ved transaksjonen. Transaksjonstidspunktet er når risiko og kontroll er overdratt og sammenfaller normalt med gjennomføringstidspunktet. Ikke-kontrollerende interesser vurderes enten til virkelig verdi eller til forholdsmessig andel av identifiserte netto eiendeler og gjeld. Vurderingen gjøres for hver transaksjon. En eventuell forskjell mellom kostpris på aksjer eller identifiserbare netto eiendeler og virkelig verdi på overtatte eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser føres som goodwill eller inntektsføres dersom kostpris er lavest. Det avsettes ikke for utsatt skatt på goodwill. Transaksjonskostnader resultatføres når de påløper.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter Eierandeler i selskaper hvor Statkraft har betydelig, men ikke bestemmende innflytelse, og eierandeler i selskaper med delt kontroll, er behandlet etter egenkapitalmetoden. Med betydelig innflytelse menes normalt at konsernet eier mellom 20 % og 50 % av stemmeberettiget kapital. Konsernets andel av selskapets resultat etter skatt, korrigert for merdiavskrivninger og eventuelle avvik i regnskapsprinsipper, vises på egen linje i konsernets resultatoppstilling. I balansen er investeringen klassifisert som anleggsmiddel og står oppført til kostpris korrigert for akkumulerte resultatandeler, mottatte utbytter, valutajusteringer samt egenkapitalføringer i selskapet.

Prinsipper for å innregne kjøp av tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er de samme som for kjøp av datterselskaper.

Deleide kraftverk Kraftverk med delt eierskap, det vil si verk Statkraft driver, men der andre er medeiere, og verk andre driver, men der Statkraft er medeier, er regnskapsført i henhold til IAS 31 etter bruttometoden.

Utleide kraftverk Kraftverk som er utleid til andre, føres brutto i regnskapet. Brutto leieinntekter inngår i andre driftsinntekter.

Inntekter

Inntektsføring ved salg av energiprodukter og tjenester skjer ved opp-tjening. Opptjeningstidspunktet er når hoveddelen av risiko og kontroll går over til kjøper.

Energiinntekter Energiinntekter inntektsføres ved levering. Realiserte inntekter fra fysisk og finansiell handel i energikontrakter presenteres som salgsinntekter. Realiserte inntekter og tap fra handelsporteføljer presenteres netto som salgsinntekter. For fysiske og finansielle kontrakter som omfattes av IAS 39 presenteres urealiserte verdiendringer på samme regnskapslinje som opptjente og realiserte inntekter.

Nettinntekter Nettvirksomhet er underlagt inntektsrammeregulering fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE fastsetter hvert år en maksimal inntektsramme for den enkelte netteier. Inntektsrammer fastsettes dels ut fra historiske kostnader, og dels på bakgrunn av en norm. Normen skal sikre at selskapene driver effektivt. Mer-/mindreinntekt vil være forskjellen mellom faktisk inntekt og tillatt inntekt. Inntektsrammens størrelse justeres årlig for endringer i leveringskvaliteten (KILE). Inntekter innregnet i resultatregnskapet tilsvarende de faktiske tariffinntektene gjennom året. Forskjellen mellom inntektsrammen og faktiske tariffinntekter utgjør mer- eller mindreinntekt. Mer- eller mindreinntekt er ikke balanseført. Størrelsen på denne er opplyst om i note 35.

Utbytte Mottatt utbytte fra selskaper annet enn datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter inntektsføres idet utdeling av utbytte endelig vedtas i det utdelende selskap.

Salg av varige driftsmidler Ved salg av varige driftsmidler beregnes gevinst/tap ved salget ved å sammenholde salgssum med gjenværende innregnet verdi av det solgte driftsmiddelet. Beregnet gevinst/tap presenteres som del av henholdsvis andre driftsinntekter eller driftskostnader.

Offentlige tilskudd Offentlige tilskudd innregnes netto i resultat og balanse. Der tilskudd er knyttet til aktiviteter som innregnes i resultatregnskapet direkte, er tilskudd behandlet som en reduksjon av de kostnader som knytter seg til aktiviteten og som tilskuddet er ment å skulle dekke. Der tilskuddet er knyttet til prosjekter som innregnes i balansen, er tilskudd behandlet som en reduksjon av beløp innregnet i balansen.

Utenlandsk valuta Datterselskapene avlegger sine regnskaper i det enkelte selskapets funksjonelle valuta, normalt den lokale valuta i landet der selskapet driver sin virksomhet. Statkraft SF har norske kroner som sin funksjonelle valuta som også er den valuta konsernregnskapet er presentert i. Ved utarbeidelsen av konsernregnskapet omregnes utenlandske datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter til norske kroner etter dagskursmetoden. Det vil si at balanseposter er omregnet til kurs per 31. desember, og resultatregnskapet er omregnet ved bruk av månedlige gjennomsnittskurser gjennom året. Omregningseffekter føres mot utvidet resultat og innregnes først i resultatet ved salg av eierandeler i utenlandske selskaper.

Løpende transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet, mens balanseposter vurderes til balansedagens kurs. Valutaeffekter føres under finansposter. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer på gjeld som er sikringsinstrument av nettoinvestering i utenlandsk enhet, føres direkte mot utvidet resultat og innregnes først i resultatet ved salg av den utenlandske enheten.

Finansielle instrumenter

Generelt Finansielle instrumenter henføres ved første gangs innregning til en av klassene av finansielle instrumenter som er beskrevet i IAS 39. De ulike klassene som er aktuelle for Statkraft og behandlingen som følger for instrumenter innregnet i hver av klassene er beskrevet i det følgende.

Vurderingsprinsipper for ulike kategorier av finansielle instrumenter

1) Finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi over resultat Derivater er finansielle instrumenter som vurderes i kategorien virkelig verdi over resultat. Statkraft har to hovedgrupper av derivater, energiderivater og valuta- og rentederivater. Energiderivater består av både frittstående derivater, samt innebygde derivater som er skilt ut fra vertskontrakten og ført opp til virkelig verdi som om derivatet var en frittstående kontrakt. Finansielle kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter er klassifisert som derivater. Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter som inngår i handelsporteføljer, eller som gjøres opp finansielt, betraktes som finansielle instrumenter. Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter som er inngått i kraft av fullmakter knyttet til eget bruk eller for egen produksjon, faller normalt utenfor IAS 39 når kontraktene ikke videreselges eller inneholder skrevne opsjoner i form av volumfleksibilitet. Også andre finansielle instrumenter holdt for handelsformål er pliktig vurdert til virkelig verdi i balansen med verdiendringer over resultatet.

Note 1 fortsettelse

2) Lån og fordringer måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles lån og fordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentets løpetid. Tap ved verdifall innregnes i resultatet.

3) Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg er eiendeler som ikke hører inn under noen av kategoriene ovenfor. Statkraft klassifiserer strategiske langsiktige aksjeposter til denne kategorien. Ved førstegangs innregning måles slike eiendeler til virkelig verdi inkludert direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles eiendelen til virkelig verdi med verdiendringer mot utvidet resultat. Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg hvor virkelig verdi er lavere enn regnskapsført verdi nedskrives over resultatregnskapet hvis verdifallet er vesentlig eller varig (25 % verdifall / 6-12 måneder). Ytterligere verdifall medfører umiddelbar nedskrivning. Nedskrivninger kan ikke reverseres over resultatregnskapet før eiendelen er realisert.

4) Finansielle forpliktelser måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi inkludert direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles finansielle forpliktelser til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentets løpetid.

Fastsettelsen av virkelig verdi på slike eiendeler er beskrevet mer detaljert i note 11.

Finansielle instrumenter som inngår i sikringsbokføring Finansielle instrumenter som inngår som sikringsinstrument eller sikringsobjekt i et regnskapsmessig sikringsforhold identifiseres basert på intensjonen ved anskaffelsen av det finansielle instrumentet. I en virkelig verdiensikring vil verdiendringen møte motsvarende verdiendring på sikringsobjektet, mens man for kontantstrømsikringer og sikringer av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet vil føre verdiendringer mot utvidet resultat. Se ellers nærmere beskrivelse under omtale av regnskapsmessig sikring i note 12.

Presentasjon av derivater i resultat og balanse Derivater utenfor sikringsforhold er presentert på egne linjer i balansen under eiendeler og gjeld. Derivater med henholdsvis positive og negative virkelige verdier presenteres brutto i balansen. Derivater presenteres netto når det foreligger juridisk rett til motregning av kontraktene, og motregningsretten faktisk benyttes. Alle kraftkontrakter handlet over kraftbørsene er presentert netto i balansen. I resultatregnskapet vises endring i virkelig verdi av energiderivater på samme regnskapslinje som opptjente og realiserte salgsinntekter og påløpt og realisert energikjøp. Endring i virkelig verdi av valuta- og rentederivater presenteres sammen med realiserte finansinntekter og -kostnader.

Skatt

Generelt Konsernets kraftproduksjonsvirksomhet i Norge, er underlagt de særskilte reglene for beskatning av kraftforetak. Konsernets skattekostnad omfatter i tillegg til ordinær resultatskatt også naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Resultatskatt Resultatskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler, slik at anvendt skattesats er til enhver tid den vedtatte. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelen kan benyttes. Skatt på poster ført mot utvidet resultat er også ført mot utvidet resultat, og skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Naturressursskatt Naturressursskatt er en overskuddsavgjøende skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Betalbar resultatskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger betalbar resultatskatt, kan fremføres med renter til senere år, og blir balanseført som forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt Grunnrenteskatt er overskuddsavgjøende og utgjør 30 % av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert enkelt kraftverk. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte verkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og for kraft på langsiktige fysiske kontrakter med en varighet på over syv år brukes faktisk kontraktspris. Inntekter fra grønne sertifikater inngår i brutto grunnrenteinntekt. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlaget. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en normrente fastsatt av Finansdepartementet. Den aktuelle normrenten er for 2012 fastsatt til 1,5 %. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk beregnet fra og med inntektsåret 2007 kan samordnes med positiv grunnrenteinntekt for andre kraftverk. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk fra inntektsåret 2006 eller tidligere år kan kun fremføres med renter mot senere positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbare negativ grunnrenteinntekt og utsatt skatt knyttet til andre midlertidige forskjeller er beregnet med basis i kraftverk hvor det er sannsynliggjort at skattefordel vil utnyttes innenfor en tidshorisont på ti år. Anvendt sats er 30 % nominell skattesats. Friinntekt behandles som en permanent forskjell i det året som den beregnes for, og påvirker således ikke beregningen av utsatt skatt knyttet til grunnrente.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto så langt de forventes å reversere i samme periode. Tilsvarende gjelder for utsatt skatt og utsatt skattefordel knyttet til grunnrenteskatt. Utsatte skatteposisjoner knyttet til betalbar resultatskatt kan ikke utlignes mot utsatte skatteposisjoner knyttet til grunnrenteskatt.

Klassifisering som kortsiktig/langsiktig En post i balansen klassifiseres som kortsiktig når den forventes realisert innen 12 måneder etter balansedagen. Andre poster klassifiseres som langsiktig med de unntak som er nevnt nedenfor. Enkelte derivater som er sikringsinstrumenter i et sikringsforhold presenteres sammen med sikringsobjektet. Første års avdrag på langsiktig gjeld presenteres som kortsiktig gjeld.

Immaterielle eiendeler Utgifter til immaterielle eiendeler, herunder goodwill, balanseføres til historisk kost i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubegrenset levetid avskrives ikke men testes årlig for verdifall.

Utgifter til forskning og utvikling Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel.

Varige driftsmidler Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivningene starter når eiendelene er ferdigstilt og kan tas i bruk. Anskaffelseskost for varige driftsmidler omfatter utgifter for å anskaffe eller utvikle eiendelen slik at den er klar for bruk. Direkte henførbare lånekostnader tillegges anskaffelseskost. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som reparasjoner og vedlikehold, resultatføres løpende, mens øvrige utgifter som øker fremtidig produksjonskapasitet balanseføres. Ved tidsbegrensede konsesjoner avsettes det for fjeringsforpliktelser på gjeldssiden mot en tilsvarende økning i anleggets balanseførte verdi.

Påløpte kostnader til egne investeringsarbeider balanseføres som anlegg under utførelse. Anskaffelseskost omfatter direkte henførbare kostnader inkludert lånerenter.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over forventet brukstid. Restverdi hensyntas ved beregning av årlige avskrivninger. Periodisk vedlikehold blir balanseført med avskrivning over perioden frem til neste vedlikehold planlegges gjennomført. Avskrivningstiden vil tilpasses konsesjonsperioden. Estimert brukstid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes årlig.

Tomter herunder vannfallsrettigheter avskrives ikke, da verdiene anses som evigvarende under forutsetning av at det ikke foreligger hjemfallsrett.

Nedskrivninger Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at

Note 1 fortsettelse

framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi. Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke, men vurderes årlig for verdifall. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes grunnlaget for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler unntatt goodwill.

Kontantstrømgenererende enhet En kontantstrømgenererende enhet (KGE) er det laveste nivået uavhengige kontantstrømmer kan måles på. Det øverste nivået på en KGE er et rapportert driftssegment. KGE i Statkraft er definert som følger:

Vannkraftverk: Kraftverk som ligger i samme vassdrag og som styres samlet for å optimalisere kraftproduksjonen.

Vindkraftverk: Vindmøller i en vindmøllepark som er tilknyttet en felles transformatorstasjon.

Gasskraftverk: Normalt utgjør et gasskraftverk en KGE med mindre to eller flere verk styres og optimaliseres sammen slik at inntektene ikke er uavhengig av hverandre.

Fjernvarmeanlegg: Det enkelte anlegg sammen med tilhørende infrastruktur inklusiv overføringslinjer.

Biomassekraftverk: Det enkelte anlegg.

Ved nedskrivningstest av goodwill benyttes segment som laveste KGE.

Leieavtaler Leieavtaler regnskapsføres som finansiell leasing når det vesentlige av risiko og avkastning på eiendelen er overført til Statkraft. Operasjonelle leieavtaler resultatføres løpende.

Beholdninger

1) Grønne sertifikater og CO₂ sertifikater Grønne sertifikater tildelt ved egen produksjon er målt til kostpris og klassifisert som immaterielle eiendeler. Tilsvarende gjelder for CO₂ sertifikater.

Grønne sertifikater og CO₂ sertifikater anskaffet for handelsformål er innregnet som beholdninger. Beholdninger av grønne sertifikater og CO₂ sertifikater holdt for handelsformål måles til netto realiserbar verdi. Netto realiserbar verdi måles som salgsverdi fratrukket forventede salgsgifter.

2) Andre beholdninger måles til det laveste av kostpris og netto realiserbar verdi.

Kostpris tilordnes beholdninger spesifikt der dette er mulig. Ved ombyttbare varer tilordnes kostpris ved bruk av veid gjennomsnitt eller FIFO-metoden (først inn, først ut).

Bankinnskudd, kontanter og lignende På linjen bankinnskudd, kontanter og lignende inngår også sertifikater og obligasjoner med kort restløpetid på anskaffelsestidspunktet. På linjen ligger også bundne midler. Størrelsen på de bundne midlene er spesifisert i kontantstrømoppstillingen og i note 31. Markedsoppgjør for derivater tilknyttet finansaktiviteter (kontantsikkerhet) balanseføres.

Egenkapital Foreslått utbytte ved avleggelsen av regnskapet er klassifisert som egenkapital. Utbytte reklassifiseres til kortsiktig gjeld når det blir vedtatt av generalforsamlingen.

Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser Det innregnes avsetning bare når det er en eksisterende plikt som er resultat av en tidligere hendelse og det er mer enn 50 % sannsynlighet for at en forpliktelse har oppstått. Ved lavere sannsynlighet opplyses det om forholdene i notene til regnskapet med mindre sannsynligheten for utbetaling er svært lav. Avsetninger innregnes med det beløp som er uttrykk for beste estimat av de utgifter som kreves for å gjøre opp den eksisterende forpliktelsen på balansedagen.

Betingede eiendeler og betingede forpliktelser regnskapsføres ikke.

Konsesjonskraft, konsesjonsavgifter og erstatninger Det blir årlig levert konsesjonskraft til kommuner til myndighetsbestemte priser fastsatt av Stortinget. Levering av konsesjonskraft inntektsføres løpende i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris. For enkelte konsesjonskraftavtaler er det inngått avtaler om finansielt oppgjør, der Statkraft dekker forskjellen mellom spot- og konsesjonsprisen. Konsesjonskontrakter er ikke innregnet i regnskapet. Kapitalisert verdi av fremtidige konsesjonskraftforpliktelser er estimert og vist i note 32.

Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper og innbetales årlig til stat og kommuner. Kapitalisert verdi av fremtidige avgifter er estimert og vist i note 18.

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn, telenett og lignende. Erstatningsutbetalingene er dels engangsutbetalinger og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft. Nåverdien av forpliktelsene knyttet til årlige erstatninger og frikraft er klassifisert som avsetning for forpliktelser. Årlige betalinger føres som andre driftskostnader, mens engangsoppgjør regnskapsføres mot forpliktelsen.

Pensjoner

Ytelsesplaner En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonen fastsettes normalt som en andel av den ansattes lønn. Kravet til full pensjonsopptjening er mellom 30 og 40 år. Ansatte som ikke har full opptjening får sin pensjon redusert forholdsmessig. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene er redusert for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Nåverdien av fremtidige ytelser i pensjonsordningene oppgjort på balansedagen beregnes ved bruk av påløpte ytelsers metode.

Positive og negative estimatavik som skyldes endringer i aktuariesige forutsetninger eller grunnlagsdata føres løpende direkte mot utvidet resultat.

Netto pensjonsmidler for overfinansierte ordninger er balanseført til virkelig verdi, og klassifisert som langsiktig eiendel. Netto pensjonsforpliktelser for underfinansierte ordninger og ikke fondsbaserte ordninger som dekkes over drift er klassifisert som langsiktig gjeld.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og andre personalkostnader, og består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og beregnet avkastning på pensjonsmidlene.

Innskuddsplaner En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en forvalter uten ytterligere forpliktelser for Statkraft etter at innskuddet er betalt. Innskuddene kostnadsføres som lønnskostnad.

SEGMENTER

Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med hvordan konserndelen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og er beslutningsgrunnlag for ressursallokering og måloppnåelse.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i konsernets resultat før skatt for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra årets virksomhet. Kontantstrømsoppstillingen er inndelt i netto likviditetsendring fra virksomheten, investeringer og finansiering. Utbytte betalt til eier og til ikke-kontrollerende interessenter er presentert under finansieringsaktiviteter. Innbetaling og utbetaling av renter, samt utbytte fra tilknyttede selskaper presenteres som tilført likviditet fra årets virksomhet.

Note 2 Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger

SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Ved anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper har selskapets ledelse utøvd skjønn som påvirker poster i resultat, balanse og noter. Skjønnsmessige vurderinger som har vesentlig betydning for konsernregnskapet er følgende:

Ikke-finansielle energikontrakter I henhold til IAS 39 skal ikke-finansielle energikontrakter som faller innenfor begrepet «netto finansielt oppgjør» behandles som finansielle instrumenter. Dette vil typisk gjelde kontrakter om fysisk kjøp og salg av kraft og gass. Ledelsen har vurdert hvilke kontrakter som omfattes av definisjonen av finansielt instrument og hvilke kontrakter som ikke omfattes som følge av «eget bruk»-unntaket.

ESTIMATER OG FORUTSETNINGER

Ledelsen i Statkraft har anvendt estimater og forutsetninger som påvirker postene i resultat, balanse og noter. Framtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Estimater og forutsetninger som har vesentlige effekt for regnskapet er oppsummert nedenfor.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk og skjønnsmessige vurderinger og justeres dersom det oppstår endringer i forventningene. Det tas hensyn til restverdi ved fastsettelse av avskrivningene og vurdering av restverdi er også gjenstand for estimater. Estimater på fjerningsforpliktelser, som inngår som en del av anleggets balanseførte verdi, er gjenstand for løpende vurderinger.

Nedskrivninger Det er betydelige investeringer i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte

virksomheter. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulige verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i fremtidige prisforventninger, produksjonsvolum, regulatoriske forhold, modenhet i infrastruktur og prosjektrisiko. Goodwill testes årlig for nedskrivning. Ved beregning av gjenvinnbart beløp må det gjøres en rekke estimater vedrørende fremtidige kontantstrømmer der prisbaner, produksjonsvolum og avkastningskrav er de viktigste faktorene. Se note 24 for mer informasjon.

Utsatt skattefordel Balanseføring av utsatt skattefordel innebærer bruk av skjønn, og foretas i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet. Konsernet balansefører også utsatt skattefordel knyttet til grunnrentebeskatningen. Utsatt skattefordel vedrørende grunnrenteinntekt til fremføring er balanseført med det beløp som forventes å komme til anvendelse innenfor en tidshorisont på ti år. Tidspunkt for når negativ grunnrenteinntekt kan komme til anvendelse estimeres på grunnlag av forventning om prisbaner og produksjonsvolum.

Pensjoner Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke parametre. Diskonteringsrenten er satt til 3,8 % for norske pensjonsordninger og er fastsatt med grunnlag i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Dette er en endring fra tidligere år hvor statsobligasjonsrenten har vært utgangspunktet for å fastsette diskonteringsrenten. Ledelsen i Statkraft mener at OMF-markedet representerer et dypt og likvid marked med relevante løpetider som kvalifiserer for referanserente i henhold til IAS 19.

Diskonteringsrenten basert på statsobligasjoner ville til sammenligning vært på 2,3 %. Økt diskonteringsrente har medført en beregnet lavere netto pensjonsforpliktelse på om lag 1600 millioner kroner. Det henvises til note 17 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn. I noten er det også vist hvor sensitive beregningene er i forhold til de viktigste forutsetningene.

Note 3 Segmentinformasjon

Statkraft avlegger segmentrapportering etter IFRS 8. Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og er beslutningsgrunnlag for ressursallokering og måloppnåelse.

For hvert av segmentene vises underliggende resultater. I underliggende resultater er urealiserte verdiendringer på energikontrakter, eksklusiv Trading og Origination, og vesentlige engangsposter holdt utenfor.

Segmentene er:

Nordisk vannkraft består av vannkraftanlegg i Norge, Sverige og Finland. Produksjonsaktivaene er i hovedsak regulerbare.

Kontinental energi og handel omfatter gasskraftverk i Tyskland og Norge, vannkraftverk i Tyskland og Storbritannia og biobaserte kraftverk i Tyskland. I tillegg inngår virksomheten fra Baltic Cable som er en undersjøisk kabel mellom Sverige og Tyskland.

Segmentet inkluderer også Trading og Origination (eksklusiv EEG 2012 og UK PPA), samt inntektoptimalisering og risikoavlastning knyttet til både den kontinentale og den nordiske produksjonsvirksomheten. På denne måten utnytter konsernet sin samlede markedskompetanse på best mulig måte. Fra og med 2012 tilbyr Statkraft markedsadgang til mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia (EEG 2012 og UK PPA). Innføringen av dette har medført betydelige økte brutto driftsinntekter og kostnader til energikjøp.

Internasjonal vannkraft har virksomhet i fremvoksende økonomier med antatt høy vekst og stort behov for energi. Statkrafts investeringer i vannkraft internasjonalt er en del av konsernets langsiktige strategi der konsernets kompetanse utnyttes for å sikre økt tilførsel av fornybar energi og lønnsom vekst.

Vindkraft omfatter virksomhet innenfor landbasert og havbasert vindkraft. Segmentet har landbaserte vindparker i drift i Norge, under utvikling og i drift i Sverige og Storbritannia. Segmentet har havbaserte vindparker i drift og under utvikling i Storbritannia.

Fjernvarme driver virksomhet i Norge og Sverige. Videre vekst vil primært finne sted i Norge hvor Statkraft er en av de to største leverandørene av fjernvarme.

Industrielt eierskap omfatter forvaltning og utvikling av norske eierposisjoner innenfor konsernets kjernevirksomhet.

Annen virksomhet omfatter småskala vannkraft, aksjeposten på 4,17 % i E.ON SE, innovasjon, interne finansielle utlån til andre segmenter gjennom Statkraft Treasury Centre og konsernfunksjoner.

Konsernposter omfatter justeringer av engangsposter, urealiserte effekter på energikontrakter eksklusiv Trading og Origination, eliminerings- og ikke allokerte eiendeler.

Note 3 fortsettelse

Regnskapsspesifikasjon per segment

Segmenter	Statkraft SF Konsern	Nordisk vannkraft	Kontinental energi og handel	Inter- nasjonal vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme	Industrielt eierskap	Annen virksomhet	Konsern- poster
Beløp i mill. kroner									
2012									
Driftsinntekter eksterne, underliggende	32 799	9 998	15 055	1 566	34	625	6 691	616	-1 786
Driftsinntekter interne, underliggende	-	3 221	-32	1	508	1	33	429	-4 161
Brutto driftsinntekter, underliggende	32 799	13 219	15 022	1 567	542	626	6 724	1 044	-5 947
Netto driftsinntekter, underliggende	18 103	12 479	1 915	1 054	216	384	3 010	1 017	-1 972
Driftsresultat, underliggende	5 669	8 274	245	92	-229	-2	1 061	-546	-3 225
Urealiserte verdiendringer energikontrakter	-	-1 663	441	-113	-	-	1	7	1 328
Vesentlige engangsposter	-	-	-1 762	-78	-	-	-216	175	1 881
Driftsresultat	5 669	6 611	-1 076	-99	-229	-2	846	-364	-16
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	1 060	-	89	183	8	-1	781	-	-
Resultat før finans og skatt	6 729	6 610	-987	83	-221	-3	1 627	-364	-

Balanse 31.12.12

Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	18 142	-	485	6 536	1 658	-	9 463	-	-
Øvrige eiendeler	128 095	48 623	4 453	10 442	4 161	2 874	14 254	59 691	-16 404
Totale eiendeler	146 236	48 623	4 938	16 978	5 819	2 874	23 717	59 691	-16 404
Av- og nedskrivninger	-4 565	-1 136	-2 126	-301	-116	-145	-650	-91	-
Vedlikeholdsinvesteringer	1 066	460	127	90	7	-	381	1	-
Investering i økt kapasitet	6 098	1 048	1 005	1 687	1 209	369	538	242	-
Investering i eierandeler	3 523	-	-	2 433	1 085	6	-	-	-

2011

Driftsinntekter eksterne, underliggende	22 884	8 388	4 280	1 050	39	554	7 799	925	-153
Driftsinntekter interne, underliggende	-	4 286	-174	19	311	1	43	622	-5 108
Brutto driftsinntekter, underliggende	22 884	12 674	4 106	1 069	350	555	7 842	1 547	-5 261
Netto driftsinntekter, underliggende	17 748	12 045	1 230	799	329	357	3 198	1 517	-1 727
Driftsresultat, underliggende	6 733	8 002	-413	-4	-104	40	1 297	198	-2 283
Urealiserte verdiendringer energikontrakter	-	-765	-260	-18	-	-	59	-167	1 152
Vesentlige engangsposter	-	-	-1 087	-74	-	-	-	126	1 035
Driftsresultat	6 733	7 236	-1 760	-96	-104	40	1 356	157	-96
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	904	-	-98	456	-389	4	933	-3	-
Resultat før finans og skatt	7 637	7 236	-1 858	361	-493	44	2 289	155	-97

Balanse 31.12.11

Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	16 257	-	533	6 024	650	1	9 050	-	-
Øvrige eiendeler	129 053	48 761	5 759	8 466	2 711	2 660	13 900	61 676	-14 880
Totale eiendeler	145 311	48 761	6 292	14 490	3 361	2 661	22 949	61 676	-14 880
Av- og nedskrivninger	-3 586	-1 117	-1 425	-295	-104	-106	-449	-90	-
Vedlikeholdsinvesteringer	1 157	469	303	69	1	8	248	60	-
Investering i økt kapasitet	5 217	1 397	1 446	959	491	401	348	175	-
Investering i eierandeler	1 923	-	585	1 051	187	97	2	-	-

Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Urealiserte verdiendringer energikontrakter, ekskl Trading og Origination	-1 328	-1 152
Vesentlige engangsposter	-1 881	-1 035
Gevinst ved salg av Sluppen Eiendom AS	-	126
Etteroppgjør salg av Trondheim Energi Nett AS	175	-
Avskrivninger vannkraftverk i Nepal pga hjemfall	-	-74
Nedskrivninger anleggsmidler og fordringer	-2 056	-1 087
Elimineringer og andre konsernposter	-17	-97
Totalt	-3 225	-2 283

Note 3 fortsettelse

Spesifikasjon per produkt

Det henvises til note 13.

Spesifikasjon per geografiske områder

Eksterne salgsinntekter fordeles basert på opprinnelseslandet til produksjonsapparatet eller virksomheten.

Anleggsmidler består av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler unntatt utsatt skatt og fordeles basert på opprinnelseslandet til produksjonsapparatet eller virksomheten.

Geografiske områder

Beløp i mill. kroner	Statkraft SF Konsern	Norge	Tyskland	Sverige	Storbritannia	Øvrige
2012						
Salgsinntekter eksterne	31 211	15 908	13 399	104	-	1 800
Anleggsmidler per 31.12	85 236	52 224	3 678	17 437	2 218	9 679
2011						
Salgsinntekter eksterne	21 209	17 125	2 999	93	240	752
Anleggsmidler per 31.12	82 610	50 911	4 288	17 472	1 539	8 400

Informasjon om viktige kunder

Ingen eksterne kunder står for 10 % eller mer av konsernets driftsinntekter.

Note 4 Hendelser etter balansedagen

Statkraft har den 4. februar 2013 mottatt vedtak fra Olje- og energidepartementet om konsesjonsfritak for overføring av de utleide verkene Sauda I-IV, Svelgen I-II og Tysso II fra Statkraft SF til Statkraft Energi AS.

Statkraft har den 25. januar 2013 inngått en intensjonsavtale med BKK, Haugaland Kraft, Sunnhordland Kraftlag og Sognekraft om å gjennomføre endringer i eierskap i BKK og i kraftverk på Vestlandet.

Note 5 Virksomhetssammenslutninger

VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER 2012

Fountain Intertrade Corporation 6. mars 2012 fikk Statkraft via SN Power og Agua Imara flertall i styret i selskapet Fountain Intertrade Corp. (FIC), Panama, i tråd med aksjonærværet mellom partene. SN Power via Agua Imara eide og eier 50,1 % av aksjene i selskapet. Med endringen av styresammensetningen oppnår dermed SN Power kontroll over selskapet i henhold til IFRS. FIC har som følge av dette blitt fraregnet som et tilknyttet selskap og konsolideres inn i konsernregnskapet som datterselskap fra oppkjøpstidspunktet 6. mars. Det ble ingen resultatteffekt ved fraregningen som tilknyttet selskap.

Catamount Energy Ltd. 15. november 2012 kjøpte Statkraft UK Ltd. de resterende 50 % av selskapet Catamount Energy Ltd for en

kjøpesum på 120 millioner kroner. Virkelig verdi av tidligere eierandel er estimert til 120 millioner kroner. Per 4. kvartal er det foretatt en foreløpig allokering av anskaffelseskost på 240 millioner kroner, som i hovedsak viser at merverdier over bokført egenkapital er allokert til varige driftsmidler med 342 millioner kroner og immaterielle eiendeler til -65 millioner kroner. Det er identifisert goodwill på 64 millioner kroner. Fraregning av tidligere innregnet eiendel, gir en gevinst på 115 millioner kroner under finansposter.

Andre oppkjøp I andre oppkjøp inngår kjøp av Muchinga Power Company Ltd. 20. september 2012 for en kjøpesum på 24 millioner kroner og kjøp av Hamneset Energisentral AS 2. mai 2012 for en kjøpesum på 4 millioner kroner.

Allokering av kostpris ved

virksomhetssammenslutninger 2012

	Fountain Intertrade Corp. ¹⁾	Catamount Energy, Ltd. ¹⁾	Andre oppkjøp ¹⁾	Total
Transaksjonstidspunkt	06.03.2012	15.11.2012		
Stemmerett/eierandel anskaffet gjennom oppkjøpet	0,00 %	50,00 %		
Total stemmerett/eierandel etter oppkjøp	50,10 %	100,00 %		
Måling av ikke-kontrollerende interesser	Forholdsmessig andel	Forholdsmessig andel	Forholdsmessig andel	

Vederlag

Beløp i mill. kroner				
Kontanter	-	120	28	148
Virkelig verdi av tidligere innregnet eierandel	121	120	-	241
Total anskaffelseskost	121	240	28	389
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler (se tabell under)	242	-36	1	207
Identifisering av merverdier, fordelt på:				
Immaterielle eiendeler	-	-65	-	-65
Varige driftsmidler	-	342	3	345
Brutto merverdier	-	277	3	280
Utsatt skatt på merverdier	-	-64	-	-64
Netto merverdier	-	213	3	216
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, eksklusiv goodwill	242	177	4	423
Herav:				
Majoritetens andel	121	177	4	302
Ikke-kontrollerende interesser	121	-	-	121
Total	242	177	4	423
Total anskaffelseskost	121	240	28	389
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, anskaffet av majoriteten gjennom transaksjonen	121	177	4	302
Goodwill ²⁾	-	63	24	87

¹⁾ Allokeringen knyttet til overtatt virksomhet er vedtatt å være foreløpig i påvente av at den endelige verdigrundlaget av overtatte eiendeler og forpliktelser sluttføres.

²⁾ Innregning av goodwill ved oppkjøpet av Catamount Energy Ltd. er knyttet til oppføring av utsatt skatteforpliktelse til nominell verdi på innregnede merverdier.

Note 5 fortsettelse

Beløp i mill. kroner	Fountain Intertrade Corp.	Catamount Energy, Ltd.	Andre oppkjøp	Total
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler				
Immaterielle eiendeler	258	65	20	343
Varige driftsmidler	48	-	-	48
Øvrige finansielle anleggsmidler	5	-	-	5
Sum anleggsmidler	311	65	20	396
Bankinnskudd, kontanter og lignende	93	-	1	94
Fordringer	3	5	-	8
Sum omløpsmidler	96	5	1	102
Oppkjøpte eiendeler	407	70	21	498
Rentebærende langsiktig gjeld	122	102	-	224
Annen rentefri gjeld	13	4	20	37
Betalbar skatt	6	-	-	6
Derivater	24	-	-	24
Sum gjeld	165	106	20	291
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler	242	-36	1	207
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler, inklusive økning i verdi knyttet til emisjon	242	-36	1	207
Total anskaffelseskost	121	240	28	389
Ikke kontantelementer av anskaffelseskost	121	120	-	241
Vederlag og kostnader i kontanter og kontantekvivalenter	-	120	28	148
Kontanter og kontantekvivalenter i ervervede selskaper	93	-	1	94
Netto kontantutbetalinger ved oppkjøpene	-93	120	27	54
Virkelig verdi av fordringer	3	5	-	8
Brutto nominell verdi av fordringer	3	5	-	8
Gevinst/tap ved avregning av tidligere innregnede eierandeler	-	115	-	115
Tilføring til brutto driftsinntekter siden oppkjøpstidspunktet	-	-	2	2
Tilføring til resultat etter skatt siden oppkjøpstidspunktet	-6	-	1	-5
Proforma tall 2012 for brutto driftsinntekter	-	-	4	4
Proforma tall 2012 for resultat etter skatt	-6	6	1	1

Note 5 fortsettelse

VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER 2011

Baillie Windfarm Ltd. (BWFL) Frem til 25. mars 2011 eide Statkraft UK Ltd. (SUK) 33,9 % av BWFL. SUK hadde betydelig innflytelse og behandlet eierskapet som et tilknyttet selskap. Den 25. mars 2011 økte SUK sin eierandel til 80 %, og etablerte samtidig holdingselskapet Baillie Windfarm Holdings Ltd. (BWFHL), med en kjøpesum på 160 millioner kroner for aksjene. BWFL er et selskap som utvikler en vindpark i Skottland, eid av SUK og av landeiere på anleggsområdet. Vindparken er i utviklingsstadiet, og hadde på kjøpstidspunktet avtalt planleggingsaktiviteter, og kommet til enighet med landeierne på området. Statkraft skal bygge og operere anlegget med 21 turbiner og med ytelse på 52,5 MW.

Energias do Paranà Ltda. (Enerpar) SN Power konsernet kjøpte med virkning fra 25. mai 2011 alle aksjene i Enerpar, et selskap registrert i staten Paranà i Brasil. Selskapets virksomhet består av å forvalte kraftkjøpsavtaler på rundt 140 MW med løpetid frem til 2025, og på tidspunktet for overtagelse var det ingen ansatte i selskapet. Kjøpesum for virksomheten ble gjort opp med kontant betaling på

120 millioner brasilianske real (410 millioner kroner). Bokført verdi av selskapets eiendeler på oppkjøpstidspunktet ble vurdert å representere virkelig verdi, og det ble ikke identifisert goodwill ved kjøpet.

Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd. SN Powers underkonsern Agua Imara kjøpte med virkning fra 1. april 2011 51 % av aksjene i Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd. i sentrale Zambia. Selskapet har en installert kapasitet på 46,5 MW, fordelt på kraftstasjonene Mulungushi (28,5 MW) og Lunsemfwa (18 MW), samt en 50 % eierandel i Muchinga Power Company Ltd. hvor det er potensial for utbygging av inntil 120 MW. Kjøpesum for virksomheten er totalt 47 millioner US dollar (244 millioner kroner), hvorav 37 millioner US dollar er betalt kontant og 10 millioner US dollar er gjort opp gjennom en rettet emisjon. Det er identifisert merverdier knyttet til eksisterende anlegg og fallrettigheter i tillegg til goodwill.

Bio Varne AS 27. oktober 2011 kjøpte Statkraft AS 98 % av Bio Varne AS med en kjøpesum på 96 millioner kroner. Bio Varne AS eier også 85 % av aksjene i Stjørdal Fjernvarme AS. Kjøpet var strategisk viktig for Statkraft, da det gir Statkraft økt aktivitet i satsingsområdet innenfor Fjernvarme.

Allokering av kostpris ved virksomhetssammenslutninger 2011

	Energias do Paranà Ltda. 25.05.2011	Lunsemfwa Hydro Power Comp. Ltd. 01.04.2011	Baillie Windfarm Ltd. 25.03.2011	Bio Varne AS 27.10.2011	Total
Stemmerett/eierandel anskaffet gjennom oppkjøpet	100,00 %	51,00 %	46,00 %	98,00 %	
Total stemmerett/eierandel etter oppkjøp	100,00 %	51,00 %	80,00 %	98,00 %	
Måling av ikke-kontrollerende interesser	Forholdsmessig andel	Forholdsmessig andel	Forholdsmessig andel	Forholdsmessig andel	

Vederlag

Beløp i mill. kroner	Energias do Paranà Ltda.	Lunsemfwa Hydro Power Comp. Ltd.	Baillie Windfarm Ltd.	Bio Varne AS	Total
Kontanter	410	190	160	96	856
Rettet emisjon	-	54	-	-	54
Virkelig verdi av tidligere innregnet eierandel	-	-	118	-	118
Total anskaffelseskost	410	244	278	96	1 028
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler (se tabell under)	410	73	347	98	928
Identifisering av merverdier, fordelt på:					
Varige driftsmidler	-	533	-	-	533
Brutto merverdier	-	533	-	-	533
Utsatt skatt på merverdier	-	-186	-	-	-186
Netto merverdier	-	347	-	-	347
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, eksklusiv goodwill	410	420	347	98	1 275
Herav:					
Majoritetens andel	410	214	278	96	997
Ikke-kontrollerende interesser	-	206	69	2	277
Total	410	420	347	98	1 275
Total anskaffelseskost	410	244	278	96	1 028
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, anskaffet av majoriteten gjennom transaksjonen	410	214	278	96	997
Goodwill ¹⁾	-	30	-	-	30

¹⁾ Innregning av goodwill ved oppkjøpet av Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd. er knyttet til oppføring av utsatt skatteforpliktelse til nominell verdi på innregnede merverdier.

Note 5 fortsettelse

Beløp i mill. kroner	Energias do Paraná Ltda.	Lunzemia Hydro Power Comp. Ltd.	Baillie Windfarm Ltd.	Bio Varme AS	Total
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler					
Immaterielle eiendeler	-	-	89	-	89
Utsatt skattefordel	61	-	-	8	69
Varige driftsmidler	-	67	351	188	606
Derivater	787	-	-	-	787
Øvrige finansielle anleggsmidler	-	-	-	1	1
Sum anleggsmidler	848	67	440	197	1 552
Bankinnskudd, kontanter og lignende	9	47	-	34	90
Fordringer	33	17	1	9	60
Beholdninger	-	-	-	1	1
Sum omløpsmidler	42	64	1	44	151
Oppkjøpte eiendeler	890	131	441	241	1 703
Rentebærende langsiktig gjeld	-	64	-	98	162
Rentebærende kortsiktig gjeld	-	-	4	41	45
Utsatt skatt	267	21	89	-	377
Annen rentefri gjeld	33	19	1	-	53
Betalbar skatt	1	8	-	-	9
Derivater	179	-	-	-	179
Ikke-kontrollerende interesser	-	-	-	5	5
Sum gjeld	480	112	94	144	830
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler	410	19	347	98	874
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler, inklusive økning i verdi knyttet til emisjon	410	73	347	98	928
Total anskaffelseskost	410	244	278	96	1 028
Ikke kontantelementer av anskaffelseskost	-	-54	-118	-	-172
Vederlag og kostnader i kontanter og kontantekvivalenter	410	190	160	96	856
Kontanter og kontantekvivalenter i ervervede selskaper	-9	-47	-	-34	-90
Netto kontantutbetalinger ved oppkjøpene	401	143	160	62	766
Virkelig verdi av fordringer	33	17	1	9	60
Brutto nominell verdi av fordringer	33	17	1	9	60
Gevinst/tap ved avregning av tidligere innregnede eierandeler	-	-	113	-	113
Tilføring til brutto driftsinntekter siden oppkjøpstidspunktet	221	58	-	13	292
Tilføring til resultat etter skatt siden oppkjøpstidspunktet	-9	24	4	-5	14
Proforma tall 2011 for brutto driftsinntekter	379	76	-	51	506
Proforma tall 2011 for resultat etter skatt	-9	30	5	-8	18

Note 6 Styring av kapitalstruktur

Hovedmålsettingene ved konsernets styring av kapitalstruktur er å ha en fornuftig balanse mellom soliditet og ekspansjonskraft, samt å opprettholde en sterk kredittrating.

Virkemidler ved styring av kapitalstruktur på lang sikt er i hovedsak opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld, samt inn- og utbetalinger av innskutt kapital fra/til eier. Konsernet søker å hente fremmedkapital fra ulike lånemarkeder. Konsernet er ikke pålagt eksterne krav med hensyn til styring av kapitalstruktur annet enn det som følger av markedets forventninger og eiers krav om utbytte.

Det har ikke skjedd endringer i målsettinger og retningslinjer innenfor styring av kapitalstruktur i konsernet gjennom 2012.

Det viktigste måltallet for konsernets styring av kapitalstruktur er langsiktig kredittrating. Statkraft har en langsiktig kredittrating på A- (stable outlook) fra Standard & Poor's og Baa1 (stable outlook) fra Moody's. Statkrafts mål er å opprettholde dagens rating, og minimum BBB+/Baa1.

Oversikt over kapital som inngår i styring av kapitalstruktur

Beløp i mill. kroner	Note	2012	2011
Rentebærende langsiktig gjeld	33	33 177	31 443
Rentebærende kortsiktig gjeld	33	7 086	5 039
Bankinnskudd og kortsiktige finansielle plasseringer	29, 31	-5 614	-8 938
Netto gjeld		34 649	27 544

Note 7 Markedsrisiko i konsernet

GENERELT OM RISIKO OG RISIKOSTYRING FINANSIELLE INSTRUMENTER

Statkraft driver virksomhet som innebærer risiko på mange områder, og har en helhetlig tilnærming til konsernets markedsrisikoer. Formålet med risikostyring er å ta riktig risiko ut fra konsernets risikovilje og -evne, kompetanse, soliditet og utviklingsplaner. Risikostyringen skal identifisere trusler og muligheter for konsernet, og styre risiko mot et akseptabelt nivå slik at det gis rimelig sikkerhet for at konsernets målsettinger oppnås.

Markedsrisiko er risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi eller framtidige kontantstrømmer vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. I Statkraft vil markedsrisikoen i hovedsak være knyttet til kraftpriserisiko, CO₂-priser, gasspriserisiko, renterisiko og valutarisiko. I det følgende vil det redegjøres nærmere for ulike typer av markedsrisiko og hvordan disse styres.

BESKRIVELSE AV RISIKOSTYRINGEN INNEN ENERGIHANDEL

Risikostyringen innen energihandel i Statkraft fokuserer på hele porteføljer av kontrakter og ikke spesifikt på kontrakter i henhold til IAS 39. Det er for alle porteføljer etablert interne retningslinjer for grad av eksponering i markedet. Ansvar for den kontinuerlige oppfølgingen av tildelte fullmakter og rammer er lagt til organisatorisk uavhengige enheter. Rammene for handel med både finansielle og fysiske kontrakter overvåkes kontinuerlig og rapporteres jevnlig.

Beskrivelse av energiporteføljene i Statkraft følger under.

Nordisk vannkraft Den nordiske porteføljeforvaltningen har til hensikt å ivareta vannkraftproduksjon i Norden og risiko i tilknytning til dette. Nordisk vannkraft er utsatt for både pris- og mengderisiko, fordi både framtidig pris og tilsig er ukjent. Fullmakter til å inngå langsiktige kjøps- og salgsvtaler er basert på årlige volumgrenser og forholdet til tilgjengelig produksjon. Målsettingen til porteføljeforvaltningen er å optimere porteføljens inntekter og å redusere risikoen for porteføljen som helhet. Risikoen kvantifiseres ved å foreta simuleringer av ulike scenarier for relevante risikofaktorer.

Nettoeksponeringen i denne porteføljen består av de til enhver tid oppdaterte produksjonsprognoser, fysiske kjøps- og salgskontrakter, samt kontrakter over kraftbørser og bilaterale finansielle kontrakter. De finansielle kontraktene er både kontrakter handlet over kraftbørser og bilaterale kontrakter. I all hovedsak har de løpetider som ligger innenfor fem år, men enkelte bilaterale finansielle kontrakter har løpetid frem til 2020. Enkelte av de i utgangspunktet evigvarende konsesjonskraftavtalene er reforhandlet til finansielt oppgjør for kortere tidsperioder.

De fysiske salgsvforpliktelsene består av langsiktige salgskontrakter, konsesjonskraftkontrakter samt diverse frikraft og erstatningskraftavtaler. Industrikraftkontraktene til myndighetsbestemte priser utløp i juli 2011. De langsiktige avtalene har ulik varighet, men den lengste gjelder til 2030. Konsesjonskraftkontraktene er evigvarende. For enkelte av de fysiske salgsvforpliktelsene er prisen indeksert opp mot annen markedsrisiko som metaller og valuta.

Finansielle kontrakter og innebygde derivater i fysiske kontrakter vurderes til virkelig verdi, øvrige kontrakter kvalifiserer ikke for balanseføring og resultatføres som del av normalt kjøp og salg.

Kontinentale eiendeler Porteføljen har til hensikt å ivareta kraftproduksjon på kontinentet samt gasskraftverket på Kårstø og risiko i tilknytning til dette.

Markedsrisikoen i porteføljen er relatert til framtidige markedspriser for kraft, CO₂, gass, kull og oljeprodukter. Fullmakter er basert på årlige volumgrenser og forholdet til tilgjengelig produksjonskapasitet. Målsettingen til porteføljeforvaltningen er å optimere porteføljens inntekter og å redusere risikoen for porteføljen. Risikoen kvantifiseres ved å foreta simuleringer av ulike scenarier for relevante risikofaktorer.

Eiendelene i porteføljen er Baltic Cable AB, gasskraftverkene, finansielle og fysiske energikontrakter, sourcingskontrakter og kontinentale eiendeler forøvrig. Statkraft foretar handler i henhold til gjeldende fullmakter gjennom å låse inn inntjeningen når kraftprisene relativt til gassprisene og CO₂-kostnadene vurderes å være attraktive. I tillegg foretas det også finansielle krafthandler for å optimere inntekter på Baltic Cable.

Note 7 fortsettelse

Kontraktporteføljen består av finansielle og fysiske kontrakter relatert til eiendelene. Alle finansielle kontrakter samt flere fysiske kontrakter vurderes til virkelig verdi.

Konsernet har eierandeler i gasskraftverk, og har i den forbindelse inngått leveringskontrakter for naturgass. Kjøpsprisen i disse kontraktene indekseres mot gass og oljeprodukter. Avtalene har ulik varighet. Gassavtalene vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39.

De finansielle kontraktene i porteføljen er forwardkontrakter for kraft, CO₂, oljeprodukter, gass og kull. Prisutviklingen i spotmarkedet for kraft, gass, de underliggende råvarer som inngår i indekseringen av gasskontraktene samt CO₂ påvirker gasskraftverkens inntjening.

Trading og Origination Statkraft har ulike porteføljer for Trading og Origination som forvaltes uavhengig av konsernets forventede kraftproduksjon. Det er etablert team i Oslo, Trondheim, Stockholm, London, Amsterdam og Düsseldorf. Porteføljene agerer i markedet med tanke på gevinster på endringer i markedsverdier for energi- og energirelaterte produkter samt gevinster på ikke-standard kontrakter.

Statkraft har allokert risikokapital for Trading og Origination virksomheten. Det er etablert klare retningslinjer for hvilke produkter det kan handles med. Fullmaktene for Trading og Origination aktivitetene følges ved fastsatte grenser for Value-at-Risk og Profit-at-Risk. Begge metodene beregner det maksimale tap en portefølje vil kunne bli påført med en gitt sannsynlighet over en gitt periode. Kredittrisiko og operasjonell risiko er også kvantifisert mot den allokerte risikokapitalen.

Alle kontrakter i Trading og Origination med unntak av kraftkjøpskontrakter inngått med mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39.

Tradingaktivitetene innebærer kjøp og salg av standardiserte og likvide produkter. Det handles med CO₂- og kraftprodukter i tillegg til grønne sertifikater, gass og oljeprodukter. Kontraktene i tradingporteføljene har løpetider fra 0–5 år.

Originationaktivitetene inkluderer kjøp og salg både av standard og strukturerte produkter. Strukturerte produkter kan være kraftkontrakter med en spesiell timeprofil, langsiktige kontrakter eller kraftkontrakter i forskjellige valutaer. Handler med transportkapasitet over grenser og virtuelle kraftverkskontrakter er også inkludert i aktivitetene. Som hovedregel brukes noterte likvide kontrakter på systempris, områdepriser og valuta til å redusere risikoen som handel med strukturerte produkter og kontrakter medfører. Majoriteten av kontraktene i porteføljen har løpetider opptil fem år, men enkelte kontrakter har løpetid til og med 2028.

Andre industrikontrakter I andre industrikontakter inngår i sin helhet energikontrakter i SN Power. Eksponering knyttet til energikontraktene er i all hovedsak knyttet til forventet fremtidig prisutvikling i det brasilianske markedet. Utarbeidelse av prisbaner skjer i samarbeid mellom markedsavdelingen i Norge, lokale analytikere og eksterne rådgivere.

VALUTA- OG RENTERISIKO

Innenfor finansaktivitetene i konsernet eksponeres Statkraft for to hovedtyper av markedsrisiko; valutarisiko og renterisiko. Statkraft benytter valuta- og rentederivater som ledd i risikostyringen.

Rentebytteavtaler, valuta- og rentebytteavtaler og valutaterminkontrakter brukes for å oppnå ønsket valuta og rentestruktur på selskapets låneportefølje. Valutaterminkontrakter anvendes også for å sikre kontantstrømmer i utenlandsk valuta.

I det følgende beskrives hvordan Statkraft håndterer hver av disse risikoene.

Valutarisiko Statkraft har valutarisiko i form av transaksjonsrisiko som i hovedsak er knyttet til kraftsalgsinntekter, investeringer, utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper i utenlandsk valuta. Balanserisiko knytter seg til eierandeler i utenlandske datterselskaper i Belgia, Storbritannia, Sverige, Tyrkia og Tyskland, samt i SN Power som har funksjonell valuta i US Dollar. Det er også balanserisiko i eierandeler ved enkelte tilknyttede selskaper.

Oppgjørsvalutaen for Statkrafts kraftbørs er euro, og alle kontrakter som inngås over kraftbørs nomineres i euro og har således en eksponering mot euro. Det oppstår tilsvarende valutaeksponering ved krafthandel på andre børser med annen valuta enn euro. Statkraft sikrer valutaeksponeringen knyttet til kontantstrømmer fra kraftsalg av fysiske kontrakter og finansiell handel på kraftbørs, investeringer, utbytter og andre valutaeksponeringer i henhold til selskapets finansstrategi. Økonomisk sikring oppnås ved å benytte finansielle derivater og lån i valuta som sikringsinstrumenter. Det er få av sikringsrelasjonene som oppfyller kravene til regnskapsmessig sikring i henhold til IAS 39.

Renterisiko Det vesentligste av Statkrafts renterisikoeksponering er knyttet til låneporteføljen. Det er etablert rammer for rentestyring med utgangspunkt i en fordeling mellom flytende og fast rente. Målet er at låneporteføljen i hovedsak skal være renteeksponert mot flytende rente, men det kan inngås eksponering mot faste renter for inntil 50 % av innlånsporteføljen. Den delen av porteføljen som har fast rente, skal som hovedregel være bundet for mer enn fem år. Strategi for styring av renterisiko er fastsatt med utgangspunkt i et formål om mest mulig kostnadseffektiv finansiering, men samtidig med et ønske om en viss stabilitet og forutsigbarhet i finanskostnadene. Det er etablert rammer for maksimal eksponering også mot renter i andre valutaer enn norske kroner. Løpende vurderinger av hvilke posisjoner som skal inntas skjer per valuta, gitt de markedsforhold man ser for valutaen og den helhetlige eksponering man har i valutaen.

Etterlevelse av rammen for valuta- og renterisiko følges opp løpende av den uavhengige middle office-funksjonen. Ansvar for henholdsvis inngåelse og oppfølging av posisjoner er underlagt arbeidsdeling og tilordnet adskilte organisatoriske enheter. Det rapporteres jevnlig til konsernledelsen ved konserndirektør økonomi og finans hvilken renteeksponering som eksisterer per valuta i forhold til fastsatte rammer i finansstrategien.

Note 8 Analyse av markedsrisiko

Statkraft følger opp markedsrisiko innenfor energidisponeringen, porteføljer for Trading og Origination, valuta- og renteposisjoner, nettinntekter og sluttbrukervirksomhet og fjernvarme.

Konsernet kvantifiserer risiko som avvik fra forventet resultat etter skatt med et gitt konfidensnivå. Markedsrisiko inngår i disse beregningene, og beregningene benyttes både i oppfølgingen av virksomhetsområdene/porteføljene og på konsernnivå som del av rapporteringen til konsernledelsen og styret. Risikomålet for markedsrisiko skal med 95 % sannsynlighet dekke alle potensielle tap (avvik fra forventning) knyttet til markedsrisiko på balansedagens posisjoner i løpet av ett år. Statistiske metoder er lagt til grunn for beregningene av usikkerheten i de underliggende instrumentene/prisene og sammenhengen mellom disse.

Tidshorizonten for beregningene er ett år. For kontrakter med eksponering utover ett år, er det bare usikkerheten i dette året som gjenspeiles i beregningene. Eksponeringen kan være faktisk eksponering eller

en forventet maksimal utnyttelse av rammer. Modellen tar videre hensyn til samvariasjon, både innen de enkelte områdene og mellom områdene.

Total markedsrisiko er beregnet til 1209 millioner kroner pr 31. desember 2012. Sammenlignet med året før er energidisponeringen motvirket av høyere diversifiseringseffekt. Økningen stammer hovedsaklig fra markedsrisiko i energidisponering, og denne varierer betydelig over tid som følge av usikkerhet og nivå på energipriser og produksjonsvolumer.

Diversifiseringseffekten fremkommer som forskjellen mellom sum markedsrisiko innen de spesifiserte områdene og total markedsrisiko der man tar hensyn til samvariasjonen mellom for eksempel kraftpriser, renter og valutakurser.

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Markedsrisiko i energidisponeringen (volumrisiko, prisrisiko spot og sikring)	1 599	1 167
Markedsrisiko i porteføljer for Trading og Origination (eksl. EEG 2012 og UK PPA)	257	271
Markedsrisiko innen valuta- og renteposisjoner	69	197
Markedsrisiko i nettinntekter	30	36
Markedsrisiko i sluttbrukervirksomhet og fjernvarme	50	50
Sum markedsrisiko før diversifiseringseffekter	2 005	1 721
Diversifiseringseffekter	-797	-511
Total markedsrisiko	1 209	1 210
Diversifiseringseffekt i prosent	40 %	30 %

Spesifikasjon av valutafordeling for lån ¹⁾

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Lån i norske kroner	16 671	15 204
Lån i svenske kroner	2 583	2 624
Lån i euro	15 413	14 756
Lån amerikanske dollar	2 478	2 118
Lån i øvrig valuta	9	9
Sum	37 154	34 711

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld, sertifikater og valutaeffekten av rente- og valutabytteavtaler.

Spesifikasjon av renter per valuta ¹⁾

	2012	2011
Nominell gjennomsnittlig rente, norske kroner	4,50 %	4,60 %
Nominell gjennomsnittlig rente, svenske kroner	2,50 %	2,90 %
Nominell gjennomsnittlig rente, euro	3,60 %	3,90 %
Nominell gjennomsnittlig rente, amerikanske dollar	3,90 %	3,60 %

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld, sertifikater og valutaeffekten av rente- og valutabytteavtaler.

Rentebinding låneportefølle ¹⁾

Beløp i mill. kroner	Fremtidige rentereguleringer				Sum
	2013	1-3 år	3-5 år	5 år og senere	
Lån i norske kroner	9 448	388	2 624	4 211	16 671
Lån i svenske kroner	2 574	-	-	8	2 583
Lån i euro	10 287	21	381	4 724	15 413
Lån i amerikanske dollar	1 490	-	-	988	2 478
Lån i øvrig valuta	-	-	-	9	9
Sum	23 800	409	3 005	9 940	37 154

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld, sertifikater og valutaeffekten av rente- og valutabytteavtaler.

Fordelingen mellom år hensyntar rentereguleringen i rentebytteavtaler og rente- og valutabytteavtaler.

Kortsiktige finansielle plasseringer – obligasjoner per debitorkategori

Beløp i mill. kroner	2012	2011	Mod. durasjon	2012 Gj.snittrente (%)
Forretnings- og sparebanker	108	103	2,18	2,90 %
Industri	30	30	2,43	3,05 %
Offentlig sektor	97	90	3,10	2,81 %
Sum	235	223		

Note 9 Kredittrisiko og likviditetsrisiko

Statkrafts finansielle instrumenter er eksponert for kredittrisiko og likviditetsrisiko.

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risikoen for at en part i et finansielt instrument vil påføre den annen part et finansielt tap ved og ikke innfri sin forpliktelse. Statkraft påtar seg motpartsrisiko ved krafthandel og fysisk salg ved plassering av overskuddslikviditet og ved handel med finansielle instrumenter.

For finansielle kraftkontrakter som gjøres opp mot kraftbørs, forsettes ingen motpartsrisiko. For alle andre inngåtte kraftkontrakter fastsettes rammene mot den enkelte motpart med utgangspunkt i en intern kredittvurdering. Motpartene blir her gruppert i ulike klasser. Den interne kredittvurderingen er basert på finansielle nøkkeltall. Bilaterale kontrakter er underlagt rammer for hver motpart både med hensyn til volum, beløp og varighet.

For å redusere kredittrisikoen benyttes i noen tilfeller bankgarantier eller morselskapsgarantier ved inngåelsen av en avtale. Banken som utsteder garantien må være en internasjonalt ratet forretningsbank. Ved morselskapsgarantier kategoriseres morselskapet på ordinær måte i den interne kredittvurderingen. Datterselskap kategoriseres ikke høyere enn morselskap. Ved bankgarantier og morselskapsgarantier vil motparten klassifiseres i samme klasse som garantiutsteder.

Statkraft har nettingavtaler med flere av sine motparter innenfor energihandelen. Ved mislighold av forpliktelsen gir nettingavtalene en rett til sluttoppgjør hvor alle fremtidige kontraktsposisjoner motregnes og gjøres opp.

Plassering av overskuddslikviditet er i hovedsak fordelt på institusjoner med A-rating eller bedre. For finansielle instrumenter beregnes et tapsrisiko ved manglende oppfyllelse av kontrakten fra motpartens side. For en betydelig andel av Statkrafts finansielle derivater er det

inngått avtale om ukentlig kontantoppgjør av markedsverdien med sine motparter (kontantsikkerhet), slik at motpartseksponeringen knyttet til disse avtalene er sterkt redusert.

Statkraft har gode oppfølgingsrutiner som bidrar til at utestående fordringer innbetales i henhold til avtale. Aldersfordelte kundelister følges opp kontinuerlig. Hvis en kontraktsmotpart får betalingsproblemer følges særskilte prosedyrer.

Rammene for eksponering mot enkeltmotparter overvåkes kontinuerlig og rapporteres jevnlig. I tillegg kvantifiseres motpartsrisikoen ved å kombinere eksponeringen med sannsynligheten for mislighold for de enkelte motpartene. Den samlede motpartsrisikoen beregnes og rapporteres for alle relevante enheter, i tillegg til at den konsolideres på konsernnivå og inngår i konsernriskostyringen.

Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses for å være begrenset. Historisk har det vært lave tap på fordringer.

Statkrafts brutto eksponering for kredittrisiko tilsvarer innregnede verdier av finansielle eiendeler. Statkraft har stilt morselskapsgarantier for datterselskap og tilknyttede selskap (note 36). Maksimal eksponering for kredittrisiko overstiger ikke allerede innregnede verdier av finansielle eiendeler. Brutto eksponering for kredittrisiko i finansielle eiendeler er til dels redusert gjennom sikkerheter. I den grad det er stilt relevante sikkerheter av vesentlig betydning er dette gjengitt nedenfor.

For finansielle derivater er kredittrisiko for de fleste motparter og derivater avhjulpet gjennom sikkerheter i form av kontantsikkerhet. Kontantsikkerhet gjøres opp ukentlig og er ikke nødvendigvis sammenfallende med 31. desember. Det vil derfor kunne være utestående kredittrisiko ved årsslutt.

Det er vedtatt rammer for eksponering mot enkeltmotparter som benyttes ved kortsiktige plasseringer.

Beløp i mill. kroner	Note	2012	2011
Brutto eksponering kredittrisiko:			
Øvrige finansielle anleggsmidler	26	8 873	11 046
Derivater	30	9 700	9 538
Fordringer	28	13 285	12 158
Kortsiktige finansielle plasseringer	29	457	455
Bankinnskudd, kontanter og lignende	31	5 157	8 483
Sum		37 472	41 680
Eksponering avdempet av sikkerheter (garantier, kontantsikkerhet mv):			
Derivater	33	-2 957	-1 330
Netto eksponering kredittrisiko		34 515	40 305

Note 9 fortsettelse

LIKVIDITETSRISIKO

Statkraft påtar seg likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke stemmer overens med den kontantstrømmen som eien-delene genererer. I tillegg har Statkraft likviditetsrisiko ved løpende kontantutlegg ved sikkerhetsstillelse knyttet til både finansielle kontrakter i terminmarkedet på kraftbørsene og krav i form av kontant-sikkerhet knyttet til finansielle derivater. Statkraft har gode lånemuligheter i det norske og internasjonale obligasjons- og bankmarkedet. Trekkfasiliteter er etablert for å sikre tilgang til kortsiktig finansiering.

Det er etablert en garantiramme for å kunne møte betydelige svingninger i sikkerhetskrav overfor kraftbørser knyttet til finansielle kontrakter i terminmarkedet. Et eget måltall for kortsiktig likviditetsevne inngår i konsernets målekort og angir Statkrafts evne til å dekke sine fremtidige forpliktelser. Måltallet skal ligge mellom 1,5 og 4,0. Likviditets-

evnen er i denne sammenheng definert som summen av likviditetsbeholdning, kommiterte trekkrettigheter, kassekreditt og prognostiserte innbetalinger de neste seks månedene dividert med prognostiserte utbetalinger de neste seks månedene.

Det utarbeides likviditetsprognoser som et viktig ledd i den daglige likviditetsstyringen og for planlegging av fremtidige finansieringsbehov. Likviditetsreserven er et verktøy for risikostyring og fungerer som en buffer i forhold til likviditetsprognosen. Likviditetsreserven består av selskapets likviditetsbeholdning, kommiterte trekkrettigheter og kassekreditt. Likviditetsbeholdningen skal dekke normale svingninger i selskapets kontantstrøm. Kommiterte trekkrettigheter er en buffer for Statkraft mot uforutsette hendelser med betydelige likviditetsmessige konsekvenser. Et eget måltall for kortsiktig likviditetskapasitet, som reflekterer Statkrafts evne til å dekke sine fremtidige forpliktelser, er inkludert i konsernets balanserte målstyring.

Forfallsplan eksterne langsiktige forpliktelser

Beløp i mill. kroner	2013	2014	2015	2016	2017	Etter 2017
Avdrag på obligasjonslån i det norske markedet	-	-	-	-	-	400
Avdrag på eksterne lån i døtre og andre lån	3 313	4 238	6 264	4 518	5 034	12 724
Rentebetalinger	1 549	1 468	1 232	1 042	827	2 015
Sum	4 862	5 706	7 496	5 560	5 861	15 139

Fordeling av udiskontert verdi på tidsperioder

Konsernet har en stor beholdning av finansielle instrumenter, vist som derivater i balansen. For derivater med negativ markedsverdi der kontraktsmessige forfall er avgjørende for forståelsen av tidspunktet for kontantstrømmene, er de udiskonterte verdiene fordelt på tidsperioder som vist i tabellen under.

Beløp i mill. kroner	2013	2014	2015	2016	2017	Etter 2017
Energiderivater	3 157	1 127	559	409	342	527
Rente- og valutaderivater	117	-11	1 054	111	156	1 195
Sum derivater	3 274	1 116	1 613	520	498	1 722

Note 10 Bruk av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter utgjør en stor del av Statkrafts totale balanse og har vesentlig betydning for konsernets finansielle stilling og resultat. Det største omfanget av finansielle instrumenter finnes i hovedkategoriene energihandel og finansaktiviteter. I tillegg er det finansielle instrumenter i form av kundefordringer, leverandørgjeld, kontanter, kortsiktige likviditetsplasseringer og egenkapitalinvesteringer.

Finansielle instrumenter i energihandel Innenfor energihandel benyttes finansielle instrumenter i Trading- og Origination virksomheten. Trading- og Origination virksomheten forvaltes uavhengig av konsernets kraftproduksjon. Formålet er å oppnå gevinster på endringer i markedsverdier for energi- og energirelaterte produkter samt gevinster på ikke-standard produkter. Finansielle instrumenter benyttes også for å oppnå løpende optimering av fremtidige inntekter av forventet produksjonsvolum. Finansielle instrumenter innenfor energihandel består hovedsakelig av finansielle og fysiske avtaler om kjøp og salg av kraft, gass, olje, kull og CO₂-kvoter. Balanseførte derivater er vist på egne linjer i balansen og vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Som følge av at konsernets framtidige egenproduksjon av kraft ikke kvalifiserer for balanseføring i IAS 39 vil effekten av verdiendringer på finansielle energiderivater kunne gi store resultateffekter uten at dette nødvendigvis gjenspeiler underliggende virksomhet.

Finansielle instrumenter i finansaktiviteter Finansielle instrumenter innenfor finansaktiviteter består hovedsakelig av lån, rentebytteavtaler, rente- og valutabytteavtaler og valutaterminer. Finansielle derivater benyttes som sikringsinstrumenter i henhold til konsernets økonomiske sikringsstrategi. Sikringsobjektene er eiendeler i fremmed valuta, fremtidige kontantstrømmer eller finansielle låneforhold vurdert til amortisert kost. Utvalgte låneforhold hvor det er byttet fra fast til flytende rente (virkelig verdisikring), sikring av enkelte nettoinvesteringer i utenlandske enheter samt kontantstrømsikringer, er vist som regnskapsmessig sikringsforhold i henhold til IAS 39. Verdiendringer på finansielle instrumenter som ikke er en del av et regnskapsmessig sikringsforhold, vil medføre volatilitet i resultatet uten at dette fullt ut gjenspeiler de økonomiske realiteter.

Note 11 Virkelig verdi av finansielle instrumenter

VIRKELIG VERDI AV ENERGIDERIVATER

Virkelig verdi av energiderivater fastsettes til noterte priser når markedspriser er tilgjengelig. Virkelig verdi av øvrige energiderivater beregnes ved å diskontere forventede framtidige kontantstrømmer. Nedenfor følger en beskrivelse av forutsetninger og parametere som anvendes ved fastsettelse av virkelig verdi.

Kraftpris Kraftbørskontrakter verdsettes mot noterte sluttkurs på balansedagen. Sluttkursene blir diskontert.

For andre bilaterale kraftkontrakter fastsettes forventet fremtidig kontantstrøm på basis av markedspriskurve på balansedagen. Markedspriskurven for de fem nærmeste årene fastsettes på grunnlag av noterte sluttkurs på kraftbørser. For tidshorizont utover fem år justeres priskurven med forventet inflasjon.

Priser i noen kontrakter refererer til områdepriser. Disse kontraktene verdsettes til noterte sluttkurs på kraftbørser. Egne modeller benyttes for områdepriser uten noterte sluttkurs. Dersom kontraktene strekker seg ut over den horisonten som kvoterer på kraftbørser, justeres prisen med forventet inflasjon.

Råvarer Statkraft har kraft- og gasskontrakter hvor kontraktsprisen er indeksert til prisutviklingen på råvarer som gass og oljeprodukter. Ved verdsettelsen av disse kontraktene benyttes det forwardpriser fra relevante råvarebørser og større finansinstitusjoner. Dersom det ikke finnes kvoteringer for hele den aktuelle tidshorizonten, inflasjonsjusteres råvareprisene fra siste noterte pris i markedet.

CO₂-kontrakter CO₂-kontrakter prises på grunnlag av forwardprisen på EU Allowance (EUA) -kvoter og Certified Emission Reduction (CER) -kvoter. For tidshorizont utover ni år justeres priskurven med forventet inflasjon.

Valuta Flere kraftkontrakter har priser i ulike valutaer. Noterte valutakurser fra European Central Bank (ECB) anvendes ved verdsettelsen av kontrakter i utenlandsk valuta. Dersom det ikke finnes kvoteringer for hele den aktuelle tidshorizonten, benyttes rentepariteten for beregning av valutakurser.

Renter Markedsrentekurven er lagt til grunn ved diskonteringen av derivater. Markedsrentekurven utarbeides basert på tilgjengelig swaprente fra større finansinstitusjoner. Kredittpåslag legges til markedsrentekurven i tilfeller hvor kredittrisiko er relevant. Dette gjelder alle eksterne bilaterale kontrakter klassifisert som eiendel og forpliktelse.

VIRKELIG VERDI AV VALUTA- OG RENTEDERIVATER

Virkelig verdi av rentebytteavtaler, samt rente- og valutabytteavtaler fastsettes ved å diskontere forventede fremtidige kontantstrømmer til nåverdier ved bruk av tilgjengelige markedsrenter og noterte valutakurser fra ECB. Verdsettelse av valutaterminer er basert på noterte valutakurser, hvorav forward valutakurser avledes. Beregnede nåverdier rimelighetsvurderes mot beregninger foretatt av motpartene i kontraktene.

VIRKELIG VERDI AV KORTSIKTIGE FINANSIELLE PLASSERINGER

Sertifikater og obligasjoner Sertifikater og obligasjoner er vurdert til noterte priser.

Aksjer og andeler Aksjer og andeler er vurdert til noterte priser for likvide verdipapirer. For andre verdipapirer er verdsettelse foretatt ved diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

VIRKELIG VERDI AV EGENKAPITALINVESTERINGER I CO₂-FOND

Egenkapitalinvesteringer i CO₂-fond verdsettes ved diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Forventede antall kvoter som deles ut fra fondet er et skjønnsmessig estimat. Prisforutsetningen for CO₂-kontrakter er beskrevet over.

VIRKELIG VERDI AV LANGSIKTIG GJELD, FØRSTE ÅRS AVDRAG PÅ LANGSIKTIG GJELD OG SERTIFIKATGJELD

Virkelig verdi er beregnet på grunnlag av forventede fremtidige kontantstrømmer diskontert til nåverdier. Beregning av forventede fremtidige kontantstrømmer og diskontering av disse, skjer ved bruk av tilgjengelige markedsrenter (swap-kurve) med påslag for kredittrisiko og noterte valutakurser.

Note 11 fortsettelse

Eiendeler og forpliktelser innregnet til amortisert kost

Beløp i mill. kroner	Note	2012 Innregnet verdi	2012 Virkelig verdi	2011 Innregnet verdi	2011 Virkelig verdi
Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost					
Lån til tilknyttede selskaper	26	1 066	1 091	497	516
Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	26	775	775	620	620
Kundefordringer	28	6 650	6 650	4 820	4 820
Periodiserte inntekter mv	28	1 913	1 913	1 942	1 942
Kortsiktige lån til tilknyttede selskaper	28	3 876	3 876	3 069	3 069
Fordringer knyttet til kontantsikkerhet	28	291	291	396	396
Andre fordringer	28	555	555	1 931	1 931
Kontanter og bankinnskudd	31	4 407	4 407	6 284	6 284
Sum		19 533	19 558	19 559	19 578

Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost

Obligasjonslån i det norske markedet	33	-400	-479	-400	-468
Eksterne lån i datterselskaper og andre lån	33	-32 777	-34 791	-31 043	-32 980
Gjeld knyttet til kontantsikkerhet	33	-2 957	-2 957	-1 330	-1 330
Sertifikatgjeld	33	-700	-700	-	-
Kassekreditt	33	-96	-96	-	-
Første års avdrag på langsiktig gjeld	33	-3 313	-3 371	-3 268	-3 277
Andre kortsiktig lån	33	-20	-20	-441	-441
Leverandørgjeld	34	-1 366	-1 366	-932	-932
Skyldige offentlige avgifter	34	-1 831	-1 831	-2 028	-2 028
Øvrig rentefri gjeld	34	-4 379	-4 379	-3 604	-3 604
Sum		-47 839	-49 990	-43 046	-45 060

Eiendeler og forpliktelser innregnet til virkelig verdi, fordelt på nivå for virkelig verdi-måling

Selskapet klassifiserer virkelig verdimålinger ved å bruke et virkelig verdi-hierarki som reflekterer betydningen av data som brukes i utarbeidelsen av målingene. Virkelig verdi-hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: Ikke justerte noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Andre data enn de noterte prisene som inngår i nivå 1, som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen enten direkte, det vil si som priser, eller indirekte, det vil si avledet fra priser.

Nivå 3: Data for eiendelen eller forpliktelsen som ikke bygger på observerbare markedsdata.

2012

Beløp i mill. kroner	Note	... Virkelig verdi måling ved periodeslutt i henhold til: ...			Virkelig verdi
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	30	19	3 579	2 385	5 983
Valuta- og rentederivater	30	-	3 717	-	3 717
Obligasjoner	29	236	-	-	236
Aksjer og finansplasseringer	29	98	-	-	98
Rentefond	29	123	-	-	123
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	31	750	-	-	750
Sum		1 226	7 296	2 385	10 907
Tilgjengelig for salg finansielle eiendeler					
Andre aksjer og andeler	26	8 873	-	-	8 873
Sum		8 873	-	-	8 873
Finansielle forpliktelser pliktig vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	30	-22	-3 832	-4 070	-7 924
Valuta- og rentederivater	30	-	-2 246	-	-2 246
Egenkapitalinvestering CO ₂ -fond	32	-	-	-36	-36
Sum		-22	-6 078	-4 106	-10 206

Note 11 fortsettelse

2011

Beløp i mill. kroner	Note	... Virkelig verdi måling ved periodeslutt i henhold til: ...			Virkelig verdi
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	30	20	4 137	3 714	7 871
Valuta- og rentederivater	30	-	1 667	-	1 667
Obligasjoner	29	224	-	-	224
Aksjer og finansplasseringer	29	116	-	-	116
Rentefond	29	115	-	-	115
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	31	2 199	-	-	2 199
Sum		2 674	5 804	3 714	12 192

Tilgjengelig for salg finansielle eiendeler

Andre aksjer og andeler	26	11 053	-	-	11 053
Sum		11 053	-	-	11 053

Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi

Energiderivater	30	-205	-2 979	-5 357	-8 541
Valuta- og rentederivater	30	-	-1 475	-	-1 475
Egenkapitalinvestering CO ₂ -fond	26	-	-	-7	-7
Sum		-205	-4 454	-5 364	-10 023

Urealiserte verdiendringer totalt

Beløp i mill. kroner	Note	2012	2011
Energikontrakter	21	-868	-1 098
Valuta- og rentekontrakter	21	2 022	-4 023
Sum		1 154	-5 121

Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi basert på nivå 3

Beløp i mill. kroner	Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi	Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi	Totalt
Inngående balanse 01.01.2012	3 714	-5 364	-1 650
Urealiserte verdiendringer, inkludert omregningseffekter	-1 295	488	-807
Kjøp	-	-27	-27
Flyttet fra Nivå 3	-34	797	763
Utgående balanse 31.12.2012	2 385	-4 106	-1 721

Netto realisert gevinst (+)/tap (-) for 2012 -271

Inngående balanse 01.01.2011	2 584	-4 150	-1 566
Urealiserte verdiendringer, inkludert omregningseffekter	348	-839	-491
Kjøp	824	-179	645
Flyttet fra Nivå 3	-42	-196	-238
Utgående balanse 31.12.2011	3 714	-5 364	-1 650

Netto realisert gevinst (+)/tap (-) for 2011 -222

Sensitivitetsanalyse av faktorer klassifisert til nivå 3

Beløp i mill. kroner	10 % reduksjon	10 % økning
Netto effekt på kraftpriser	1 003	-174
Netto effekt på gasspriser	164	-120

Årsaken til at endringene ikke er symmetriske er volumfleksibilitet i kontraktene som begrenser nedsiden.

Note 12 Regnskapsmessig sikring

Virkelig verdisikring Tre låneforhold er behandlet som virkelig verdisikring. Utstedte obligasjonslån er utpekt som sikringsobjekt i sikringsforholdene, og tilhørende rentebytteavtaler er pekt ut som sikringsinstrumenter.

Sikringsobjektene er utstedte fastrenteobligasjoner pålydende totalt 1200 millioner euro. Sikringsinstrumentene er rentebytteavtaler pålydende 1200 millioner euro inngått med større banker som motpart. Avtalene bytter rente fra fast til flytende 3 og 6 måneders EURIBOR. Det er tilnærmet full korrelasjon mellom de kritiske betingelser i sikringsobjekt og sikringsinstrument, og det legges til grunn 90–110 % sikringseffektivitet. Ineffektiviteten i sikringen innregnes i resultatregnskapet.

Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet 2088 millioner euro av eksterne lån i Statkraft AS inngår i regnskapsmessig sikring av nettoinvesteringen i Statkraft Treasury Center. Valutaeffekter på lånene føres mot utvidet resultat. Den akkumulerte effekten av sikringen er at 632 millioner kroner er ført mot utvidet resultat som en positiv effekt ved utgangen av 2012. Årets effekt av sikringen er at 574 millioner kroner er ført mot utvidet resultat som en positiv effekt.

Kontantstrømsikring Som hovedregel etableres ikke regnskapsmessig kontantstrømsikring. Det er imidlertid etablert noen sikringsforhold i SN Power. Dette gjelder kontantstrømsikring av valuta knyttet til ulike investeringer på til sammen 92 millioner US dollar. I tillegg er det etablert sikring av lån med flytende rente ved hjelp av rentebytteavtaler, hvor renten byttes fra flytende til fast. Totalt er det sikret lån på 192 millioner US dollar.

Virkelig verdi av sikringsinstrumenter

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Sikringsinstrumenter i virkelig verdisikring	1 224	1 007
Sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring ¹⁾	-290	-223
Sikringsinstrumenter i nettoinvestering i utenlandsk virksomhet ²⁾	632	57
Sum virkelig verdi av sikringsinstrumenter	1 566	841

¹⁾ Verdien representerer virkelig verdi på sikringsinstrumentene. Endring i virkelig verdi er ført mot utvidet resultat.

²⁾ Verdien representerer valutaeffekten fra sikringsinstrumentene. Valutaeffekten er ført mot utvidet resultat.

Andre opplysninger om virkelig verdisikring

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Netto gevinst (+)/tap (-) i resultatregnskapet på sikringsinstrumenter	46	206
Netto gevinst (+)/tap (-) i resultatregnskapet på sikringsobjekter, relatert til den sikrede risiko	-43	-198
Sikringsineffektivitet	3	8

Note 13 Salgsinntekter

Statkrafts inntekter kommer fra spotsalg, salg på kontrakter til industrien, finansiell handel, nettvirksomhet, samt fjernvarme og kraftsalg til sluttbruker.

Statkraft optimaliserer sin vannkraftproduksjon i Norden ut fra en vurdering av verdien av tilgjengelig vann mot faktisk og forventet fremtidig spotpris. Dette gjøres uavhengig av inngåtte kontrakter. Når fysiske leveringsforpliktelser avviker fra den faktiske produksjonen, kjøpes eller selges differansen i spotmarkedet. Nødvendige spotkjøp regnskapsføres som en korreksjon mot kraftsalg.

Fysiske og finansielle kontrakter benyttes for å sikre den underliggende produksjonen i form av inngåelse av salgs- eller kjøpsposisjoner. Salgsposisjoner inngås for å sikre prisen på en nærmere fastsatt andel av planlagt fremtidig produksjon. Kjøpsposisjoner inngås for å justere sikringsnivået dersom forutsetningene endres og det vurderes at Statkraft har en for høyt sikret posisjon. Alle kontrakter føres som en justering av den underliggende inntekten fra produksjonen basert på marginen mellom kontraktspris og spotpris.

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Netto fysisk spotsalg, inkludert grønne sertifikater ¹⁾	19 656	7 762
Konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser ²⁾	307	401
Industrikraft til myndighetsbestemte priser ³⁾	-	130
Langsiktige kontrakter ⁴⁾	4 159	4 433
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	596	1 253
Trading og Origination (eksl. EEG 2012 og UK PPA) ¹⁾	726	834
Nett	1 071	1 114
Sluttbruker	4 024	4 903
Fjernvarme	655	581
Annet/elimineringer	17	-202
Salgsinntekter	31 211	21 209

¹⁾ Spotsalgssinntektene økte betydelig på grunn av at Statkraft fra 2012 tilbyr markedsadgang til mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland (EEG) og Storbritannia (UK PPA).

Kontraktene bruttøfres i resultatregnskapet og vil fremgå i postene netto fysisk spotsalg og energikjøp. Se note 15.

²⁾ Statkraft har leveringsforpliktelse til kommuner som har rett til å kjøpe kraft til konsesjonspris.

³⁾ Industrikontraktene på myndighetsbestemte vilkår løp ut i 2011. Etter hvert som de myndighetsbestemte kontraktene har gått ut, er de hovedsakelig blitt erstattet av kommersielle avtaler.

⁴⁾ Statkraft har flere fysiske kontraktsforpliktelser av varierende varighet både til norske og utenlandske kunder.

Note 14 Andre driftsinntekter

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Inntekter ved utleie av kraftverk	484	695
Øvrige leieinntekter og salg av tjenester	419	387
Øvrige driftsinntekter ¹⁾	685	594
Sum	1 587	1 675

¹⁾ I øvrige driftsinntekter inngår etteroppgjør ved salg av Trondheim Energi Nett AS på 175 millioner kroner. I tillegg er gevinst på 65 millioner kroner ved salg av Sjøfossen kraftverk med tilhørende fallrettighet.

Utleie av kraftverk

Som følge av avtaler om foregrepet hjemfall inngått i perioden 1957 til 1966 har Statkraft SF eierskapet til fallrettene som utnyttes i kraftverkene i Saudefaldene, Tyssefaldene og Svelgen. Kraftverkene og fallene er utleid på stortingsbestemte vilkår.

Det hviler restriksjoner på anvendelsen av kraften fra de utleide kraftverk.

Saudefaldene har førsteretten til å bygge ut de leide anleggene iht st.prp 52 (1998–99) og tilhørende avtale. Ved utløpet av leieperioden er Statkraft SF forpliktet til å overta de nye anleggene og betale Saudefaldene et beløp tilsvarende anleggenes skattemessig restverdi. Avtalen gir også Saudefaldene en ensidig rett til å si opp avtalen med 3 års varsel, og Statkraft må i så fall overta anleggene og betale skattemessig restverdi.

Neddiskontert verdi av beregnet vederlag som Statkraft skal betale ved overtagelse av de nye anleggene er regnskapsmessig balanseført som varige driftsmidler med motpost i forpliktelse.

Note 15 Energikjøp

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Gasskjøp	2 747	2 368
Energikjøp fra eksterne produsenter ¹⁾	9 657	930
Sluttbrukervirksomhet ²⁾	1 243	596
Sum	13 647	3 895

¹⁾ Energikjøp fra eksterne produsenter økte betydelig på grunn av at Statkraft fra 2012 tilbyr markedsadgang til mindre produsenter av fornybar energi i Tyskland og Storbritannia. Beløpet inkluderer variabel leieutgift med 590 millioner kroner (UK PPA), se note 37. Kontraktene bruttoføres i resultatregnskapet og vil fremgå i postene energikjøp og netto fysisk spottsalg. Se note 13.

²⁾ En vesentlig del av energikjøpet knyttet til sluttbrukervirksomheten foretas internt i konsernet. Inntektene fra sluttbrukervirksomheten er derimot i sin helhet eksterne, og følgelig er salgsinntektene og energikjøpskostnadene fra denne virksomheten ikke direkte sammenlignbare.

Note 16 Lønnskostnader og antall årsverk

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Lønn	2 117	1 970
Arbeidsgiveravgift	326	306
Pensjonskostnader	459	362
Andre ytelser	122	120
Sum	3 024	2 759

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2012 var 3417 for konsernet. I 2011 var tilsvarende tall 3329. Per 31. desember 2012 var det 3475 årsverk i konsernet, tilsvarende tall for 2011 var 3358. Pensjonskostnader er nærmere omtalt i note 17.

Note 17 Pensjoner

Konsernet har all i hovedsak ytelsesbaserte pensjonsordninger. I noen få tilfeller er det opprettet innskuddsplaner i samsvar med lokale lover.

Ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger Selskapene i konsernet har organisert pensjonsordningene i Statens pensjonskasse (SPK), egne pensjonskasser samt i forsikringsselskaper. Ansatte i konsernets selskaper i Norge deltar i offentlige tjenestepensjonsordninger i henhold til Lov om Statens pensjonskasse, overføringsavtalen og regelverket for offentlige tjenestepensjoner. 2414 ansatte og 1218 pensjonister var dekket gjennom ytelsesplaner per 31. desember 2012.

Pensjonsutbetalingene fra SPK er garantert av den norske stat (Lov om Statens pensjonskasse § 1). De kollektive pensjonsordningene omfatter alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Alderspensjonen utgjør ved full opptjening 66 % av pensjonsgrunnlaget for lønn opp til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Alle født i 1943 eller senere vil få pensjonen sin levealdersjustert. Levealdersjusteringen kan føre til en pensjonsutbetaling som er mindre enn 66 % av pensjonsgrunnlaget. Medlemmer av SPK som er født i 1958 eller tidligere har individuell garanti som likevel sikrer utbetaling av 66 % ved full opptjening. Pensjoner under opptjening reguleres med lønnsveksten i samfunnet. Pensjoner under utbetaling reguleres med lønnsvekst fratrukket en fast faktor på 0,75 %.

Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. For øvrig har majoriteten av selskapene avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) for ansatte fra 62 år.

Ansatte som slutter før pensjonsalder får en oppsatt pensjonsrettighet ved en opptjeningstid på minst tre år. For ordningene i SPK hefter ikke selskapene for disse forpliktelsene.

Selskapene som har sine ordninger i SPK betaler inn en årlig premie og er ansvarlig for finansieringen av ordningen. SPK forvalter ikke et reelt fond, men det simuleres en forvaltning av fondsmidler som om midlene var plassert i statsobligasjoner med 1-, 3-, 5- eller 10-årige norske statsobligasjoner eller en kombinasjon av disse. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til forfall. Pensjonsmidlene er garantert av Staten og inntil 35 % av pensjonsmidlene kan plasseres i Statens pensjonsfond utland, som er et reelt fond hvor avkastning er knyttet til markedssituasjonen. Prinsipper for investeringsvalg er nedfelt i egen investeringsstrategi for Statkraftkonsernets pensjonsmidler i SPK. Konsernet foretar ikke nye investeringer i Statens pensjonsfond utland.

Pensjonskassene og forsikringsselskapene har plassert pensjonsmidlene i en diversifisert portefølje av norske og utenlandske rentebærende papirer, norske og utenlandske aksjer, pantelån til medlemmer, hedgefond og eiendom gjennom eksterne forvaltere.

I selskaper utenfor Norge er det for et begrenset antall ansatte etablert ytelsesordninger.

Ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger Noen konsernselskap i Norge har i tillegg til de ovennevnte avtalene inngått pensjonsavtaler som gir ansatte med lønn over 12G rettighet til alders- og uførepensjon på 66 % av lønn overskytende 12G ved full opptjening. Som følge av nye retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper, fastsatt av Regjeringen 31. mars 2011, ble ordningen lukket per 30. april 2012. Medlemmer av ordningen opprettholder sine avtaler.

Medlemmer av den lukkede ordningen for ansatte med lønn over 12G som slutter før pensjonsalder får en oppsatt pensjonsrettighet ved en opptjeningstid på minst tre år.

Aktuarielle beregninger Nåverdien av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser og inneværende års pensjonsopptjening blir beregnet ved bruk av påløpte ytelsers metode. Netto nåverdi av pensjonsforpliktelsene opptjent på balansedagen justert for forventet fremtidig lønnsvekst frem til pensjonsalder er basert på beste estimat på forutsetninger per 31. desember 2012. Beregningene tar utgangspunkt i medlemsbestand og lønnsdata ved utgangen av året.

Estimatavik i 2012 skyldes i hovedsak oppdatert forutsetning om diskonteringsrente.

Forklaring for valgte forutsetninger per 31. desember 2012 Diskonteringsrenten er satt til 3,8 % for norske pensjonsordninger og er fastsatt med grunnlag i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Dette er en endring fra tidligere år hvor statsobligasjonsrenten har vært utgangspunktet for å fastsette diskonteringsrenten. Statkraft mener at OMF-markedet representerer et dypt og likvid marked med relevante løpetider som kvalifiserer for referanserente i henhold til IAS 19. Diskonteringsrenten basert på statsobligasjoner ville til sammenligning vært på 2,3 %. Økt diskonteringsrente har medført en beregnet lavere netto pensjonsforpliktelse på om lag 1600 millioner kroner.

Lønnsreguleringen for norske ordninger er i hovedsak beregnet som summen av forventet reallønnsvekst på 1,75 %, inflasjon på 1,75 % og et karrieretillegg på 0,25 %, med noen individuelle tilpasninger.

Regulering av pensjoner under utbetaling følger for majoriteten av de norske ordningene gjennomsnittlig lønnsvekst fratrukket en fast faktor på 0,75 %. For de demografiske faktorene er tariffene K2005, GAP07 og IR73 anvendt for fastsettelse av dødelighet og uførerisiko.

Fastsettelse av parametere som gjelder utenlandske ytelsesordninger er tilpasset forhold i de aktuelle land.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn

	31.12.2012	01.01.2012	31.12.2011	01.01.2011
Årlig diskonteringsrente ¹⁾	3,80-4,25 %	2,80-5,20 %	2,80-5,20 %	3,70-5,50 %
Lønnsregulering	3,75 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %
Regulering av pensjoner under utbetaling	2,75 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,50 %	3,75 %	3,75 %	4,00 %
Forventet frivillig avgang				
• Opp til 45 år	3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %
• Mellom 45 og 60 år	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %
• Over 60 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Forventet avkastning ¹⁾	3,80-4,25 %	2,80-4,50 %	2,80-4,50 %	3,70-6,00 %
Inflasjonsrate ¹⁾	1,75-2,50 %	2,00-2,90 %	2,00-2,90 %	2,00-3,30 %
Uttakstilbøyelighet AFP	10,00-30,00 %	10,00-30,00 %	10,00-30,00 %	10,00-30,00 %

¹⁾ Intervall for diskonteringsrente, forventet avkastning og inflasjonsrate vedrørende utenlandske enheter.

Note 17 fortsettelse

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	5 106	5 914
Virkelig verdi på pensjonsmidler	3 616	3 296
Netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	1 490	2 619
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger	351	410
Arbeidsgiveravgift	255	424
Netto pensjonsforpliktelse i balansen – se note 32	2 096	3 453

Bevegelse i ytelsesbasert pensjonsforpliktelse gjennom året

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 01.01.	6 324	4 954
Økning i forpliktelser ved tilgang datterselskap/nye medlemmer	2	9
Reduksjon i forpliktelse ved overførsel av ansatte	-	-23
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	361	283
Rentekostnader	171	177
Amortisering planendring	-10	5
Estimatavik	-1 276	1 049
Utbetalte ytelser	-108	-129
Omregningseffekter	-8	-1
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 31.12.	5 457	6 324

Bevegelse i virkelig verdi på pensjonsmidler for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 01.01.	3 296	3 124
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	112	136
Estimatavik	-	-117
Totalt tilskudd	312	281
Økning i pensjonsmidlene ved tilgang datterselskap/nye medlemmer	2	2
Reduksjon i pensjonsmidler ved overførsel av ansatte	-	-6
Utbetalte ytelser	-99	-125
Omregningseffekter	-7	-
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31.12.	3 616	3 296

Pensjonsmidler består av	2012	2011
Egenkapitalinstrumenter	532	530
Rentebærende instrumenter	2 771	2 465
Annet	313	300
Virkelig verdi pensjonsmidler per 31.12.	3 616	3 296

Estimatavik innregnet i utvidet resultat

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat før skatt 01.01.	3 543	2 243
Innregnet i utvidet resultat i perioden	-1 453	1 300
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat før skatt 31.12.	2 089	3 543
Utsatt skatt releatert til aktuarmessige tap innregnet i utvidet resultat	585	992
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat etter skatt 31.12.	1 504	2 551

Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet**Ytelsesplaner**

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	361	283
Rentekostnad	171	177
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-115	-136
Amortisering av planendring	-10	5
Tilskudd fra ansatte	-26	-26
Arbeidsgiveravgift	53	41
Pensjonskostnad ytelsesplaner	434	345

Innskuddsplaner

Arbeidsgivers tilskudd	25	18
Totale pensjonskostnader – se note 16	459	362

	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst		Økning i G		Fratredelsesrate	
Sensitivitetsanalyse ved endring i forutsetninger	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Økning (+)/reduksjon (-) periodens netto pensjonskostnad	-78	92	59	-62	35	-44	-19	14
Økning (+)/reduksjon (-) i netto pensjonsforpliktelse per 31.12.2012	-872	1 093	414	-428	553	-544	-98	65

Note 18 Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Eiendomsskatt	1 055	983
Konsesjonsavgifter	327	297
Sum	1 381	1 280

Konsesjonsavgifter prisjusteres med konsumprisindeksen ved første årsskifte fem år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert femte år.

Nåverdien av forpliktelser vedrørende framtidige konsesjonsavgifter, som ikke er regnskapsført, er for konsernet beregnet til 5939 millioner kroner. Det er benyttet en diskonteringsrente på 5,5 % i henhold til forskrift om justering av konsesjonsavgifter, årlige erstatninger og fond med videre. I 2011 var tilsvarende tall 4950 millioner kroner med en rente på 6 %.

Note 19 Andre driftskostnader

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Kjøp av eksterne tjenester	1 051	915
Materialer	476	451
Kostnader kraftverk drevet av andre	593	557
Erstatninger	104	104
Husleie	275	258
IT kostnader	152	138
Markedsføring	117	128
Reisekostnader	173	159
Forsikring	110	120
Øvrige driftskostnader	413	560
Sum	3 464	3 390

Note 20 Finansposter

2012

Beløp i mill. kroner	Vurderingsbasis					Bank	Sum
	Virkelig verdi over resultat	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Egenkapitalmetoden			
Finansinntekter							
Renteinntekter	29	83	-	-	184		296
Utbytte andre aksjer/ investeringer	-	-	632	-	-		632
Andre finansinntekter	-	18	-	115	-		133
Sum	29	101	632	115	184		1 061
Finanskostnader							
Rentekostnader ekstern gjeld	-	-1 342	-	-	-		-1 342
Andre rentekostnader	-45	-4	-	-	-13		-62
Aktiverte lånekostnader	-	179	-	-	-		179
Andre finanskostnader	-	-	-	-	-74		-74
Sum	-45	-1 167	-	-	-87		-1 299
Netto valutaeffekter	1 906	2 670	-	-	-107		4 469
Andre finansposter							
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	349	-	-	-	-		349
Nedskivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler ¹⁾	-	-25	-2 140	-	-		-2 165
Sum	349	-25	-2 140	-	-		-1 816
Netto finansposter	2 239	1 579	-1 508	115	-10		2 415

¹⁾ Se note 26.

Note 20 fortsettelse

2011

Beløp i mill. kroner	Vurderingsbasis				Bank	Sum
	Virkelig verdi over resultat	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Egenkapitalmetoden		
Finansinntekter						
Renteinntekter	108	65	-	-	406	579
Utbytte andre aksjer/ investeringer	-	-	993	-	-	993
Andre finansinntekter	-	146	-	169	-	315
Sum	108	211	993	169	406	1 887
Finanskostnader						
Rentekostnader eksternt gjeld	-	-1 512	-	-	-	-1 512
Andre rentekostnader	-31	-24	-	-	-2	-57
Aktiverte lånekostnader	-	55	-	-	-	55
Andre finanskostnader	-	-	-	-	-65	-65
Sum	-31	-1 481	-	-	-67	-1 579
Netto valutaeffekter	-273	467	-	-	142	336
Andre finansposter						
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	-152	-	-	-	-	-152
Nedskivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler ¹⁾	-	-	-4 147	-	-	-4 147
Sum	-152	-	-4 147	-	-	-4 299
Netto finansposter	-348	-803	-3 154	169	481	-3 655

¹⁾ Se note 26.

Note 21 Urealiserte effekter presentert i resultatet

Beløp i mill. kroner	2012			2011		
	Urealisert	Realisert	Sum	Urealisert	Realisert	Sum
Salgsinntekter						
Langsiktige kontrakter	-2 020	6 179	4 159	-1 447	5 880	4 433
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	71	525	596	1 377	-124	1 253
Trading og Origination (eksl. EEG 2012 og UK PPA)	460	266	726	54	780	834
Sluttbruker	-	4 024	4 024	1	4 902	4 903
Andre salgsinntekter	-	21 705	21 705	-	9 939	9 939
Elimineringer	7	-6	1	-153	-	-153
Sum salgsinntekter	-1 483	32 693	31 211	-168	21 377	21 209
Energikjøp	615	-14 262	-13 647	-930	-2 965	-3 895
Netto valutaeffekter	3 815	654	4 469	217	119	336
Andre finansposter						
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	347	2	349	-93	-59	-152
Nedskivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler	-2 140	-25	-2 165	-4 147	-	-4 147
Sum urealiserte effekter	1 154			-5 121		

Note 22 Skatt

Skattekostnad består av

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Resultatskatt	2 841	2 464
Grunnrenteskatt	1 714	1 531
Korreksjon tidligere års ligning	61	-52
Endring utsatt skatt	-390	-584
Kildeskatt ¹⁾	95	149
Skattekostnad i resultatregnskapet	4 322	3 506

¹⁾ Kildeskatt knytter seg til mottatt utbytte. Akkumulert er det kostnadsført 69 millioner euro som Statkraft krever tilbakebetalt. Den betingede eiendelen er ikke innregnet i balansen.

Betalbar resultatskatt

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Beregnet resultatskatt årets resultat	2 841	2 464
Skattevirkning av konsernbidrag	-815	-752
Betalbar resultatskatt før utligning mot årets naturressursskatt	2 026	1 712

Betalbar skatt i balansen

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Naturressursskatt	604	603
Grunnrenteskatt	1 714	1 531
Resultatskatt som overstiger naturressursskatt	1 422	1 109
Forskuddsbetalt skatt	-517	-
Skyldig skatt tidligere inntektsår	189	390
Betalbar skatt i balansen	3 416	3 634

Forskuddsbetalt skatt inkludert i fordringer

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Forskuddsbetalt skatt inkludert i fordringer - se note 28	510	-

Avstemming av norsk nominell skattesats på 28 % mot effektiv skattesats

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Resultat før skattekostnad	9 144	3 982
Forventet skattekostnad etter nominell sats 28 %	2 560	1 115

Skatteeffekter av

Grunnrenteskatt	1 713	1 632
Satsforskjeller	-378	-523
Endring i skattesats	-299	-
Resultat tilknyttede selskaper	-296	-251
Skattefrie inntekter	-172	-233
Endringer vedrørende tidligere år	-8	-52
Verdireduksjon aksjer i E.ON SE	596	1 149
Endring nedvurdering av utsatt skattefordel	637	439
Andre permanente forskjeller, netto	-30	231
Skattekostnad	4 322	3 506
Effektiv skattesats	47,3 %	88,0 %

Note 22 fortsettelse

SPESIFIKASJON AV UTSATT SKATT

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av netto utsatt skatt. I balansen er utsatt skattefordel og utsatt skatt knyttet til ulike skattesubjekter/-regimer presentert hver for seg. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet.

Beløp i mill. kroner	01.01.2012	Resultatført i perioden	Ført mot utvidet resultat	Kjøp og salg av selskaper	Konsernbidrag	31.12.2012
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	620	-1 226	111	-	815	321
Driftsmidler ¹⁾	7 200	-340	-177	64	-	6 747
Pensjonsforpliktelser	-941	-43	411	-	-	-573
Andre langsiktige poster	1 420	1 285	-56	-	-	2 649
Fremførbare underskudd/godtgjørelse ¹⁾	-212	-64	-	-	-	-279
Utsatt skatt grunnrentebeskatning	1 838	-468	-	-	-	1 371
Fremførbar negativ grunnrenteinntekt ²⁾	-3 090	465	-	-	-	-2 625
Sum netto utsatt skatt	6 835	-391	289	64	815	7 612
Herav presentert som utsatt skattefordel – se note 23	2 219					1 964
Herav presentert som utsatt skatt – se note 32	9 053					9 576

Beløp i mill. kroner	01.01.2011	Resultatført i perioden	Ført mot utvidet resultat	Kjøp og salg av selskaper	Konsernbidrag	31.12.2011
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	95	-410	-	190	745	620
Driftsmidler ¹⁾	6 154	564	113	369	-	7 200
Pensjonsforpliktelser	-605	25	-364	5	-	-941
Andre langsiktige poster	2 262	-842	-	-	-	1 420
Fremførbare underskudd/godtgjørelse ¹⁾	-190	17	-7	-32	-	-212
Utsatt skatt grunnrentebeskatning	1 820	18	-	-	-	1 838
Fremførbar negativ grunnrenteinntekt ¹⁾	-3 135	45	-	-	-	-3 090
Sum netto utsatt skatt	6 401	-584	-258	532	745	6 835
Herav presentert som utsatt skattefordel – se note 23	1 953					2 219
Herav presentert som utsatt skatt – se note 32	8 354					9 053

¹⁾ Konsernet har i tillegg ikke balanseførte utsatte skattefordeler. I hovedsak gjelder dette Tyskland hvor utsatte skattefordeler på 1368 millioner ikke er balanseført (831 millioner kroner pr 31.12.11).

²⁾ Skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt som estimeres utnyttet de neste ti årene balanseføres. I beregningen av forventet fremtidig skattemessig overskudd legges normalproduksjon og forventning til prisbanen de neste ti år til grunn. Ikke balanseført utsatt skattefordel knyttet til negativ grunnrenteinntekt til fremføring utgjorde 1695 millioner kroner pr 31.12.2012 (1462 millioner kroner pr 31.12.2011).

Utsatt skatt ført mot utvidet resultat

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Estimatavik pensjoner	407	-364
Omregningsdifferanser	-245	106
Sikringsbokføring	126	-
Sum utsatt skatt ført mot utvidet resultat	289	-258

Note 23 Immaterielle eiendeler

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Utsatt skattefordel	1 964	2 219
Goodwill	684	711
Annet	566	178
Sum	3 214	3 108

Utsatt skattefordel er nærmere omtalt i note 22.

Beløp i mill. kroner	Goodwill	Annet	Sum
2012			
Balanseført verdi per 01.01.	711	178	889
Tilgang	-	174	174
Tilgang ved oppkjøp	87	278	365
Kapitaliserte renter	-	22	22
Reklassifisert mellom driftsmiddelklassene	-36	36	-
Overført til/fra varige driftsmidler	-	17	17
Omregningseffekter	-36	-10	-47
Avganger	-10	-11	-21
Avskrivninger	-	-95	-95
Nedskrivninger	-31	-22	-53
Balanseført verdi per 31.12.	684	566	1 250
Anskaffelseskost per 31.12.	1 161	1 105	2 266
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-478	-539	-1 016
Balanseført verdi per 31.12.	684	566	1 250
2011			
Balanseført verdi per 01.01.	547	480	1 027
Tilgang	-	24	24
Tilgang ved oppkjøp	119	-	119
Reklassifisert mellom driftsmiddelklassene	64	-64	-
Overført til/fra varige driftsmidler	-	-150	-150
Omregningseffekter	19	7	26
Avganger	-8	-46	-54
Avskrivninger	-	-14	-14
Nedskrivninger	-30	-59	-89
Balanseført verdi per 31.12.	711	178	889
Anskaffelseskost per 31.12.	1 383	415	1 798
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-672	-237	-909
Balanseført verdi per 31.12.	711	178	889
Forventet økonomisk levetid		10-15 år	

NEDSKRIVNING GOODWILL

Nedskrivningstest på goodwill er gjennomført ved årsslutt. Denne testen avdekket ingen vesentlige nedskrivninger i 2012.

FORSKNING OG UTVIKLING

Konsernets forsknings- og utviklingsaktiviteter består av aktiviteter knyttet til nye energikilder og videreutvikling av eksisterende anlegg og teknologier. I forskningsaktiviteter knyttet til nye energikilder inngår generelle forskningsprosjekter. Prosjektene har som formål å gi mer viten om teknologi eller annet som kan gi grunnlag for fremtidige aktiviteter/prosjekter.

For å tilegne seg ny kunnskap og utvikle nye metoder innenfor energidisponering og vedlikehold, har konsernet også forsknings- og utviklingsaktiviteter rettet mot eksisterende anlegg/energi-kilder. Forsknings- og utviklingsaktiviteter som er gjennomført i 2012 og 2011 er kostnadsført med henholdsvis 120 millioner kroner og 150 millioner kroner.

Note 24 Varige driftsmidler

Beløp i mill. kroner	Regulerings- anlegg	Turbiner, genera- tører, mv.	Nett- anlegg	Andeler i kraftverk drevet av andre	Tomt, fjell- rom, bygg, vei, bru og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet ¹⁾	Sum
2012								
Balanseført verdi per 01.01.	19 710	17 184	3 550	2 107	29 395	6 212	4 020	82 178
Tilgang	84	718	135	42	318	5 185	509	6 991
Tilgang ved oppkjøp	-	-	-	-	74	285	34	393
Overført mellom anleggsgrupper	-88	598	70	-2	351	-1 172	243	-
Overført fra immaterielle eiendeler	-	-	1	-	-	-	-17	-17
Avgang	-	-90	-1	-1	-39	-59	-245	-435
Balanseførte låneutgifter	-	-	-	-	-	179	-	179
Valutaeffekter	-123	-281	-13	-	-499	-213	-28	-1 158
Avskrivninger	-531	-908	-283	-71	-304	-	-322	-2 419
Nedskrivninger	-	-989	-	-	-133	-874	-1	-1 997
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger	-	47	1	2	14	-	207	270
Balanseført verdi per 31.12.	19 052	16 280	3 459	2 076	29 177	9 543	4 400	83 986
Anskaffelseskost per 31.12.	26 890	31 522	8 137	3 306	33 123	10 898	7 431	121 306
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-7 838	-15 242	-4 678	-1 230	-3 946	-1 356	-3 031	-37 321
Balanseført verdi per 31.12.	19 052	16 280	3 459	2 076	29 177	9 543	4 400	83 986
2011								
Balanseført verdi per 01.01.	21 642	17 672	4 559	2 160	28 990	3 151	864	79 038
Tilgang	16	321	75	42	52	4 966	433	5 905
Tilgang ved oppkjøp	-	491	-	-	626	10	12	1 139
Overført mellom anleggsgrupper	-1 507	22	-358	-1	149	-1 469	3 164	-
Overført fra immaterielle eiendeler	-	34	-	-	38	70	8	150
Avgang	-	-13	-486	-26	-219	-33	-231	-1 008
Balanseførte låneutgifter	-	1	-	-	-	42	3	46
Valutaeffekter	-2	13	-	-	115	-12	-1	113
Avskrivninger	-499	-896	-261	-79	-351	-	-310	-2 397
Nedskrivninger	-3	-484	-	-	-79	-513	-8	-1 087
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger	64	22	21	11	74	-	86	278
Balanseført verdi per 31.12.	19 710	17 184	3 550	2 107	29 395	6 212	4 020	82 178
Anskaffelseskost per 31.12.	27 031	30 699	7 965	3 299	33 012	6 726	6 913	115 646
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-7 321	-13 515	-4 415	-1 192	-3 617	-515	-2 893	-33 468
Balanseført verdi per 31.12.	19 710	17 184	3 550	2 107	29 395	6 212	4 020	82 178

¹⁾ I posten Annet inngår i hovedsak fjernvarmeanlegg, bygninger, kontor- og datautstyr, elektrotekniske anlegg og kjøretøyer.

I varige driftsmidler inngår utleide fallrettigheter hvor kraftverk eies og drives av leietaker. Ved utløp av leieavtalene har Statkraft i hovedsak en rett til å overta anleggene til teknisk verdi.

INVESTERINGER I 2012

Tilgang i 2012 av varige driftsmidler på 6991 millioner kroner og av immaterielle eiendeler på 174 millioner kroner, besto av både investeringer i ny kapasitet og vedlikeholdsinvesteringer. Vedlikeholdsinvesteringene utgjorde 1066 millioner kroner (1157 millioner kroner i 2011). Investeringene relaterer seg primært til segmentene Nordisk vannkraft og Industrielt eierskap (Skagerak Energi). Investeringene i ny kapasitet var 6098 millioner kroner (5217 millioner kroner i 2011). De største prosjektene var de norske vannkraftverkene Svartisen, Eiriksdal/ Makkoren og Nedre Røssåga, gasskraftverket Knapsack II i Tyskland, vannkraftverk i Tyrkia, Panama og Peru, landbasert vindkraft i Sverige og Storbritannia, fjernvarmeanlegg i Norge og Sverige samt småskala vannkraft i Norge.

NEDSKRIVNINGER 2012

Varige driftsmidler er i 2012 skrevet ned med totalt 1997 millioner kroner mot 1087 millioner kroner i 2011.

Varige driftsmidler i segmentet Kontinental energi og handel er skrevet ned med 1762 millioner kroner knyttet til gasskraftverk i Tyskland, (1087 millioner kroner i 2011). Høye gasspriser, lave kull- og CO2-priser som gir høy kullkraftproduksjon, stor produksjon av fornybar energi og flat etterspørselsutvikling for kraft, skaper store utfordringer for europeisk gasskraft. Forventning om fortsatt lave marginer for gasskraftverk i Tyskland har medført nedskrivningen.

Varige driftsmidler i segmentet Industrielt eierskap er skrevet ned med 136 millioner kroner. I hovedsak er dette knyttet til kostnadsoverskridelser i to utbyggingsprosjekt.

Varige driftsmidler i segmentet Internasjonal vannkraft vedrørende et kraftverk i SN Power konsernet er skrevet ned med 78 millioner kroner på grunn av lavere forventet fremtidig kontantstrøm.

Note 24 fortsettelse

Tall i mill. kroner	Balanseført verdi	Bruksverdi	Nedskrevet i 2012
Landesbergen	59	-	59
Knapsack	4 113	2 410	1 703
Andre	826	590	236
Sum nedskrivninger			1 997

Vurdering for verdifall Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Gjenvinnbart beløp av en kontantgenererende enhet kalkuleres basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Identifikasjon av en eiendels kontantgenererende enhet innebærer bruk av skjønn fra ledelsen i Statkraft.

Nedskrivning av gasskraftverk i Tyskland

Gasskraftverket Knapsack består av to produksjonsanlegg Knapsack I og Knapsack II, hvorav det siste er under bygging og blir ferdigstilt våren 2013. Når Knapsack II, ferdigstilles, vil Knapsack drives som en enhet og det er ledelsens vurdering at inngående kontantstrømmer for de to anleggene i Knapsack ikke er uavhengige av hverandre og at Knapsack på denne bakgrunn vurderes som en kontantgenererende enhet.

Grunnlag for verdifastsettelse Gjenvinnbart beløp er basert på bruksverdi. Bruksverdi er beregnet ved å estimere diskonterte fremtidige kontantstrømmer. Forventede inntekter er basert på en kombinasjon mellom spot- og kapasitetsbetalinger. Flere markedsaktører, herunder Statkraft, har lagt til grunn at det i fremtiden vil innføres kompensasjonsordninger i Tyskland. Dette for å sikre at fleksible kraftverk kan stille tilgjengelig kapasitet når markedet trenger det. I likvide perioder anvendes observerbar markedspris, for senere perioder legges en kombinasjon av Statkrafts forventninger til langsiktige spotpriser og forventet kapasitetsbetalinger til grunn. Prisene er lineært interpolert i periodene mellom 2017 og 2019 og mellom 2021 og 2024.

BRUKSTID FOR ULIKE DRIFTSMIDLER

Nedenfor følger en nærmere spesifisering av brukstiden for de ulike driftsmidlene. Det er ikke gjort vesentlige endringer i avskrivningsplan fra tidligere:

	Avskrivningstid (år)		Avskrivningstid (år)
Fallrettigheter	evig	Nettanlegg	
Tomter	evig	– transformator	35
Damanlegg		– apparatanlegg, høyspent	35
– fyllingsdammer, betongdammer	75	Bygninger (adm. mv.)	25–50
– øvrige dammer	30	Vindmøller	
Tunnelsystemer	75	– landbaserte	20–22
Maskintekniske installasjoner		Øvrige faste anlegg	
– rørgater	40	– varige	20
– aggregater (turbin, ventil)	40	– mindre varige	10
– øvrige maskintekniske anlegg	15	Diverse løsøre	5
Fjellrom	75	Kontor- og datautstyr	3
Veier, broer og kaier	75	Inventar og utstyr	5
Elektrotekniske anlegg		Transportmidler	8
– transformator/generator	40	Anleggsmaskiner	12
– apparatanlegg (høyspent)	35	Småbåter	10
– kontrollanlegg	15	Gass- og dampgenerator	20–25
– driftssentral	15	Kjølevannsystem	20–25
– samband	10	Transformatorer gasskraftverk	20–25

Note 25 Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

2012

Beløp i mill. kroner	BKK	Agder	Scira	Kraftwerk- gessellschaft Herdecke ¹⁾	SN Aboitiz Power – Magat Inc	Hidro- electrica La Higuera S.A	Malana Power Company Ltd. ²⁾	Desenv Energias Renováveis S.A	Andre ³⁾	Sum
Inngående balanse 01.01	5 127	3 804	559	470	1 337	891	1 474	-	2 595	16 257
Resultatandel	396	474	38	249	751	-252	13	-36	270	1 902
Merverdiavskrivninger/ -nedskrivninger	-14	-66	-	-224	2	-	-468	-	-72	-842
Kapitalinnskudd	-	-	941	-	-	-	-	-	51	992
Investering/salg	-	9	-	-	-29	-	-	2 382	-94	2 269
Utbytte	-399	-297	-	-2	-1 088	-	-	-	-173	-1 960
Omregningseffekter	-	-	-21	-28	32	-54	-120	-393	-221	-804
Føringer mot utvidet resultat	213	189	-	21	1	3	-	-	-99	327
Utgående balanse 31.12	5 323	4 113	1 517	485	1 006	588	898	1 953	2 258	18 142
Merverdi 31.12.2012	2 240	2 240	-	-	384	741	385	-	485	6 475
Herav fallrettigheter som ikke avskrives	1 818	333	-	-	942	741	-	-	401	4 235

¹⁾ Det har vært en nedskrivning av Statkrafts 50 % eierandel i gasskraftverket Herdecke i Tyskland på 224 millioner kroner, som følge av forventning om lave marginer i årene fremover. Inkludert i resultatandelen er urealiserte verdiendringer, se note 13.

²⁾ I oppstillingen vises tallene for Malana og Allan Duhangan samlet, da disse er klassifisert som en kontantgenererende enhet. Nedskrivning på 460 millioner kroner grunnet manglende utvikling og utfordringer i driften av strømmettet i India. Dette har medført begrensninger i markedstilgangen.

³⁾ Biomassekraftverkene Landsbergen og Emden i Tyskland er nedskrevet med 44 millioner kroner som følge av forverret markedsforhold i hovedsak på grunn av økte priser på trevirke.

2011

Beløp i mill. kroner	BKK	Agder	Scira ¹⁾	Kraftwerk- gessellschaft Herdecke	SN Aboitiz Power – Magat Inc	Hidro- electrica La Higuera S.A	Malana Power Company Ltd.	Andre	Sum
Inngående balanse 01.01	5 458	3 929	904	627	1 276	1 183	1 575	2 310	17 261
Resultatandel	551	508	-367	-87	634	-177	-11	-32	1 019
Merverdiavskrivninger/ -nedskrivninger	-14	-66	-	-	2	-	-24	-12	-115
Kapitalinnskudd	-	-	-	-	-	-	-	360	360
Investering/salg	-	-	-	-	-	-	-	-21	-21
Utbytte	-649	-409	-	-5	-587	-	-	-22	-1 671
Omregningseffekter	-	-	22	-14	25	-75	-67	210	101
Føringer mot utvidet resultat	-219	-158	-	-48	-13	-39	-	-197	-674
Kapitalnedsettelse	-	-	-	-4	-	-	-	-	-4
Utgående balanse 31.12	5 127	3 804	559	470	1 337	891	1 474	2 595	16 257
Merverdi 31.12.2011	2 254	2 306	-	-	410	798	930	533	7 231
Herav fallrettigheter som ikke avskrives	1 818	333	-	-	1 013	798	-	404	4 366

¹⁾ Resultatandel inkluderer nedskrivning på NOK 338 millioner som følge av forsinkelser og kostnadsoverskridelser.

Beskrivelse av virksomheten i vesentlige tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Kraftselskapet BKK har sitt hovedkontor i Bergen og sin virksomhet på Vestlandet. Konsernets hovedaktiviteter er produksjon, omsetning og transport av elektrisk kraft. I tillegg til hovedaktivitetene selges også rådgivnings- og entreprenørtjenester. BKK tilbyr også sine kunder bredbånd, fjernvarme og fellesmåling av energi.

Agder Energi har sitt hovedkontor i Kristiansand og er et selskap innen fornybar energi i Norge. Konsernets aktiviteter omfatter produksjon, omsetning og transport av elektrisk kraft, samt andre energirelaterte tjenester.

Note 25 fortsettelse

AKSJER I TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Aksjer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Dette gjelder følgende selskaper:

Navn	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
Felleskontrollerte virksomheter:			
Andershaw Wind Power Limited	London	50,00 %	50,00 %
Barmoor Wind Power Ltd.	Berwick upon Tweed	50,00 %	50,00 %
Biomassheizkraftwerk Landesbergen GmbH	Landesbergen	50,00 %	50,00 %
Burica Hydropower SA	Panama City	50,00 %	50,00 %
Devoll Hydropower SHA	Tirana	50,00 %	50,00 %
Dugar Hydro Power Ltd	Himachal Pradesh	50,00 %	50,00 %
Hidroelectrica La Confluencia S.A	Santiago	50,00 %	50,00 %
Hidroelectrica La Higuera S.A	Santiago	50,00 %	50,00 %
HPC Ammerån AB	Stockholm	50,00 %	50,00 %
HPC Byske AB	Stockholm	50,00 %	50,00 %
HPC Edsox AB	Stockholm	50,00 %	50,00 %
HPC Rön AB	Stockholm	50,00 %	50,00 %
Kraftwerksgesellschaft Herdecke, GmbH & Co. KG	Hagen	50,00 %	50,00 %
Luster Småkraft AS	Gaupne	50,00 %	50,00 %
Naturkraft AS	Tysvær	50,00 %	50,00 %
Scira Offshore Energy Ltd. (Scira)	London	50,00 %	50,00 %
Statkraft Agder Energi Vind DA ¹⁾	Kristiansand	62,00 %	62,00 %
Viking Varme AS	Porsgrunn	50,00 %	50,00 %
Tilknyttede selskap:			
Agder Energi AS (Agder)	Kristiansand	45,50 %	45,50 %
Allain Duhangan Hydro Power Ltd.	New Dehli	43,10 %	43,10 %
Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS (BKK)	Bergen	49,90 %	49,90 %
Biomassheizkraftwerk Emden GmbH	Emden	30,00 %	30,00 %
Dudgeon Offshore Wind Limited	London	30,00 %	30,00 %
Desenvix Energias Renováveis S.A	Florianopolis	40,65 %	40,65 %
Energi og Miljøkapital AS	Skien	35,00 %	35,00 %
Forewind Ltd.	London	25,00 %	25,00 %
Istad AS	Molde	49,00 %	49,00 %
Kokemäenjoen Säännöstely-yhtiö	Helsinki	15,20 %	15,20 %
Länsi-Suomen Voima Oy	Helsinki	13,20 %	13,20 %
Malana Power Company Ltd.	New Dehli	49,00 %	49,00 %
Manila-Oslo Renewable Enterprise Inc	Manilla	16,70 %	16,70 %
Midtnorge Kraft AS	Rissa	40,00 %	40,00 %
Nividhu (Pvt) Ltd.	Colombo	30,00 %	30,00 %
Rullestad og Skromme Energi AS	Etne	35,00 %	35,00 %
SN Aboitiz Power – Magat Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Benguet Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Cordillera Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Hydro Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Nueva Ecija Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Pangasinan Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power RES Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
SN Aboitiz Power Generation Inc	Manila	40,00 %	40,00 %
Stiftelsen Norwegian Electricity Cooperation	Oslo	29,00 %	29,00 %
Theun-Hinboun Power Company Limited	Laos	20,00 %	20,00 %

¹⁾ Aksjonærvtale i Statkraft Agder Energi Vind DA tilsier felles kontroll.

Ingen av selskapene har observerbare markedsverdier i form av børskurs eller lignende.

Note 25 fortsettelse

Felleskontrollerte eiendeler

Statkraft har eierandeler i kraftverk som også har andre eiere. Disse kraftverkene behandles som felleskontrollerte eiendeler og regnskapsføres med Statkrafts andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld. Oversikt over felleskontrollerte eiendeler:

Navn	Eierandel
Aurlandsverkene	7,00 %
Båtfors	6,64 %
Folgefonn ⁶⁾	100,00 %
Forsmo	2,20 %
Grytten	88,00 %
Gäddede	70,00 %
Harjavalta	13,20 %
Harrsele	50,57 %
Järnvägsforsen	94,85 %
Kobbelv	82,50 %
Kraftverkene i Orkla	48,60 %
Leirdøla	65,00 %
Leiro	65,00 %
Nordsvorka	50,00 %
Rana ⁵⁾	35,00 %
Røldal-Suldal Kraft AS ²⁾	4,79 %
Selfors	10,60 %
Sima	65,00 %
Sira-Kvina Kraftselskap DA ¹⁾	46,70 %
Solbergfoss ³⁾	33,33 %
Stegaros	50,00 %
Svartisen	70,00 %
Svorka	50,00 %
Tyssefaldene ⁴⁾	60,17 %
Vikfalli	88,00 %
Volgsjöfors	73,10 %
Ulla-Førre ⁷⁾	73,48 %

¹⁾ Statkraft samlede eierandel er på 46,70 %, hvorav 14,60 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

²⁾ Statkraft eier 8,74 % av aksjene i Røldal-Suldal Kraft AS, som igjen eier 54,79 % av Røldal-Suldal anleggene. Statkrafts indirekte eierandel i kraftanleggene er dermed 4,79 %.

³⁾ Statkraft eier 33,30 % av Solbergfoss, men disponerer 35,60 % av produksjonen.

⁴⁾ Statkraft eier 60,17 % av aksjene i AS Tyssefaldene, som igjen eier Håvardsvatn kraftstasjon 100,00 %. Dessuten disponerer Statkraft 71,40 % av produksjonen i Tysso II kraftverk.

⁵⁾ 65,00 % av produksjonen i Rana er utleid i 15 år fra 1. januar 2005.

⁶⁾ Statkraft samlede eierandel er på 100,00 %, hvorav 14,94 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

⁷⁾ Statkraft samlede eierandel er på 73,48 %, hvorav 1,49 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

Note 26 Øvrige finansielle anleggsmidler

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Vurdert til amortisert kost:		
Lån til tilknyttede selskaper	1 066	497
Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	775	620
Sum vurdert til amortisert kost	1 841	1 117
Tilgjengelig for salg:		
Andre aksjer og andeler	8 873	11 046
Sum	10 714	12 163

I andre aksjer og andeler i balansen inngår aksjeposten i E.ON SE med 8637 millioner kroner. Opprinnelig kostpris på aksjene var 23 125 millioner kroner. Verdiendringen i 2012 var -2146 millioner kroner, hvorav -2128 millioner kroner er tapsført under nedskrivning på finansielle eiendeler, og hvor -18 millioner kroner er ført mot utvidet resultat.

Verdiendringen i 2011 var -4085 millioner kroner, hvorav -4103 millioner kroner er tapsført under nedskrivning på finansielle eiendeler, og hvor 18 millioner kroner er ført mot utvidet resultat.

Note 27 Beholdninger

Beløp i mill. kroner	2012		2011	
	Innregnet verdi	Kostpris	Innregnet verdi	Kostpris
Grønne sertifikater vurdert til netto realiserbar verdi:				
El-sertifikater	826	653	390	447
CO ₂ -kvoter	430	620	285	485
Sum	1 256	1 273	675	932
Vurdert til laveste av kostpris og netto realiserbar verdi:				
Reserveledere	94		98	
Annet	231		200	
Sum varelager vurdert til laveste av kostpris og netto realiserbar verdi	325		298	
Sum	1 581		973	

Note 28 Fordringer

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Kundefordringer	6 650	4 820
Periodiserte inntekter mv	1 913	1 942
Kortsiktige lån til tilknyttede selskaper	3 876	3 069
Fordringer knyttet til kontantsikkerhet	291	396
Andre fordringer	555	1 931
Sum	13 285	12 158
Herav rentebærende	4 167	3 465

Se note 31 for mer informasjon.

Forfallsanalyse av fordringer

Beløp i mill. kroner	Fordringer, forfalt med				Sum
	Ikke forfalt	Mindre enn 90 dager	Mer enn 90 dager	Fordringer, forfalt og nedskrevet	
Kundefordringer	6 065	501	109	-25	6 650
Andre fordringer	6 635	-	-	-	6 635
Sum	12 700	501	109	-25	13 285

Tapsført i året 3

Beløp i mill. kroner	Fordringer, forfalt med				Sum
	Ikke forfalt	Mindre enn 90 dager	Mer enn 90 dager	Fordringer, forfalt og nedskrevet	
Kundefordringer	4 513	232	100	-26	4 820
Andre fordringer	7 338	-	-	-	7 338
Sum	11 852	232	100	-26	12 158

Tapsført i året 12

Note 29 Kortsiktige finansielle plasseringer

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Obligasjoner	236	224
Rentefond	123	115
Aksjer og finansplasseringer	98	116
Sum	457	455

Note 30 Derivater

I tabellen nedenfor er derivater med henholdsvis positiv og negativ markedsverdi fordelt på porteføljetilhørighet. Tallene for energiderivater i tabellen under er regnskapsførte verdier av kontrakter som etter kriteriene i IAS 39 faller inn under definisjonen av finansielle instrumenter. Det kan være betydelige avvik mellom de regnskapsmessige verdiene og de underliggende realøkonomiske verdiene siden porteføljen inneholder kontrakter som både faller innenfor og utenfor IAS 39.

Derivater – omløpsmidler

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Energiderivater		
Langsiktige kontrakter	337	379
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje ¹⁾	102	147
Trading og Origination (eksl. EEG 2012 og UK PPA)	3 840	4 455
Sluttbruker	107	195
Energikjøp kontrakter	90	-
Andre kontrakter og elimineringer	-83	-209
Sum	4 393	4 967

¹⁾ Nordisk forvaltningsportefølje inneholder Nord Poolkontrakter med negativ verdi som gjøres opp mot Nord Poolkontrakter som inngår i Trading og Origination. Disse kontraktstypene inngår i en felles vurderingsenhet.

Valuta- og rentederivater

Rentebytteavtaler	2	2
Valutaterminkontrakter	488	250
Rente- og valutabytteavtaler	35	4
Sum	525	256
Sum derivater – omløpsmidler	4 918	5 223

Derivater – anleggsmidler

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Energiderivater		
Langsiktige kontrakter	1 194	2 901
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	11	3
Energikjøp kontrakter	385	-
Sum	1 590	2 904

Valuta- og rentederivater

Rentebytteavtaler	1 260	956
Valutaterminkontrakter	1 932	455
Rente- og valutabytteavtaler	-	-
Sum	3 192	1 411
Sum derivater – anleggsmidler	4 782	4 315

Derivater – kortsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Energiderivater		
Langsiktige kontrakter	487	325
Trading og Origination (eksl. EEG 2012 og UK PPA)	3 486	4 201
Sluttbruker	103	193
Energikjøp kontrakter	276	692
Andre kontrakter og elimineringer	-204	-233
Sum	4 148	5 178

Valuta- og rentederivater

Rentebytteavtaler	31	22
Valutaterminkontrakter	48	304
Rente- og valutabytteavtaler	38	5
Sum	117	331
Sum derivater – kortsiktig gjeld	4 265	5 509

Derivater – langsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Energiderivater		
Langsiktige kontrakter	2 873	2 012
Energikjøp kontrakter	1 019	1 349
Andre kontrakter og elimineringer	-116	2
Sum	3 776	3 363

Valuta- og rentederivater

Rentebytteavtaler	1 473	890
Valutaterminkontrakter	656	254
Sum	2 129	1 144
Sum derivater – langsiktig gjeld	5 905	4 507

Note 31 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Kontanter og bankinnskudd	4 407	6 284
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	750	2 199
Sum	5 157	8 483

Bokført verdi av eiendeler som er stilt som garanti for forpliktelser

Av likvide midler er følgende beløp stilt som sikkerhet til motpart:

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Depotkonti i forbindelse med kraftomsetning på kraftbørs	67	39
Andre bundne bankinnskudd ¹⁾	232	786
Sum	299	825

¹⁾ Andre bundne bankinnskudd knytter seg til «back to back» lån i datterselskaper, hvor bankinnskudd er stilt som sikkerhet. Se note 36.

Kontantsikkerhet

Kontantsikkerhet er innbetalinger til/fra motparter som sikkerhet for netto urealiserte gevinster og tap som Statkraft har på rentebytteavtaler, kombinerte rente- og valutabytteavtaler samt valutaterminer. Tabellen under viser netto innbetalinger per årsslutt fra motpart, som på senere tidspunkt vil bli betalt tilbake. Se note 28 og 33.

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Kontantsikkerhet for finansielle derivater	2 666	934

Note 32 Avsetning for forpliktelser

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Utsatt skatt	9 576	9 053
Pensjonsforpliktelser	2 096	3 453
Andre avsetninger for forpliktelser	8 866	9 378
Sum avsetninger for forpliktelser	20 538	21 884

Pensjonsforpliktelser er nærmere omtalt i note 17, mens utsatt skatt er omtalt i note 22. I andre avsetninger for forpliktelser inngår forpliktelse knyttet til egenkapitalinstrumenter.

Note 33 Rentebærende gjeld

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Rentebærende kortsiktig gjeld		
Sertifikatgjeld	700	-
Første års avdrag på langsiktig gjeld	3 313	3 268
Gjeld knyttet til kontantsikkerhet	2 957	1 330
Kassekreditt	96	-
Andre kortsiktig lån	20	441
Sum rentebærende kortsiktig gjeld	7 086	5 039
Rentebærende langsiktig gjeld		
Obligasjonslån i det norske markedet	400	400
Eksterne lån i datterselskaper og andre lån	32 777	31 043
Sum rentebærende langsiktig gjeld	33 177	31 443
Sum rentebærende gjeld	40 263	36 482

Konsernets netto opptak av gjeld i 2012 utgjorde 3362 millioner kroner. Andre endringer forklares i hovedsak av avgang av gjeld knyttet til overtakelse av kraftverk på 424 millioner kroner, endringer i kontantsikkerhet på 1628 millioner kroner, samt endringer i valutakurs på lån i utenlandsk valuta. For nærmere detaljer, se notene 6–12.

Note 34 Annen rentefri kortsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Leverandørgjeld	1 366	932
Skyldig offentlige avgifter	1 831	2 028
Øvrig rentefri gjeld	4 379	3 604
Sum	7 576	6 564

Note 35 Betingede utfall, tvistesaker m.m

MER-/MINDREINNTEKT

I den monopolregulerte nettvirksomheten kan det oppstå forskjeller mellom inntektsrammen bestemt av NVE og hva som faktisk utfaktureres i nettleie. Dersom fakturert beløp er lavere enn inntektsrammen, oppstår det merinntekt, og dersom fakturert beløp er høyere, oppstår det mindreinntekt. Mer-/mindreinntekt vil utlignes over tid i tråd med at faktisk fakturering justeres.

Inntektsføringen i regnskapet baseres på faktisk fakturering. Akkumulert mer-/mindreinntekt som vist i tabellen under regnskapsføres i fremtidige perioder.

Mer-/mindreinntekt nettvirksomhet, utgående balanse

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Akkumulert merinntekt overført til senere år	405	301
Akkumulert mindreinntekt overført til senere år	-22	-57
Netto mer-/mindreinntekt	383	244

TVISTESAKER

Statkraft har omfattende virksomhet og vil som et resultat av dette til enhver tid være involvert i større eller mindre tvistesaker. Statkraft krever tilbakebetalt 69 millioner euro i kildeskatt som knytter seg til mottatt utbytte. Den betingede eiendelen er ikke innregnet i balansen. Se note 22. Det er ved regnskapsavleggelsen ingen andre tvistesaker som vil kunne påvirke Statkrafts resultat eller likviditet i vesentlig grad.

Note 36 Pantstillelser, garantiansvar og forpliktelser

PANTSTILLELSER

Fylkeskommuner og offentlig eide energiselskaper er i visse tilfeller gitt rett til å disponere en andel av kraftproduksjonen i kraftverk som tilhører Statkraft mot å dekke en andel av byggekostnadene. Fylkeskommunene/selskapene har fått anledning til å stille pant i kraftverket for å finansiere slike rettigheter. Pantegjeld som fylkeskommunene

har tatt opp under denne ordningen, utgjør til sammen 1289 millioner kroner. I tillegg har andre datterselskaper pantstillelser på til sammen 1438 millioner kroner. Balanseført verdi i Statkraft Energi AS av pantsatte eiendeler utgjør 5477 millioner kroner per 31. desember 2012. I SN Power utgjør balanseført verdi av pantsatte eiendeler 4414 millioner kroner, inkludert i «back to back» lån. I andre datterselskaper utgjør balanseført verdi av pantsatte eiendeler 1083 millioner kroner.

GARANTIANSVAR

Konsernet har følgende garantier som ikke er balanseført:

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Morselskapsgarantier ¹⁾	14 292	11 633
Øvrige	1 194	590
Sum garantier i Statkraft AS	15 486	12 223

¹⁾ Hvorav de vesentligste garantiene er knyttet til energihandel med 7819 millioner kroner og forpliktelser ovenfor leverandører med 5213 millioner kroner.

Morselskapsgarantier	1 710	1 761
Garantier på NASDAQ OMX Stockholm AB og andre kraftbørser	1 647	3 103
Øvrige	879	1 462
Sum garantier i øvrige datterselskaper	4 236	6 325
Sum garantier	19 722	18 548

KONTRAKTSFORPLIKTELSER

Statkraftkonsernet har følgende forpliktelser som ikke er balanseført:

- Langsiktige avtaler om kjøp av CO₂-kvoter.
- Avtaler om kjøp av gass i størrelsesorden 47,8 TWh i perioden frem til 2017.
- Forpliktelse vedrørende finansiell kraftutvekslingsavtale i størrelsesorden 601 millioner kroner.
- Konesjonsavtale om utvikling, bygging og drift av tre vannkraftverk som innebærer et medansvar estimert til å være i størrelsesorden 707 millioner euro.
- SN Power vedtok i september 2010 å bygge vannkraftverket Cheves i Peru. Kraftverket vil få en installert effekt på 171 MW og en forventet årlig produksjon på 866 GWh. Investeringen har en ramme på 450 millioner US dollar, hvorav 203 millioner US dollar er gjenstående per desember 2012.
- SN Power vedtok i oktober 2011 å bygge vannkraftverket Bajo Frio i Panama. Kraftverket vil få en installert effekt på 58 MW og en forventet årlig produksjon på 260 GWh. Investeringen har en ramme på 224 millioner US dollar (100 %), hvorav 135 millioner US dollar er gjenstående per desember 2012. I tillegg er det gitt morselskapsgarantier, hvor SN Power dekker 7 millioner US dollar.
- Finansieringsbehov i tilknytning til driftsstans ved to anlegg i tilknyttede selskap i SN Power er vurdert til å være 72 millioner US dollar på SN Power sin andel.
- Det er foretatt investeringsbeslutning på flere småskala vannkraftverk hvor konsernet er pliktig å investere i disse. Investeringen har en ramme på 136 millioner kroner.

KONSESJONSKRAFTKONTRAKTER

Konsernet innregner konsesjonskraft som normalt kjøp og salg i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris ved levering, uavhengig av om oppgjøret skjer ved fysisk levering eller finansielt oppgjør.

Ved utgangen av 2012 utgjorde konsesjonskraftkontrakter med finansielt oppgjør et årlig volum på i størrelsesorden 583 GWh og gjennomsnittsprisen var 11 øre per kWh. Avtale om finansielt oppgjør gjelder for en begrenset periode, men i beregningen av virkelig verdi legges den underliggende konsesjonskraftkontraktens evige horisont til grunn. Med disse forutsetningene ville estimert virkelig verdi per 31. desember 2012 vært negativ med omlag 5076 millioner kroner og endring av virkelig verdi gjennom 2011 ville vært negativ med omlag 1420 millioner kroner.

Note 37 Leieavtaler

Totalsummen av framtidig minsteleie i henhold til uoppsigelige operasjonelle leieavtaler for hver av de følgende periodene er:

Beløp i mill. kroner	Innen 1 år etter periodens slutt	Mellom 1 og 5 år etter periodens slutt	Mer enn 5 år etter periodens slutt	Sum
Husleieavtaler	116	564	1 263	1 943
Øvrige leieavtaler	7	32	44	84
Sum	123	596	1 307	2 027

Leiebeløp knyttet til leieavtaler kostnadsført i perioden og spesifisert på følgende måte:

Beløp i mill. kroner	Minsteleie	Variabel leie	Framleiebetalinger
Husleieavtaler	48	-	-
Øvrige leieavtaler	16	-	-
Sum	64	-	-

Statkraft har i 2012 etablert en ny forretningsaktivitet hvor man tilbyr markedsadgang til små produsenter av fornybar energi. Noen av disse aktivitetene er definert som leieavtaler med variabel betaling av leie, og er presentert som energikjøp, se note 13 og 15. Leieavtalene har en varighet fra 1 til 17 år og betalt leie for 2012 er på 590 millioner kroner.

Note 38 Honorar til ekstern revisor

Deloitte AS er revisor for konsernet Statkraft, og reviderer alle revisjonspliktige datterselskaper.

Totale honorarer (eksklusiv merverdiavgift) til konsernrevisor for revisjon og øvrige tjenester utgjør som følger:

Beløp i tusen kroner	2012	2011
Lovpålagt revisjon	15 823	12 349
Andre attestasjonstjenester	711	532
Skatterådgivning	1 660	2 840
Øvrige tjenester	1 855	4 372
Sum	20 049	20 093

Note 39 Ytelser til ledende ansatte og styret

Statkraft er organisert i resultatenheter og i støtteenheter. Lederne for disse rapporterer til konsernledelsen som består av konserndirektører og konsernsjef.

Lønn og andre ytelser til ledende ansatte

Beløp i hele kroner	Lønn	Bonus ¹⁾	Natural- ytelser	Lønn og andre ytelser
Christian Rynning-Tønnesen, konsernsjef	4 295 030	-	164 717	4 459 747
Jens B. Staff, konserndirektør	2 124 192	75 000	186 443	2 385 635
Jon Brandsar, konserndirektør	2 200 855	300 000	162 953	2 663 808
Steinar Bysveen, konserndirektør	2 346 118	200 000	189 280	2 735 398
Hilde Bakken, konserndirektør	1 971 297	350 000	184 586	2 505 883
Asbjørn Grundt, konserndirektør	2 523 261	250 000	150 301	2 923 562
Øistein Andresen, konserndirektør	2 242 660	200 000	163 483	2 606 143

¹⁾ Bonus er opptjent i 2011, men utbetalt i 2012.

Konsernledelsen har ikke mottatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder. For 2012 var total lønn og andre ytelser til ledende ansatte 20 280 176 kroner.

Godtgjørelse til styret, revisjons- og kompensasjonsutvalg samt deltakelse på styremøter

Beløp i hele kroner	Styregodt- gjørelse	Revisjons- utvalg	Kompensa- sjonsutvalg	Deltakelse på styremøter
Olav Fjell, styreleder ¹⁾	218 500	-	22 500	6
Svein Aaser, styreleder ¹⁾	210 000	-	21 750	6
Ellen Stensrud, nestleder	301 000	-	-	10
Halvor Stenstadvold, styremedlem	248 000	82 500	-	11
Berit J. Rødseth, styremedlem	248 000	60 000	-	11
Inge Ryan, styremedlem	248 000	60 000	-	12
Silvija Seres, styremedlem	248 000	-	27 500	12
Odd Vanvik, ansattevalgt styremedlem	248 000	-	27 500	11
Thorbjørn Holøs, ansattevalgt styremedlem	248 000	60 000	-	12
Lena Halvari, ansattevalgt styremedlem	248 000	-	-	12

¹⁾ Olav Fjell ble valgt til styreleder 26. juni 2012, og tok over for Svein Aaser.

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styrehonorar og vederlag for deltakelse i utvalgsarbeid, og det er heller ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for medlemmer av styret. For 2012 var total godtgjørelse til styret, revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg henholdsvis 2 465 500 kroner, 262 500 kroner og 99 250 kroner.

Kostnadsført pensjon til ledende ansatte

Beløp i hele kroner	Pensjoner ¹⁾
Christian Rynning-Tønnesen, konsernsjef	2 479 098
Jens B. Staff, konserndirektør	1 261 845
Jon Brandsar, konserndirektør	1 176 432
Steinar Bysveen, konserndirektør	1 186 806
Hilde Bakken, konserndirektør	1 123 728
Asbjørn Grundt, konserndirektør	1 265 237
Øistein Andresen, konserndirektør	1 151 836

¹⁾ Årets regnskapsmessige kostnad for pensjonsordning som gjenspeiler perioden som den enkelte har fungert i stilling som ledende ansatt.

For 2012 var total pensjonsavsetning til ledende ansatte 9 644 982 kroner.

Note 39 fortsettelse

STYRETS ERKLÆRING OM LEDERLØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE – 2012

Styret vil bidra til en moderat, men konkurransedyktig utvikling av ledergodtgjøringene i Statkraft. Prinsipper og retningslinjer for lederlønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte er utformet i henhold til dette.

Statkraft har en policy på å ha konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende.

Ved fastsettelse av lønn og annen godtgjøring i Statkraft benyttes et eksternt stillingsvurderingssystem som rangerer stillingene etter en anerkjent og utbredt metodikk. Det foretas årlig en undersøkelse av hvordan tilsvarende rangerte stillinger i det norske arbeidsmarkedet er avlønnet. Denne informasjonen sammen med intern belønningspraksis i Statkraft danner grunnlaget for fastsettelse av godtgjøring.

Organisering

Styret i Statkraft har etablert et særskilt kompensasjonsutvalg.

Mandatet til utvalget er:

- En gang per år å forberede styrebehandling av lønn og vilkår for konsernsjef.
- Forberede behandling i styret av Styrets erklæring om lederlønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.
- Forberede behandling i styret av prinsipielle spørsmål knyttet til lønnsnivå, bonussystemer, pensjonsvilkår, ansettelsesavtaler og lignende for ledere i Statkraft.
- Behandle særlige spørsmål knyttet til kompensasjon for ansatte i Statkraftkonsernet i den utstrekning utvalget finner at disse berører forhold av særlig betydning for konsernets eksterne profil, og konkurranseevne, og dets attraktivitet som arbeidsgiver.
- Konsernsjef skal konsultere styrets kompensasjonsutvalg med sin innstilling for lønnsregulering av konserndirektører og konsernrevisorer før endelig beslutning.

Redegjørelse for lederlønnspolitikken

Konsernsjefen godtgjøres med fastlønn, og konserndirektørene godtgjøres med fastlønn og variabel lønn.

Fastlønn Fastlønn fastsettes etter en stillings- og markedsvurdering – vurdert opp mot Statkrafts policy om å tilby konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende. Ved den årlige reguleringen vektlegges også gjennomsnittlig lønnsvekst for øvrige ansatte i konsernet.

Variabel lønn I tillegg til fastlønn har konsernet en bonusordning for konserndirektørene. De årlige bonusavtalene har en maksimal utbetaling på kroner 500 000 per person. De avtalte målene er finansielle, operasjonelle og individuelle.

Andre variable elementer Ytterligere variable elementer inkluderer ordninger med firmabil, aviser, mobiltelefon og dekning av bredbåndskommunikasjon i samsvar med etablerte standarder.

Pensjonsordninger Statkraft har for heleide norske virksomheter sin pensjonsordning i Statens Pensjonskasse.

Konsernsjef Christian Rynning-Tønnesen, har en pensjonsalder på 67 år med en pensjonsytelse på 66 % av årslønnen forutsatt full opptjeningstid på 30 år. De øvrige konserndirektørene har pensjonsalder fra tidligst 65 år, med en pensjonsytelse på 66 % av årslønnen basert på 30 års opptjening.

I 2003 etablerte Statkraft i en pensjonsordning over driften for inntekt over 12G. Ordningen omfattet alle ansatte med lønn over 12G – inkludert konsernsjef og konserndirektører. Denne ordningen ble i 2012 lukket for nye ansatte. Det er ikke etablert ny alderspensjonsordning for lønn over 12G, men det er etablert et system med tilleggslønn som kan benyttes til supplerende, privat pensjonssparing. Tilleggslønnen er satt til 18 % av ordinær lønn over 12G. Det er også etablert en kollektiv uføredekning knyttet til lønn over 12G.

Stillingsendingsavtaler Konsernsjef og enkelte av konserndirektørene har avtale om stillingsendring etter fylte 62 år. Dette er avtaler om at det på et hvert tidspunkt etter at den ansatte har fylt 62 år foreligger en gjensidig rett for den ansatte eller selskapet til å be om, eller bli bedt om, å fratre direktørstillingen uten nærmere begrunnelse. Gjør en av partene denne retten gjeldende, skal den ansatte tilbys en annen stilling med en lønn på 75 % av direktørlønnen – og en arbeidstid på inntil 50 % frem til avtalt pensjonsalder.

Lederlønnspolitikken er i dag endret og ordningen er lukket for nye ansatte.

Etterlønnordninger Gjensidig oppsigelsestid for konsernsjef er avtalt til 6 måneder. For konserndirektørene er det en gjensidig oppsigelsestid på 3 måneder, og ved mer enn 2 års ansettelsestid er arbeidsgivers oppsigelsestid 6 måneder.

For konsernsjef og enkelte av konserndirektørene er det avtalt en særskilt etterlønn ved oppsigelse fra arbeidsgiver med kortere frist enn de ovennevnte. I avtalen fraskriver den ansatte seg rettighetene i arbeidsmiljølovens bestemmelser om oppsigelsesvern. Dersom arbeidsgiver benytter denne oppsigelsesadgangen, har den ansatte rett på et sluttvederlag på inntil 12 månedslønner utover avtalt oppsigelsestid. Beløpet skal utbetales månedlig. Sluttvederlaget skal reduseres etter fastsatte regler dersom arbeidstaker oppbeholder annen inntekt innenfor utbetalingsperioden. Disse avtalene er inngått i henhold til Retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i heleide statlige foretak og selskaper av 28. juni 2004.

Lederlønnspolitikken er også endret og ordningen er lukket for nye ansatte.

Vilkår konsernsjef Fastlønn til konsernsjef for 2013 er kroner 4 450 000, med øvrige vilkår slik det fremgår av denne erklæringen.

Note 40 Nærstående parter

Alle datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter som angitt i note 42 og note 25 er nærstående parter av Statkraft. Mellomværende og transaksjoner mellom konsoliderte selskaper elimineres i konsolideringen og vises ikke i denne note.

Personer som angitt i note 39 inngår i konsernets ledelse eller styre og er også nærstående parter av Statkraft.

Alle transaksjoner med nærstående parter skjer til markedsmessige vilkår. Utover de transaksjoner som angis i denne note og note 39, er det ikke transaksjoner eller utestående av betydning med nærstående parter.

Tabellen nedenfor viser transaksjoner med nærstående parter som er tilknyttede selskaper eller felleskontrollerte virksomheter som ikke er eliminert i konsernregnskapet.

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Inntekter	391	362
Kostnader	851	436
Fordringer ved periodens slutt	5 507	4 222
Gjeld ved periodens slutt	597	347

Vesentlige transaksjoner med eier og selskaper kontrollert av eier

Aksjene i Statkraft SF eies 100 % av den norske stat.

Beløp i mill. kroner	2012	2011
I brutto driftsinntekter inngår:		
Industrikraftkontrakter til myndighetsbestemte priser	-	130
Konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser	307	401
I netto driftsinntekter inngår:		
Energikjøp fra Statoil	857	907
Nettleie til Statnett	996	825
I driftskostnader inngår:		
Eiendomsskatt og konsesjonsavgift til norske myndigheter	1 131	1 024
I skattekostnader inngår:		
Betalbar skatt til norske myndigheter etter effekt av konsernbidrag	3 141	2 894
Foreslått utbytte til den norske stat	2 900	4 288

Statkraft har i tillegg transaksjoner med andre foretak som er kontrollert av den norske stat, men hvor størrelsen på disse verken enkeltvis eller samlet er av vesentlig betydning for Statkrafts regnskaper.

I tillegg betaler konsernet direkte og ulike indirekte skatter til norske myndigheter i form av merverdiavgift mv.

Note 41 Aksjer og aksjonærforhold

Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet.

Note 42 Konsoliderte selskaper

Aksjer i konsoliderte datterselskaper

Navn	Forretnings- kontor	Land	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Aksjer i datterselskaper				
Statkraft AS	Oslo	Norge	Statkraft SF	100,00 %
Nordic Hydropower AB ¹⁾	Stockholm	Sverige	Statkraft SF	50,00 %
Asian Power Invest AB	Stockholm	Sverige	Statkraft SF	100,00 %

Aksjer i konsoliderte selskaper eid av datterselskaper

Statkraft AS

Bio Varme AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	98,45 %
Renewable Energies and Photovoltaics Spania S.L.	Malaga	Spania	Statkraft AS	70,00 %
Statkraft Albania Shpk.	Tirana	Albania	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Carbon Invest AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Development AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Elektrik Ltd.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Energi AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Enerji A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Financial Energy AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Forsikring AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft France SAS	Lyon	Frankrike	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Germany GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Industrial Holding AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Leasing AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Norfund Power Invest AS	Oslo	Norge	Statkraft AS	60,00 %
Statkraft SCA Vind AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	60,00 %
Statkraft Suomi Oy	Kotka	Finland	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Sverige AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Södra Vindkraft AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	90,10 %
Statkraft Treasury Centre GBP SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Treasury Centre NOK SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Treasury Centre SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Treasury Centre SEK SA	Brüssel	Belgia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft UK Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Värme AB	Kungsbacka	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Vind AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	100,00 %
Statkraft Western Balkans d.o.o.	Beograd	Serbia	Statkraft AS	100,00 %
Södra Statkraft Vindkraft Utveckling AB	Stockholm	Sverige	Statkraft AS	90,10 %
Fjordkraft AS ²⁾	Bergen	Norge		
Småkraft AS ³⁾	Bergen	Norge		

Baillie Windfarm Holdings Ltd.

Baillie Windfarm Ltd.	Thurso	Storbritannia	Baillie Windfarm Holdings Ltd.	100,00 %
-----------------------	--------	---------------	--------------------------------	----------

Bio Varme AS

Stjørdal Fjernvarme AS	Stjørdal	Norge	Bio Varme AS	85,00 %
------------------------	----------	-------	--------------	---------

Knapsack Power GmbH & Co KG

Knapsack Power Verwaltungs GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Knapsack Power GmbH & Co KG	100,00 %
---------------------------------	------------	----------	-----------------------------	----------

Skagerak Energi AS

Skagerak Kraft AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Nett AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Naturgass AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Elektro AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %
Skagerak Varme AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Energi AS	100,00 %

Skagerak Kraft AS

Grunnåi Kraftverk AS	Porsgrunn	Norge	Skagerak Kraft AS	55,00 %
Sauland Kraftverk AS	Hjartdal	Norge	Skagerak Kraft AS	81,00 %

Skagerak Varme AS

Skien Fjernvarme AS	Skien	Norge	Skagerak Varme AS	51,00 %
---------------------	-------	-------	-------------------	---------

Statkraft Development AS

Hitra Vind AS	Oslo	Norge	Statkraft Development AS	100,00 %
Kjøllefjord Vind AS	Oslo	Norge	Statkraft Development AS	100,00 %
Smøla Vind 2 AS	Oslo	Norge	Statkraft Development AS	100,00 %

Note 42 fortsettelse

Navn	Forretnings- kontor	Land	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Statkraft Energi AS				
Baltic Cable AB	Malmö	Sverige	Statkraft Energi AS	100,00 %
Trondheim Energi Kraft AS	Trondheim	Norge	Statkraft Energi AS	100,00 %
Statkraft Energy Ltd.				
Rheidol 2008 Trustees Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft Energy Ltd.	100,00 %
Statkraft Enerji A.S.				
Çakit Enerji A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft Enerji A.S.	100,00 %
Anadolu Elektrik A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft Enerji A.S.	100,00 %
Çetin Enerji A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft Enerji A.S.	100,00 %
Kargı Kızılırmak Enerji A.S.	Istanbul	Tyrkia	Statkraft Enerji A.S.	100,00 %
Statkraft France SAS				
Plaine de l'Ain Power SAS	Lyon	Frankrike	Statkraft France SAS	100,00 %
Statkraft Germany GmbH				
Statkraft Markets GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Germany GmbH	100,00 %
Statkraft Holding Knapsack GmbH				
Knapsack Power GmbH & Co KG	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Holding Knapsack GmbH	100,00 %
Statkraft Industrial Holding AS				
Skagerak Energi AS	Porsgrunn	Norge	Statkraft Industrial Holding AS	66,62 %
Trondheim Energi AS	Trondheim	Norge	Statkraft Industrial Holding AS	100,00 %
Statkraft Markets GmbH				
Statkraft South East Europe EOOD	Sofia	Bulgaria	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Romania SRL	Bucuresti	Romania	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Markets BV	Amsterdam	Nederland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Markets Financial Services GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Holding Knapsack GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Holding Herdecke GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft Trading GmbH	Düsseldorf	Tyskland	Statkraft Markets GmbH	100,00 %
Statkraft SCA Vind AB				
Statkraft SCA Vind Elnät AB	Stockholm	Sverige	Statkraft SCA Vind AB	100,00 %
Statkraft Södra Vindkraft AB				
Statkraft Södra Vindarrende AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Södra Vindkraft AB	100,00 %
Statkraft Suomi Oy				
Ahvionkoski Oy	Kotka	Finland	Statkraft Suomi Oy	100,00 %
Statkraft Sverige AB				
Graninge AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	100,00 %
Gidekraft AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	90,10 %
Statkraft Sverige Vattendel 3 AB	Stockholm	Sverige	Statkraft Sverige AB	100,00 %
Statkraft UK Ltd.				
Statkraft Wind UK Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Statkraft Energy Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Baillie Windfarm Holdings Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	80,00 %
Doggerbank Project 1A Statkraft Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Doggerbank Project 1B Statkraft Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Doggerbank Project 2A Statkraft Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Doggerbank Project 2B Statkraft Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Doggerbank Project 3A Statkraft Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Doggerbank Project 3B Statkraft Ltd.	London	Storbritannia	Statkraft UK Ltd.	100,00 %
Trondheim Energi AS				
Statkraft Varne AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi AS	100,00 %
Trondheim Energi Eiendom AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi AS	100,00 %
Enita AS	Trondheim	Norge	Trondheim Energi AS	100,00 %

Note 42 fortsettelse

Navn	Forretnings- kontor	Land	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Aksjer i konsoliderte selskaper eid av SN Power				
Statkraft Norfund Power Invest AS				
SN Power Holding AS	Oslo	Norge	Statkraft Norfund Power Invest AS	100,00 %
Agua Imara AS	Oslo	Norge	Statkraft Norfund Power Invest AS	45,90 %/51,00 %
SN Power Brasil AS	Oslo	Norge	Statkraft Norfund Power Invest AS	100,00 %
Aqua Imara AS				
SN Power ACA Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	Agua Imara AS	100,00 %
Agua Imara ACA Pte. Ltd.				
Fountain Intertrade Corporation	Panama City	Panama	Agua Imara ACA Pte. Ltd.	50,10 %
Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd.				
Muchinga Power Company Ltd.	Kabwe	Zambia	Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd.	100,00 %
SN Power ACA Pte. Ltd.				
Lunsemfwa Hydro Power Company Ltd.	Kabwe	Zambia	SN Power ACA Pte. Ltd.	51,00 %
SN Power Brasil AS				
SN Power Investimentos Ltda.	Florianopolis	Brasil	SN Power Brasil AS	100,00 %
SN Power Chile Inversiones Electricas Ltda.				
SN Power Chile Tinguieririca y Cia.	Santiago	Chile	SN Power Chile Inversiones Electricas Ltda.	99,90 %
SN Power Chile Valdivia y Cia.	Santiago	Chile	SN Power Chile Inversiones Electricas Ltda.	99,90 %
SN Power Chile Valdivia y Cia.				
Norwind S.A	Santiago	Chile	SN Power Chile Valdivia y Cia.	100,00 %
SN Power Investimentos Ltda.				
SN Power Energia do Brasil Ltda.	Florianopolis	Brasil	SN Power Investimentos Ltda.	100,00 %
SN Power Holding AS				
SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding AS	100,00 %
SN Power Holding Chile Pte. Ltd.				
SN Power Chile Inversiones Eléctricas Ltda.	Santiago	Chile	SN Power Holding Chile Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.				
SN Power Global Services Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Holding Peru Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Holding Chile Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power International Pte. Ltd.	Singapore	Singapore	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power India Pvt. Ltd.	New Dehli	India	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Markets Pvt. Ltd.	New Dehli	India	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00 %
Himal Power Ltd.	Kathmandu	Nepal	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	52,20 %/57,10 %
SN Power Vietnam Pte. Ltd.	Hanoi	Vietnam	SN Power Holding Singapore Pte. Ltd.	80,00 %
SN Power Participações Ltda.				
SN Power Comercializadora Ltda.	Rio de Janeiro	Brasil	SN Power Participações Ltda.	100,00 %
SN Power Holding Peru Pte. Ltd.				
SN Power Peru Holding S.R.L	Lima	Peru	SN Power Holding Peru Pte. Ltd.	100,00 %
SN Power Peru Holding S.R.L				
Empresa de Generacion Electrica Cheves S.A	Lima	Peru	SN Power Peru Holding S.R.L	68,69 %
SN Power Peru S.A	Lima	Peru	SN Power Peru Holding S.R.L	100,00 %
SN Power Peru S.A				
Empresa de Generacion Electrica Cheves S.A	Lima	Peru	SN Power Peru S.A	31,31 %

¹⁾ Nordic Hydropower AB er eid 50,00 % av Statkraft SF og 50,00 % av Asian Power Invest AB

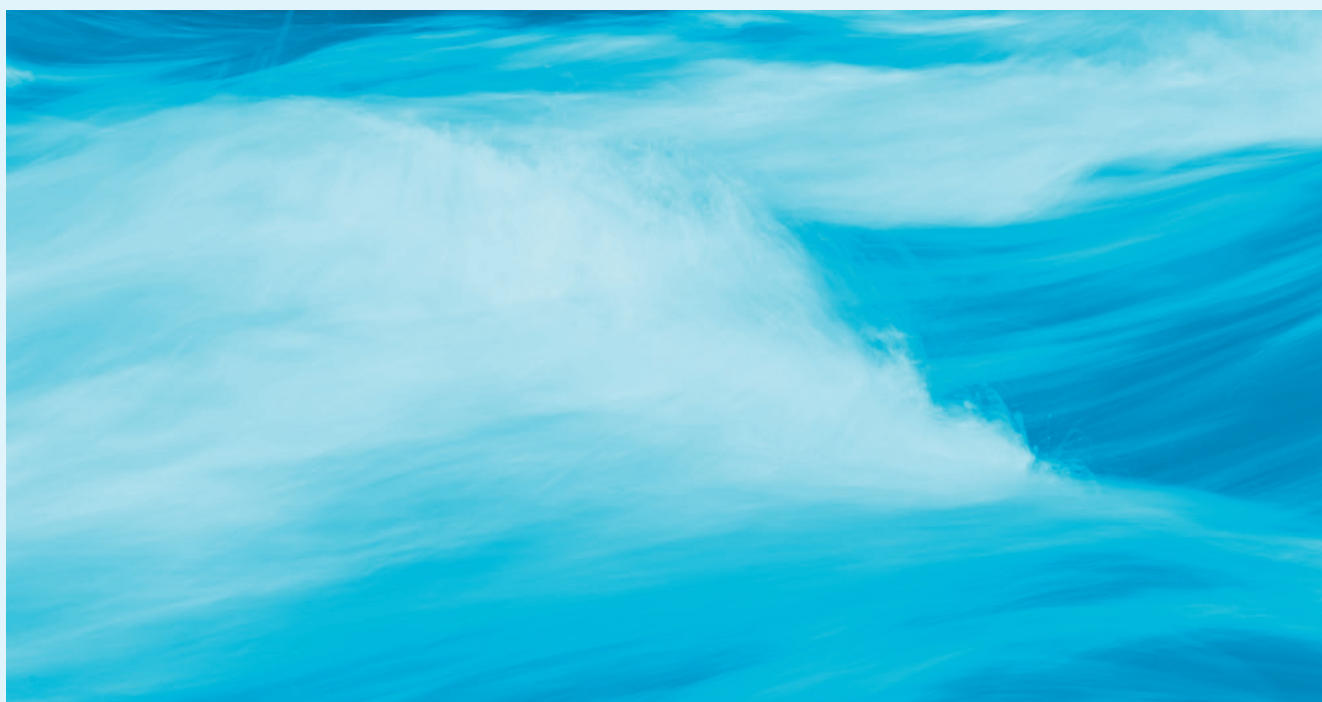
²⁾ Fjordkraft AS eies av Statkraft Industrial Holding AS (3,15 %), Skagerak Energi AS (48,00 %) og Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS (48,85 %). Fjordkraft AS har vært konsolidert siden 1. januar 2007.

³⁾ Småkraft AS eies 20,00 % av Skagerak Kraft AS, Agder Energi AS og Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS. Statkraft AS eier 40,00 % direkte.

Regnskap Statkraft SF

Resultatregnskap

Statkraft SF morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	2012	2011
Driftsinntekter	2	460	881
Andre driftskostnader	15	-128	-112
Avskrivninger	6	-22	-22
Driftskostnader		-150	-134
Driftsresultat		310	747
Finansinntekter	4	4 067	5 039
Finanskostnader	4	-56	-112
Netto finansposter		4 011	4 927
Resultat før skatt		4 321	5 674
Skattekostnad	5	-187	-80
Resultat etter skatt		4 134	5 593
Disponering av årets resultat			
Avsatt utbytte	10	2 900	4 288
Overført til (+)/fra (-) annen egenkapital	10	1 234	1 305

Balanse

Statkraft SF morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	2012	2011
EIENDELER			
Varige driftsmidler	6	1 144	1 152
Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper	7	46 450	46 450
Øvrige finansielle anleggsmidler	8	400	400
Anleggsmidler		47 993	48 001
Fordringer	9	5 366	5 351
Bankinnskudd, kontanter og lignende		88	159
Omløpsmidler		5 454	5 510
Eiendeler		53 447	53 511
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital	10	43 250	43 250
Opptjent egenkapital	10	6 150	4 916
Egenkapital		49 400	48 166
Utsatt skatt	5	74	60
Avsetning for forpliktelser	11	444	420
Rentebærende langsiktig gjeld	12	400	400
Langsiktig gjeld		918	881
Rentebærende kortsiktig gjeld	13	14	12
Betalbar skatt	5	177	120
Annen rentefri gjeld	14	2 938	4 332
Kortsiktig gjeld		3 129	4 464
Egenkapital og gjeld		53 447	53 511

Styret i Statkraft SF
Oslo, 13. mars 2013

Olav Fjell
styrets leder

Ellen Stensrud
nestleder

Berit Rødseth
styremedlem

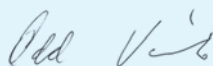
Silvija Seres
styremedlem

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Inge Ryan
styremedlem

Odd Vanvik
styremedlem

Lena Halvari
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Statkraft SF morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	2012	2011
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN			
Resultat før skatt		4 321	5 674
Avskrivninger	6	22	22
Betalt skatt		-234	-1 916
Gevinst ved salg av anleggsmidler		-	-216
Tilført fra årets virksomhet		4 109	3 564
Endring i andre kortsiktige poster		-3 865	-4 392
Mottatt utbytte og konsernbidrag		3 985	9 255
Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	4 229	8 426
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER			
Investeringer i varige driftsmidler	6	-14	-28
Innbetalinger fra salg av varige driftsmidler		-	318
Netto likviditetsendring fra investeringer	B	-14	290
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING			
Nedbetaling av gjeld		2	-641
Utdelt utbytte	10	-4 288	-7 985
Netto likviditetsendring fra finansiering	C	-4 286	-8 626
Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	-71	90
Bankinnskudd, kontanter og lignende 01.01.		159	69
Bankinnskudd, kontanter og lignende 31.12.		88	159

Noter

Statkraft SF mor

Oversikt over noter til selskapsregnskapet

Note 1	Vesentlige regnskapsprinsipper	Note 10	Egenkapital
Note 2	Driftsinntekter	Note 11	Avsetning for forpliktelser
Note 3	Lønn og andre personalkostnader	Note 12	Rentebærende langsiktig gjeld
Note 4	Finansinntekter og -kostnader	Note 13	Rentebærende kortsiktig gjeld
Note 5	Skatt	Note 14	Annen rentefri gjeld
Note 6	Varige driftsmidler	Note 15	Honorar til ekstern revisor
Note 7	Eierandeler i datterselskaper og tilknyttede selskaper	Note 16	Forpliktelser og garantiansvar
Note 8	Øvrige finansielle anleggsmidler	Note 17	Nærstående parter
Note 9	Fordringer		

Note 1 Vesentlige regnskapsprinsipper

Årsregnskapet til Statkraft SF er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og god regnskapspraksis i Norge (GRS).

VURDERINGS- OG KLASSIFISERINGSPRINSIPPER

Usikkerhet i estimater Regnskapet er basert på forutsetninger og estimater som påvirker regnskapsført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Beste estimater ved tidspunkt for avleggelse av regnskapet legges til grunn, men faktiske tall kan avvike fra opprinnelige estimater.

Prinsipper for inntekts- og kostnadsføring Inntektsføring ved salg av varer og tjenester foretas ved opptjening, mens kostnadsføring skjer etter sammenstillingsprinsippet. Utbytter og konsernbidrag fra datterselskaper inntektsføres i opptjeningsåret, mens utbytte fra andre selskaper inntektsføres etter kontantprinsippet. Gevinst/tap ved salg av varige driftsmidler behandles som driftsinntekter eller kostnader.

Skatt

Generelt Konsernets kraftproduksjonsvirksomhet i Norge, er underlagt de særskilte reglene for beskatning av kraftforetak. Konsernets skattekostnad omfatter i tillegg til ordinær resultatskatt også naturressurskatt og grunnrenteskatt.

Resultatskatt Resultatskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler, slik at anvendt skattesats er til enhver tid den vedtatte. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene kan benyttes. Skatt på poster ført mot utvidet resultat er også ført mot utvidet resultat, og skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Naturressursskatt Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Betalbar resultatskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger betalbar resultatskatt, kan fremføres med renter til senere år, og blir balanseført som forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt Grunnrenteskatt er overskuddsavhengig og utgjør 30 % av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert enkelt kraftverk. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte verkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og for kraft på langsiktige fysiske kontrakter med en varighet på over syv år brukes faktisk kontraktspris. Inntekter fra grønne sertifikater inngår i brutto grunnrenteinntekt. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlaget. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en normrente fastsatt av Finansdepartementet. Den aktuelle normrenten er for 2012 fastsatt til 1,5 %. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk beregnet fra og med inntektsåret 2007 kan samordnes med positiv grunnrenteinntekt for andre kraftverk. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk fra inntektsåret 2006 eller tidligere år kan kun fremføres med renter mot senere positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbare negativ grunnrenteinntekt og utsatt skatt knyttet til andre midlertidige forskjeller er beregnet med basis i kraftverk hvor det er sannsynliggjort at skattefordel vil utnyttes innenfor en tidshorisont på ti år. Anvendt sats er 30 % nominell skattesats. Friinntekt behandles som en permanent forskjell i det året som den beregnes for, og påvirker således ikke beregningen av utsatt skatt knyttet til grunnrente.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto så langt de forventes å reversere i samme periode. Tilsvarende gjelder for utsatt

skatt og utsatt skattefordel knyttet til grunnrenteskatt. Utsatte skatteposisjoner knyttet til betalbar resultatskatt kan ikke utlignes mot utsatte skatteposisjoner knyttet til grunnrenteskatt.

Klassifisering og vurdering av eiendeler og gjeld Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig lån er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktige lån balanseføres til pålydende, korrigert for eventuell uamortisert over- eller underkurs. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktige lån balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Immaterielle eiendeler Utgifter til immaterielle eiendeler er balanseført til historisk kost i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler blir balanseført og avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid fra det tidspunktet driftsmidlet blir satt i ordinær drift. Anskaffelseskost består kun av direkte henførbare kostnader. Ved balanseføring av egne timer holdes indirekte administrasjonskostnader utenfor.

Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper Datterselskaper er selskaper hvor konsernet har bestemmende innflytelse over finansielle og driftsmessige prinsipper. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når selskapet eier mer enn 50 % av de stemmeberettigede aksjene. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det foretas nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Utbytte og andre utdelinger inntektsføres samme år som de er avsatt i datterselskapet. Overstiger utbyttet andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskåns del tilbakebetaling av investert kapital og utdelingene fratrekkes investeringens verdi i balansen. Tilknyttede selskaper er selskaper hvor Statkraft SF har betydelig innflytelse. Betydelig innflytelse foreligger normalt der selskapet eier eller kontrollerer fra 20 til 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene.

Anleggsaksjer og andeler Alle langsiktige investeringer behandles til kostmetoden i selskapsregnskapet. Mottatt utbytte behandles som finansinntekt.

Fordringer Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Kortsiktige finansielle plasseringer Aksjer, obligasjoner, sertifikater og lignende klassifisert som omløpsmidler er vurdert til markedsverdi.

Bankinnskudd, kontanter og lignende På linjen bankinnskudd, kontanter og lignende inngår også sertifikater og obligasjoner med kort restløpetid. Markedsoppgjør for derivater tilknyttet finansaktiviteter (kontantsikkerhet) balanseføres.

Usikre forpliktelser Usikre forpliktelser blir regnskapsført dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsværdi.

Langsiktig gjeld Opptakskostnader og over- eller underkurs regnskapsføres i henhold til effektiv rentemetoden (amortisert kost) for fastrentelån. Første års avdrag på langsiktig gjeld er presentert som kortsiktig gjeld.

Note 1 fortsettelse

FINANSIELLE DERIVATER OG SIKRING

Regnskapsmessig behandling av finansielle instrumenter følger intensjonen bak inngåelsen av avtalene. Ved inngåelse defineres avtalen enten som sikringsforretning eller handelsforretning. Klassifisering av derivater skjer i tråd med de generelle retningslinjene for slik klassifisering, med unntak av enkelte derivater som er sikringsinstrumenter i en sikringsføring, der derivatene er presentert sammen med sikringsobjektet.

Rentederivat Statkraft benytter rentederivater for å sikre seg mot store svingninger i rentekostnadene. Regnskapsføring av gevinster og tap avhenger av om rentederivatet er utpekt som sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Rentederivater som ikke er sikringsinstrument vurderes i henhold til laveste verdis prinsipp. Urealiserte tap eller gevinster inngår i finansresultatet. Rentederivater som er definert som sikringsinstrument periodiseres på tilsvarende måte som rentene på sikret gjeld eller fordring. Rentederivater klassifiseres som finansielt anleggsmiddel eller langsiktig finansiell forpliktelse dersom gjenværende løpetid er lengre enn ett år.

Ved oppgjør av lån før forfall resultatføres gevinst og tap. Rentederivater knyttet til lån som er nedbetalt blir normalt kansellert. Gevinst og tap på kansellerte rentebytteavtaler periodiseres sammen med underliggende lån.

Valutaderivat For å sikre seg mot svingninger i valutakursene inngår Statkraft valutaderivater i tråd med vedtatt finansiell policy. Regnskapsføring av gevinster og tap avhenger av om valutaderivatet er utpekt som sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Valutaderivater som ikke er sikringsinstrument vurderes til virkelig verdi. Verdiendringer resultatføres som finansinntekt eller finanskostnad.

Sikring Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater utpekt som sikringsinstrument bokføres i henhold til prinsippene for sikringstypene verdisikring og kontantstrømsikring. Ved verdisikring av balanseførte eiendeler eller forpliktelser balanseføres derivatet til virkelig verdi. Balanseført verdi av de sikrede eiendelene eller gjeldspostene justeres for verdien av det finansielle derivatets verdiendring som knytter seg til sikret risiko. Ved kontantstrømsikring for sikring av fremtidige kontantstrømmer balanseføres ikke urealiserte gevinster og tap på sikringsinstrumentene.

Valuta Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til balansedagens kurs. Realiserte og urealiserte valutaeffekter presenteres netto i resultatregnskapet som finansinntekt eller finanskostnad. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet.

Prinsipper for kontantstrømoppstilling Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i selskapets årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

Note 2 Driftsinntekter

Driftsinntektene består av inntekter fra utleide kraftverk. I 2011 inngår også gevinst ved salg av anleggsmidler med 216 millioner kroner.

Note 3 Lønn og andre personalkostnader

Selskapet hadde ingen ansatte i 2012. For informasjon om lønn og personalkostnader for konsernledelsen og styret henvises til note 39 i konsernregnskapet.

Note 4 Finansinntekter og -kostnader

Finansinntekter

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Renteinntekter	51	92
Utbytter og konsernbidrag fra Statkraft AS og Nordic Hydropower AB / Asian Power Invest AB	4 015	4 900
Andre finansinntekter	1	47
Sum	4 067	5 039

Finanskostnader

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Rentekostnader	-32	-89
Andre finanskostnader	-24	-23
Sum	-56	-112
Netto finansposter	4 011	4 927

Note 5 Skatt

Skattekostnad består av

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Overskuddsskatt	91	116
Grunnrenteskatt	86	122
Korreksjon tidligere års ligning ¹⁾	-4	-131
Endring utsatt skatt grunnrente	13	-5
Endring utsatt skatt	-	-22
Sum skattekostnad i resultatregnskapet	187	80

Betalbar overskuddsskatt

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Naturressursskatt	27	28
Grunnrenteskatt	86	122
Overskuddsskatt som overstiger naturressursskatt	64	88
Skatt til gode, tidligere inntektsår ¹⁾	-	-118
Betalbar skatt i balansen	177	120

¹⁾ Skatteklagenemnda vedtok i 2011 at Statkraft SF ikke er skattemessig eier av Sønnå høy. Selskapet hadde dermed krav på å få tilbakebetalt grunnrente- og eiendomsskatt betalt for inntektsårene 2007-2011 med om lag 149 millioner kroner, hvorav 118 millioner kroner gjaldt grunnrentebeskatning. I 2012 er ligningsmyndighetene støvnet basert på vedtaket skatteklagenemnda tok i 2011. Grunnrenteskatt fra 2008-2010 har blitt tilbakebetalt til Statkraft SF i 2012.

Avstemming av nominell skattesats mot effektiv skattesats

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Resultat før skattekostnad	4 321	5 674
Forventet skattekostnad etter nominell sats 28 %	1 210	1 589
Skatteeffekter av:		
Grunnrenteskatt	100	117
Skattefrie inntekter	-1 124	-1 463
Endringer vedrørende tidligere år	-4	-131
Andre permanente forskjeller, netto	6	-32
Skattekostnad	187	80
Effektiv skattesats	4 %	1 %

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av midlertidige forskjeller og fremførbart underskudd, samt beregning av utsatt skatt.

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Omløpsmidler / kortsiktig gjeld	-	-
Driftsmidler	186	161
Andre langsiktige poster	-89	-65
Sum midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd	97	97
Midlertidige forskjeller grunnrenteskatt	180	148
Negativ fremførbart grunnrenteinntekt	-25	-39
Sum midlertidige forskjeller og fremførbart grunnrenteinntekt	155	109
Total utsatt skatt (+) / utsatt skattefordel (-)	74	60
Anvendt skattesats	30 %/28 %	30 %/28 %

Note 6 Varige driftsmidler

2012	Regulerings- anlegg	Turbiner, generatorer, mv	Andeler i kraftverk drevet av andre	Fjellrom, bygg, tomt, vei, bro og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet	Sum
Beløp i mill. kroner							
Anskaffelseskost 01.01.	1 086	111	32	394	30	9	1 662
Tilgang	-	-1	-	-	15	-	14
Overførsel	3	2	-	-	-9	3	-
Avgang	-	-	-	-	-	-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-423	-75	-32	-1	-	-2	-533
Balanseført verdi 31.12.	666	38	-	394	36	10	1 144
Årets ordinære avskrivning	-18	-4	-	-	-	-1	-22
Avskrivningstid	30–75 år	15–40 år	5–50 år	50 år– ubegrenset		3–40 år	

Varige driftsmiddel knytter seg hovedsakelig til utleide kraftverk. Statkraft har den 4. februar 2013 mottatt vedtak fra Olje og Energi Departementet om konsesjonsfritak for overføring av de utleide verkene Sauda I-IV, Svelgen I-II og Tysso II fra Statkraft SF til Statkraft Energi AS.

Note 7 Eierandeler i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Beløp i mill. kroner	Forretnings- kontor	Eier- og stemmeandel	Balanseført verdi
Datterselskaper			
Statkraft AS	Oslo	100 %	46 284
Asian Power Invest AB	Stockholm	100 %	166
Nordic Hydropower AB ¹⁾	Stockholm	100 %	-
Sum			46 450

¹⁾ Nordic Hydropower AB eies med 50,00 % hver av Statkraft SF og Asian Power Invest AB.

Note 8 Øvrige finansielle anleggsmidler

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Lån til konsernselskaper	400	400
Sum	400	400

Note 9 Fordringer

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Andre fordringer	39	29
Kortsiktige fordringer konsernselskap	5 327	5 321
Sum	5 366	5 351

Det er ikke identifisert behov for avsetning til tap på kundefordringer per 31. desember 2012.

Kortsiktige fordringer konsernselskap består i all hovedsak av utbytte og konsernbidrag fra datterselskap.

Note 10 Egenkapital

Beløp i mill. kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.11	43 250	3 611	46 861
Resultat 2011	-	5 593	5 593
Avsatt utbytte	-	-4 288	-4 288
Egenkapital 31.12.11	43 250	4 916	48 166
Resultat 2012	-	4 134	4 134
Avsatt utbytte	-	-2 900	-2 900
Egenkapital 31.12.12	43 250	6 150	49 400

Statkraft SF er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og handelsdepartementet.

Note 11 Avsetning for forpliktelser

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Andre avsetninger for forpliktelser	444	420
Sum	444	420

Andre avsetninger for forpliktelser gjelder i hovedsak neddiskontert verdi av vederlaget som Statkraft er pliktig til å betale ved overtagelse av anlegget i Saudefaldene i 2031.

Note 12 Rentebærende langsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Obligasjonslån i det norske markedet	400	400
Sum	400	400

Avdragsplan

Beløp i mill. kroner	2013	2014	2015	2016	2017	Etter 2017	Total
Obligasjonslån i det norske markedet	-	-	-	-	-	400	400
Sum	-	-	-	-	-	400	400

Statkraft SF er debitor for statsgaranterte lån på til sammen 400 millioner kroner. Statkraft SF har identiske fordringer på Statkraft AS gjennom back to back-avtaler og har således ingen netto eksponering knyttet til lånet.

Note 13 Rentebærende kortsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Øvrige lån	14	12
Sum	14	12

Note 14 Annen rentefri gjeld

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Leverandørgjeld	7	16
Skyldige offentlige avgifter	18	17
Periodiserte kostnader	8	9
Avsatt utbytte til eier	2 900	4 288
Kortsiktig gjeld til foretak i samme konsern	5	3
Sum	2 938	4 332

Note 15 Honorar til ekstern revisor

Deloitte AS er revisor for konsernet Statkraft. Totale honorarer for revisjon og øvrige tjenester for Statkraft SF (eksklusiv merverdiavgift) for 2012 utgjør som følger:

Beløp i tusen kroner	2012	2011
Lovpålagt revisjon	542	492
Andre attestasjonstjenester	-	34
Skatterådgivning	-	92
Sum	542	618

Note 16 Forpliktelser og garantiansvar

Statkraft SF har ingen garantier og forpliktelser som ikke er balanseført.

Note 17 Nærstående parter

Statkraft SF innehar eierinteresser i flere selskaper og opptjener gjennom dette utbytter og konsernbidrag. Det vises til note 7 for nærmere spesifikasjon.

Statkraft SF solgte i 2011 kraftverket Mågeli konserninternt til Statkraft Energi AS for 318 millioner kroner, og realisert en gevinst på 216 millioner kroner.

Statkraft Energi AS har i tillegg driftsansvar for kraftverkene i Laos hvor Statkraft SF indirekte har eierandeler. Alle konserninterne transaksjoner og transaksjoner med utleide kraftstasjoner skjer til markedsmessige vilkår.

For informasjon om avlønning til konsernledelsen og styret som også er nærstående parter, henvises det til note 39 i konsernregnskapet.

Deloitte AS
Karenslyst allé 20
Postboks 347 Skøyen
NO-0213 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til foretaksmøtet i Statkraft SF

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Statkraft SF som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er selskapsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Statkraft SF per 31. desember 2012 og av selskapets resultater og

side 2
Revisors beretning til generalforsamlingen
i Statkraft SF

kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Statkraft SF per 31. desember 2012 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og anvendelse av overskuddet

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift, og at forslaget til anvendelse av overskuddet er i samsvar med lov og forskrifter og at opplysningene er konsistente med årsregnskapet.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 13. mars 2013
Deloitte AS

Ingebret G. Hisdal
statsautorisert revisor

Årsrapport 2012 Statkraft SF

Statkraft SF
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Tlf.: 24 06 70 00
Faks: 24 06 70 01
Besøksadresse:
Lilleakerveien 6

Organisasjonsnummer:
Statkraft SF: 962 986 277

www.statkraft.no